

คำสอนของงาย

ฉบับรวมเล่มและภาพ

กัลยาณมิตร

www.kalyanamitra.org

มอบเป็นธรรมบรรณาการ

เนื่องในโอกาส

สถาปนา

มหาวิทยาลัยให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

คำสอนของยาย

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

รวบรวมโดย

พระมหาสุวิทย์ วิบุลย์โสโก ป.ธ.๙

วัดพระธรรมกาย

ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

คำนำ

มีเรื่องราวเป็นที่ปรากฏมากมาย
ถึงอนุภาพอันน่าอัศจรรย์ของคุณยาย
และหนึ่งในความอัศจรรย์ของท่าน
ก็คือความสามารถในการสร้างคน

คุณยายไม่รู้หนังสือ
ทั้งอ่านไม่ออก และเขียนไม่ได้
แต่ท่านสามารถฝึกฝนอบรมคนได้ทุกชนชั้น
ทุกระดับการศึกษา
ทุกพื้นเพอุปนิสัย
ไม่ว่าศิษย์ของท่านจะเป็นเช่นไร
ท่านก็ส่งเสริมให้พบความสุข ความเจริญได้
ด้วยการนำธรรมะในพระพุทธศาสนา
มาพัฒนาชีวิต ยกระดับจิตใจ

คุณยายพูดน้อย
แต่ทุกถ้อยคำนั้นล้ำค่า
เป็นถ้อยคำแห่งความเมตตา
และเป็นถ้อยคำของผู้ที่รู้จริง
เพราะคุณยายเริ่มต้นด้วยการสอนตนเอง

คำสอนของยาย

ฝึกฝนตนเองในทุกสิ่ง
นับจากธรรมเนียมปฏิบัติอันละเอียดลึกซึ้ง
ไปจนถึงสิ่งละอันพันละน้อยในชีวิตประจำวัน
ท่านสามารถทำให้ทุกอย่างก้าวในชีวิตของท่าน
ดำเนินไปอย่างสอดคล้องต้องกันกับธรรมะ
ไม่ว่าท่านจะทำอะไร
สิ่งนั้นจึงเป็นไปเพื่อมรรคผลนิพพานได้ทั้งสิ้น
และเมื่อฝึกฝน คั้นคว้า จนแจ่มแจ้งแล้ว
เมื่อนั้น ท่านจึงสอน

คำสอนของคุณยาย

จึงสร้างชีวิตที่งดงามให้บังเกิดขึ้นแล้ว
อย่างมากมาย...
นับจาก
พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อรัญมชโย)
เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย
พระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อดัตตชีโว)
รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย
พระเถรานุเถระ และคณะพระภิกษุ สามเณรนับพัน
ที่อุทิศชีวิตเพื่อพระพุทธศาสนา
ตลอดจนอุบาสก อุบาสิกา
และสาธุชนจำนวนมหาศาล

คำสอนของยาย

ที่กำลังทำหน้าที่กัลยาณมิตรอยู่ทั่วทุกมุมโลก
นี่คือความอัศจรรย์ที่บังเกิดขึ้น
ด้วยอานุภาพของคุณยายโดยแท้

เมื่อครั้งหนึ่งในชีวิต
ได้รับความเมตตา อบรมสั่งสอน
จากคุณยายอย่างใกล้ชิด
ภาพชีวิต และคำสอนของท่าน
จึงเป็นความทรงจำอันงดงาม
ที่ขออน้อมนำมาถ่ายทอดสู่ชนทั้งหลาย
เพื่อประกาศพระคุณของคุณยาย
ผู้เป็นมิ่งขวัญ เป็นยอดกัลยาณมิตร

แม่บัดนี้

ร่างกายของคุณยาย มีอายุยืนหยัดอยู่คู่ฟ้าดินได้
แต่คุณงามความดี และคำสอนของท่าน
จะยั่งยืนคำฟ้า... ตราบนิรันดร์

พระมหาสุวิทย์ วิบุลย์โสโก ป.ธ.๙

วัดพระธรรมกาย จ.ปทุมธานี

๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

คำสอนของยาย

๐

คำนำ	๐๗
ประวัติย่อคุณยายอาจารย์ฯ.....	๒๗
คำสอนของยาย	

หมวด ๑

ตน.....	๔๑
๑ พิจารณาตนเอง	๔๓
๒ พิจารณาด้วยธรรมะ	๔๕

คำสอนของยาย

๓ เอาตัวเองให้รอดก่อน	๕๖
๔ พึ่งตนเอง	๕๗
๕ วิธีแก้ทุกข์	๕๙
๖ สอนตัวเอง	๕๑
๗ มองตัวเอง	๕๕
๘ ทำเพื่อตัวเอง	๕๖
๙ ธรรมะเป็นที่พึ่ง	๕๙
๑๐ รักตัวเอง	๖๐
๑๑ หามงคลใส่ตัว	๖๕
๑๒ แก้ไขตัวเอง	๖๖
๑๓ อาศัยบุญ	๖๗
๑๔ ประโยชน์ตน และผู้อื่น	๖๙
๑๕ สำคัญที่ปัจจุบัน	๗๑

หมวด ๒

ความไม่ประมาท

๗๕

๑๖ เกิดคนเดียว ตายคนเดียว	๗๗
๑๗ ขวนขวายสร้างบุญให้เต็มที่	๘๓

คำสอนของยาย

๑๘	อย่าประมาทในวัย	๘๕
๑๙	แก่แล้วนะ	๘๗
๒๐	เตรียมใจ	๘๘
๒๑	รีบโกย รีบพาย	๘๙
๒๒	เหมือนหุ่นเชิด	๙๐
๒๓	อย่าปล่อยให้เวลาให้เปล่าประโยชน์	๙๓
๒๔	เวลาไม่คอยใคร	๙๕
๒๕	สมบัติล้ำค่า	๙๖
๒๖	เดี๋ยววัน เดี่ยวคืน	๙๙
๒๗	รีบเข้าวัด	๑๐๐
๒๘	เตรียมตัว	๑๐๑

หมวด ๓

สันโดษ	๑๐๕
--------------	-----

๒๙	สันโดษ	๑๐๗
๓๐	ไม่ยากเด่น ยากดัง	๑๐๙
๓๑	สั่งสมความดี	๑๑๐
๓๒	ต้องมีความดีเป็นฐาน	๑๑๓
๓๓	ไม่ยากได้สมบัติใคร	๑๑๕

คำสอนของยาย

หมวด ๔

คบคน ๑๑๙

๓๔	การคบคน	๑๒๑
๓๕	ดูคนให้เป็น	๑๒๒
๓๖	เอาหมู่คณะ	๑๒๓
๓๗	มนุษย์สัมพันธ์	๑๒๕
๓๘	ไม่เกลียดใคร	๑๒๖
๓๙	แม่รู้ทัน ก็นิ่งเสีย	๑๒๗
๔๐	การรับแขก	๑๒๙

หมวด ๕

ธรรม ๑๓๕

๔๑	ความลับแม่เส้นผมก็ไม่มี	๑๓๗
๔๒	ทำวิชาได้	๑๓๘
๔๓	รักษธรรมะจริง ๆ	๑๓๙
๔๔	รักษธรรมะมากที่สุด จึงได้ดี	๑๔๑

คำสอนของยาย

๔๕	ความลับไม่มีในโลก	๑๔๒
๔๖	ละเอียดจริง ๆ	๑๔๓
๔๗	ไม่รู้จริง	๑๔๔
๔๘	ไม่รู้จะบอกว่ามากเท่าไร	๑๔๖
๔๙	รับศึกได้	๑๔๗
๕๐	เกาะรถให้ดี	๑๔๘
๕๑	ไม่ต้องให้ใครมาโอ้	๑๕๒
๕๒	บุกธรรมชาติอย่างเดียว	๑๕๓
๕๓	อย่างอื่นทิ้งให้หมด	๑๕๗
๕๔	หยุด เท่านั้นคือตัวสำเร็จ	๑๕๘
๕๕	ธรรมชาติที่ช่วยเราได้	๑๖๐
๕๖	สร้างบารมีให้ดี ต้องติดธรรมชาติ	๑๖๓
๕๗	กำปั้นทุบตีดิน	๑๖๔
๕๘	หน้าที่ที่สำคัญที่สุด	๑๖๕
๕๙	ธรรมชาติเป็นเรื่องสำคัญ	๑๖๘
๖๐	ห่วงธรรมชาติ	๑๗๑
๖๑	รู้จริง...ไม่อวดใคร	๑๗๒
๖๒	รู้ทั้งหมด	๑๗๓
๖๓	นั่งเงียบ...เหมือนแพ้...แต่ชนะ	๑๗๕
๖๔	สมาธิช่วย	๑๗๖
๖๕	ตั้งสติ...ก่อนพูด	๑๗๗

หมวด ๖

บุญ กรรม ๑๘๑

๖๖	จงเป็นใหญ่ด้วยบุญ	๑๘๓
๖๗	น้ำหยดทีละดิ่งยังเต็มตุ่ม	๑๘๖
๖๘	มีบุญ สำเร็จทุกอย่าง	๑๙๑
๖๙	เกิดมาสร้างบารมี	๑๙๒
๗๐	การส่งผลของบุญ	๑๙๓
๗๑	ใจสะอาด จึงได้ไถ่ล้ายาย	๑๙๕
๗๒	นึกถึงบุญได้...ได้บุญมาก	๑๙๖
๗๓	สร้างบุญถึงที่สุด แล้วจะเป็นผู้ชนะ	๑๙๘
๗๔	ตั้งใจมาก ได้บุญมาก	๑๙๙
๗๕	อย่ายอมแพ้	๒๐๑
๗๖	ใครทำ...ใครได้	๒๐๒
๗๗	ทำความดีให้สุดชีวิต	๒๐๕
๗๘	เอาบุญมาช่วย	๒๐๖
๗๙	มาเอาบุญ	๒๐๙
๘๐	สำเร็จด้วยบุญ	๒๑๐

คำสอนของยาย

๘๑	ดวงบุญ ดวงบาป	๒๑๑
๘๒	แนวหน้า	๒๑๓
๘๓	หาบุญได้ ใช้บุญเป็น	๒๑๔
๘๔	สะสมบุญ	๒๑๕
๘๕	ใจบริสุทธิ์	๒๑๖
๘๖	แม่ป่วย ก็อยู่ในบุญ	๒๑๘
๘๗	อยู่ในบุญ	๒๑๙
๘๘	กำลังบุญ	๒๒๑
๘๙	ใช้บุญให้เป็น	๒๒๓
๙๐	ยึดบุญเป็นที่พึ่ง	๒๒๔
๙๑	บุญ...ไม่ทำไม่ได้	๒๒๕
๙๒	เอาทั้งบุญหยาบ บุญละเอียด	๒๒๗
๙๓	ทำอะไรก็ได้	๒๒๘
๙๔	แบกบุญ แบกบาป	๒๒๙
๙๕	มองการณ์ไกล	๒๓๐
๙๖	ใคร ๆ ก็ยากคบหา	๒๓๒
๙๗	ทำแต่กรรมดี	๒๓๓
๙๘	บุญ...ทำความสะอาดธรรมให้	๒๓๕
๙๙	คนมีบุญมากปกครองคนมีบุญน้อย	๒๓๘
๑๐๐	บุญเก่า บุญใหม่	๒๔๑
๑๐๑	ช่วยคนอื่นได้ ต้องมีบุญมาก	๒๔๓

คำสอนของยาย

๑๐๒	ได้บุญทุกวัน	๒๔๕
๑๐๓	ได้ตามที่ตั้งใจไว้	๒๔๗
๑๐๔	ทำบุญไม่สูญ	๒๔๘
๑๐๕	เพราะบุญ	๒๕๐
๑๐๖	บุญช่วย	๒๕๑
๑๐๗	อายุน้อยไม่เป็นไร ขอให้บุญเยอะ	๒๕๓
๑๐๘	อายุสั้น อายุยืน	๒๕๕
๑๐๙	สร้างบุญให้มาก	๒๕๖
๑๑๐	เอาไปได้แต่บุญบาป	๒๕๙

หมวด ๗

ประพจน์พรหมจรรย์ ๒๖๓

๑๑๑	การสร้างบารมีให้ได้ตลอดรอดฝั่ง	๒๖๔
๑๑๒	แสนสบาย	๒๖๗
๑๑๓	บริสุทธ์มาก ได้บุญมาก	๒๖๘
๑๑๔	ยกใจให้สูง	๒๗๐
๑๑๕	ไม่สวຍเลย	๒๗๓
๑๑๖	เห็นชัด	๒๗๔
๑๑๗	ไม่เป็นสาระไม่พูด	๒๗๕

หมวด ๘

อธิษฐาน ๒๗๙

๑๑๘	การอธิษฐานให้ได้บุญมาก	๒๘๑
๑๑๙	ไม่ชอบเลอะ ๆ เทอะ ๆ	๒๘๓
๑๒๐	อธิษฐานล้อยมคอก	๒๘๔
๑๒๑	คุณยายอธิษฐาน	๒๘๕
๑๒๒	สอนด้วยความบริสุทธิ์	๒๘๗
๑๒๓	อธิษฐานบารมี	๒๘๘
๑๒๔	คว่ำธงชัย	๒๙๐
๑๒๕	สมบูรณ์ บริบูรณ์	๒๙๓
๑๒๖	โทษของการฆ่า	๒๙๕
๑๒๗	ชนะมารด้วยความดี	๒๙๖
๑๒๘	แม้บุญเล็กน้อยก็ให้อธิษฐาน	๒๙๙
๑๒๙	ให้เห็นธรรมะใส ๆ	๓๐๐
๑๓๐	บริสุทธิ์กาย วาจา ใจ	๓๐๑
๑๓๑	บริวารสมบัติดี ๆ	๓๐๓
๑๓๒	ทำบุญให้ตลอดรอดฝั่ง	๓๐๕
๑๓๓	ตามยายไปได้	๓๐๖

คำสอนของยาย

๑๓๔	คำอธิษฐานของยาย	๓๐๓
๑๓๕	เหนียวพระนิพพานไว้	๓๐๙

หมวด ๙

อดทน ผู้ ทำจริง ๓๐๓

๑๓๖	ทั้งอด ทั้งทน	๓๑๕
๑๓๗	อดทน และปรับปรุง	๓๑๗
๑๓๘	จริงตัวเดียว	๓๑๙
๑๓๙	เราเป็นอย่างไร บริวารเป็นอย่างนั้น	๓๒๑
๑๔๐	เกิดเป็นคนต้องสู้	๓๒๒
๑๔๑	สู้ถึงที่สุด	๓๒๓
๑๔๒	อย่าย่อท้อ	๓๒๖
๑๔๓	ไม่ยอมแพ้	๓๒๗
๑๔๔	ทำอะไร...ทำจริง	๓๒๘
๑๔๕	รู้เท่าทัน...ไม่โกรธตอบ	๓๓๑
๑๔๖	ชนะด้วยบุญ	๓๓๓
๑๔๗	ชาติสุดท้าย	๓๓๔
๑๔๘	อีกชาติเดียว	๓๓๗
๑๔๙	ตามให้ทัน	๓๓๙

คำสอนของยาย

๑๕๐	สู้...เจียบ	๓๔๒
๑๕๑	ต่อสู้ และอดทน	๓๔๓
๑๕๒	ไม่ออกฤทธิ์	๓๔๕

หมวด ๑๐

อ่อนน้อม

๓๔๙

๑๕๓	อย่าเฟลอสติ	๓๕๑
๑๕๔	อ่อนน้อมเสมอ	๓๕๓
๑๕๕	ยอม...เพื่อให้ทุกคนได้บุญ	๓๕๔
๑๕๖	จะลำบากแค่ไหนก็ยอม	๓๕๖
๑๕๗	ลดทูลี	๓๕๗
๑๕๘	ความไว้วางใจ	๓๖๓

หมวด ๑๐

ความสะอาด

๓๖๗

๑๕๙	รักษาความสะอาด	๓๖๙
๑๖๐	มนุษย์และเทวดาสรรเสริญ	๓๗๐

หมวด ๑๒

ระเบียบวินัย ๓๗๕

- ๑๖๑ รักษาระเบียบวินัย ๓๗๖
- ๑๖๒ เคารพกฎระเบียบวินัย ๓๗๘
- ๑๖๓ ไม่ผิดระเบียบวินัย ๓๘๐

หมวด ๑๓

การใช้สมบัติ ๓๘๕

- ๑๖๔ สมบัติไม่วิบัติ ๓๘๗
- ๑๖๕ ใช้อย่างให้เป็น ๓๘๙
- ๑๖๖ คุณค่าของเงิน ๓๙๑
- ๑๖๗ อย่าให้รั่วไหล ๓๙๓
- ๑๖๘ ต้องตามดูแลรักษา ๓๙๗
- ๑๖๙ จน...หมดตัว ๓๙๘

หมวด ๑๔

ปกิณกะ ๔๐๕

๑๓๐	แหล่งบุญกุศล	๔๐๓
๑๓๑	เอาชีวิตเข้าแลก	๔๐๘
๑๓๒	อย่าคิดนำ	๔๐๙
๑๓๓	ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด	๔๑๑
๑๓๔	จะชวนคนไปสวรรค์ ก็ต้องเชิญมาวัด	๔๑๓
๑๓๕	ปกรากแก้ว	๔๑๕
๑๓๖	วางแผนชีวิต	๔๑๖
๑๓๗	จากบ้าน	๔๑๘
๑๓๘	คิดแต่จะเอาบุญ	๔๒๑
๑๓๙	เรื่องไม่ดี ยายไม่เคยคิด	๔๒๓
๑๔๐	แบบพิมพ์ที่ดี	๔๒๕
๑๔๑	สิ่งที่ไม่ดี ให้พยายามเลิกทำ	๔๒๖
๑๔๒	พูดดี ๆ อย่าไปดำไปว่าเขา	๔๒๗
๑๔๓	ความอยาก ทำให้ทุกข์	๔๓๑
๑๔๔	รักษาใจไว้ดีกว่า	๔๓๔

คำสอนของยาย

๑๘๕ คิดได้บ้างไหม	๔๓๕
๑๘๖ อย่าดูถูก	๔๓๙
๑๘๗ พอดี พอดี	๔๔๐
๑๘๘ มนุษย์ประเสริฐสุด	๔๔๑
ประวัติย่อผู้รวบรวม	๔๔๖
วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น	๔๔๙
ประโยชน์ของการฝึกสมาธิ	๔๕๓
รายนามเจ้าภาพร่วมอนุโมทนา	๔๖๓

คำสอนของยาย

หากไม่มีคุณยาย
ก็ไม่มีหลวงพ่อ
ไม่มีวัดพระธรรมกาย
ไม่มีพวกเราที่สร้างความคิด
อย่างมีความสุข
จนทุกวันนี้

พระราชภาวนาวิสุทธิ
(หลวงพ่อธัมมชโย)

ประวัติย่อ

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

ชาติภูมิ :

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
เกิดเมื่อวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือนยี่ ปีระกา (ตรงกับวันที่ ๒๐
มกราคม) พุทธศักราช ๒๔๕๒ ในครอบครัวชาวนา ที่อำเภอ
นครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นลูกคนที่ ๕ ในจำนวน ๙ คน
ของพ่อพลอย และแม่พัน ขนนกยูง

ชีวิตในวัยเด็ก :

คุณยายเป็นคนอดทน และขยันขันแข็งมาก ทั้งช่วย พ่อ
แม่ดูแลงานบ้าน และเป็นเรี่ยวแรงหลักในการทำนา

จากบ้าน :

ในราวปี พ.ศ. ๒๔๗๘ เมื่อคุณยายอายุ ๒๖ ปี ท่าน
ตัดสินใจออกจากบ้านเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อหาช่องทาง

คำสอนของยาย

ไปฝึกสมาธิที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ เพราะต้องการตามไป
ขอขมาพ่อที่ล่วงลับไปแล้ว จะได้พ้นจากสิ่งที่พ่อเคยแข่งไว้
ตั้งแต่คุณยายยังเป็นเด็กว่า ให้หนูหนัก ๕๐๐ ซาติ

พบครูคนแรก :

คุณยายได้พบและฝึกสมาธิกับคุณยายทองสุข
ลำแดงปิ่น ซึ่งเป็นครูสอนสมาธิจากวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
จนได้เข้าถึงพระธรรมกาย แล้วอาศัยวิชชาธรรมกายตาม
หาพ่อ ได้ขอขมาพ่อดังที่ตั้งใจ และช่วยพ่อให้ขึ้นจากนรก
ได้

พบหลวงพ่อดปากน้ำ :

ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๑ เมื่อคุณยายอายุ ๒๙ ปี คุณยายทองสุกพาคุณยายไปกราบพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (หลวงพ่อดปากน้ำ ภาชีเจริญ) เมื่อหลวงพ่อดปากน้ำพบคุณยายครั้งแรก ท่านก็รับคุณยายเป็นศิษย์และให้เข้าไปศึกษาวิชาธรรมกายชั้นสูงในโรงงานทำวิชาทันที

ศึกษาวิชาธรรมกาย :

ด้วยความวิริยะอุตสาหะ และความเป็นคนทำอะไรทำจริงของคุณยาย ทำให้ท่านศึกษาวิชาธรรมกายได้อย่างรวดเร็วและเชี่ยวชาญยิ่ง จนได้รับความไว้วางใจให้เป็นหัวหน้าเวรในการทำวิชา และได้รับคำชมจากหลวงพ่อดปากน้ำว่า **“ลูกจันทร์นี้ หนึ่งไม่มีสอง”**

สานต่อปณิธาน :

ตั้งแต่เข้ามาอยู่ที่วัดปากน้ำ คุณยายทำวิชาอยู่โรงเรียนทำวิชากับหลวงพ่อดำวัดปากน้ำมาตลอด จนกระทั่งเมื่อหลวงพ่อดำวัดปากน้ำใกล้จะมรณภาพ ท่านได้มีคำสั่งสุดท้ายให้ศิษย์ทุกคนช่วยกันเผยแผ่วิชชาธรรมกายของพระพุทธองค์ไปให้ทั่วโลก คุณยายจึงตั้งใจอบรมสั่งสอนธรรมปฏิบัติวิชาธรรมกายแก่ศิษยานุศิษย์อย่างเต็มที่ตลอดมาด้วยความเคารพในคำสั่งของครูบาอาจารย์

พบศิษย์เอก :

ปลายปี พ.ศ. ๒๕๐๖ พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดำมชโย) เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ซึ่งในขณะนั้นจบการศึกษาจากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้มาฝึกธรรมปฏิบัติกับคุณยายอย่างต่อเนื่อง ท่านเป็นผู้ที่มีความตั้งใจจริงและรักการปฏิบัติธรรมมาก ทั้งยังมีผลการปฏิบัติธรรมที่ดีเยี่ยม คุณยายจึงถ่ายทอดวิชาธรรมกายที่ศึกษามาจากหลวงพ่อดำวัดปากน้ำให้แก่ท่านอย่างเต็มที่

เมื่อเข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน และได้รับความสุขจากการปฏิบัติธรรม ท่านก็ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นได้รับความสุขอย่างนั้นบ้าง จึงไปชักชวนเพื่อน ๆ นิสิตทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้อง

คำสอนของยาย

ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน มาปฏิบัติธรรมกับคุณยายเพิ่ม
จำนวนมากขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ คุณยายและเหล่าศิษยานุศิษย์ได้
รวบรวมปัจจัยสร้าง “บ้านธรรมประสิทธิ์” ซึ่งเป็นบ้าน
หลังเล็ก ๆ ในบริเวณวัดปากน้ำ มีเนื้อที่มากขึ้นกว่าบ้าน
หลังเดิม เพื่อรองรับผู้มาปฏิบัติธรรมที่เพิ่มขึ้น

สร้างวัดพระธรรมกาย :

ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เมื่อคุณยายอายุ ๖๑ ปี หลังจาก
หลวงพ่อรัญมชโยบวชแล้ว มีคนมาปฏิบัติธรรมเพิ่มมา
ขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้บ้านธรรมประสิทธิ์ไม่สามารถรองรับ
ผู้มาปฏิบัติธรรมได้ทั้งหมด คุณยายจึงได้รวบรวม

คำสอนของยาย

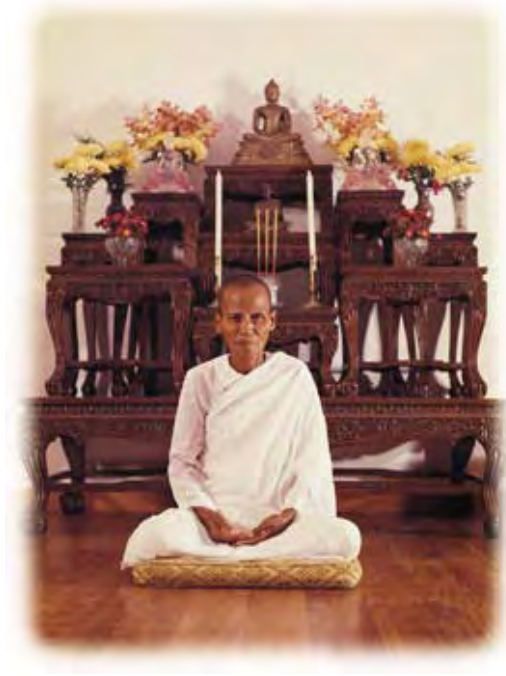
คณะศิษย์มาสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมแห่งใหม่ ให้ชื่อว่า “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม” ซึ่งในภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดพระธรรมกาย”

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เมื่อการสร้างกุฏิที่พัก และศาลาปฏิบัติธรรมสำเร็จไปเป็นส่วนมากแล้ว คุณยายได้พาคณะศิษย์ย้ายจากบ้านธรรมประสิทธิ์ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ มาอยู่ที่วัดพระธรรมกาย

ท่านทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญา ในการสร้างวัดเป็นอย่างมาก เป็นทั้งที่ปรึกษา และเป็นศูนย์รวมใจให้แก่หมู่คณะยุคบุกเบิก ให้ทำงานสร้างบารมีร่วมกันอย่างมีความสุข

คำสอนของยาย

นอกจากนี้คุณยายยังวางกฎระเบียบ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ภายในวัดอย่างรัดกุมตั้งแต่ต้น ทั้งยังคอยช่วยเหลือเรื่องความเป็นอยู่ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของงานทุกอย่าง

ในงานละเอียด คุณยายยังต้องนั่งสมาธิช่วยแก้ไขทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ กลั่นแกล้งที่ไม่ดีให้หมดไปจากหมู่คณะ และนั่งสมาธิตามสมบัติมาเพื่อใช้สร้างวัด นับเป็นภาระหน้าที่ที่หนักมาก จนคุณยายล้มป่วยอย่างหนัก แต่ด้วย

ปณิธานอันแน่วแน่ที่จะเผยแผ่วิชชาธรรมกายตามคำสั่ง
ของหลวงพ่อดาวพิกุลน้ำ ทุกคนก็ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างวัด
จนสำเร็จในราวปี พ.ศ. ๒๕๒๖

สร้างแม่พิมพ์ที่ดี :

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ตั้งแต่ยังอยู่วัดปากน้ำจน
ได้ มาสร้างวัดพระธรรมกาย คุณยายได้ปลูกฝังหมู่คณะยุค
บุกเบิกสร้างวัด ให้รักบุญ รักการสร้างความดี โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งให้รักการปฏิบัติธรรม และหมั่นฝึกฝนตนเองให้
เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน อันเป็นที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริง
และจะยังประโยชน์แก่ชาวโลกได้ในภายภาคหน้า

นอกจากนั้น คุณยายยังเมตตาอบรมสั่งสอนศิษย์ทุกคน
ให้รู้จักการครองตน อยู่ในเส้นทางการสร้างบารมีอย่างมั่นคง
มีความสุข และบริสุทธิ์บริบูรณ์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป อีกทั้งยังได้
ให้คำแนะนำในงานหยาบต่าง ๆ ด้วย เช่น สอนการดูแล
ความสะอาดเสนาสนะ การใช้สมบัติพระศาสนาให้คุ้มค่า
และเกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

นับเป็นการสร้างแม่พิมพ์ที่ดีไว้เป็นแบบอย่างในพระ
พุทธศาสนา เพราะคณะผู้บุกเบิกสร้างวัดในยุคนั้น ต่างทยอย
บวชอุทิศชีวิตเป็นพระภิกษุ และให้การอบรมสร้างทายาท
ทางธรรมที่สมบูรณ์แบบ เพื่อเผยแผ่ธรรมะขององค์สมเด็จพระ

คำสอนของยาย

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่อเนื่องมาอย่างไม่ขาดสาย จนถึง
ปัจจุบัน

ขยายพื้นที่สร้างวัด :

ภารกิจสำคัญที่หลวงพ่อรัญมชโย คุณยาย และหมู่คณะ
รุ่นบุกเบิกได้ทำตลอดมาตั้งแต่แรกเริ่มควบคู่กับการสร้างวัด
คือ การอบรมสั่งสอนปลูกฝังศีลธรรม ทั้งภาคทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติให้แก่เยาวชน และประชาชนทั่วไป

เมื่ออบรมปลูกฝังศีลธรรมมากเข้า ผู้เข้าอบรมต่างเห็น
คุณค่าของธรรมะด้วยตนเอง จึงชักชวนญาติมิตรมาปฏิบัติ
ธรรมเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งพื้นที่ ๑๙๖ ไร่ไม่เพียงพอที่จะ

คำสอนของยาย

รองรับ จึงต้องขยายพื้นที่สร้างวัดออกมาอีก ๒,๐๐๐ ไร่ และยังได้สร้างปูชนียสถานที่สำคัญ คือ มหาธรรมกายเจดีย์ สภาธรรมกายสากล และมหาวิหารพระมงคลเทพมุนี เพื่อเป็นศูนย์รวมใจและเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมที่สามารถรองรับผู้มาปฏิบัติธรรมจำนวนมากที่หลั่งไหลมาอย่างไม่ขาดสาย

ปัจจุบัน วัดพระธรรมกายปรากฏเด่น สง่างามบนผืนแผ่นดินนี้ เป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติธรรมของพุทธศาสนิกชนทั่วประเทศ และยังเป็นศูนย์รวมการปฏิบัติธรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาสำหรับชาวพุทธทั่วโลกอีกด้วย

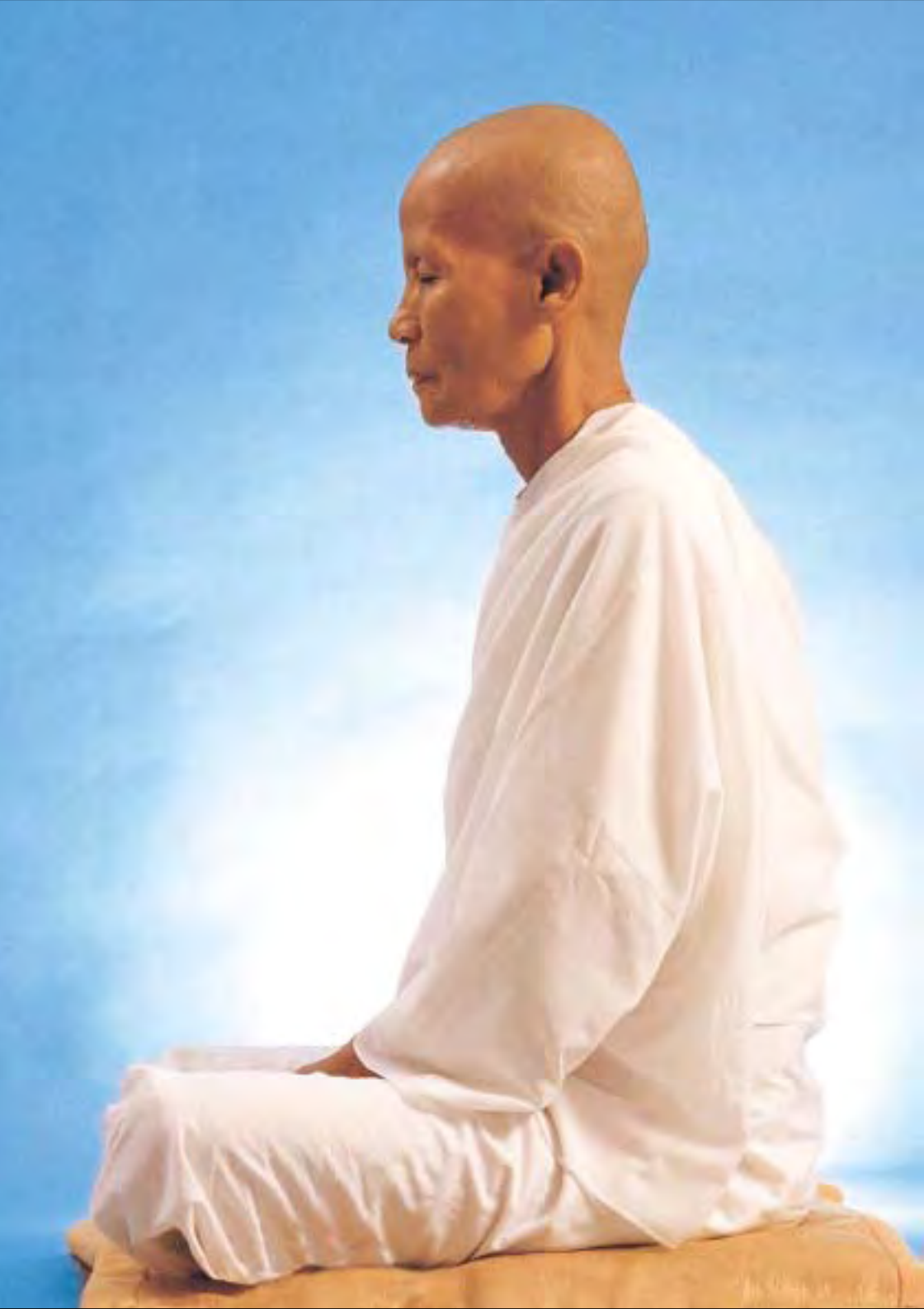
ทั้งนี้ด้วยการนำของพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อัมมชโย) และด้วยความร่วมแรงร่วมใจของคณะพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และสาธุชนผู้ใญ่บุญทุกท่าน โดยมีบุคคลสำคัญยิ่งที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จทั้งมวลของวัดพระธรรมกาย คือ

คุณยายอาจารย์ มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง

๐ ตบ ๐

คุณยาย ณ บริเวณบ้านธรรมประสิทธิ์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๐

พิจารณาตนเอง

ก่อนนอน ให้พิจารณาธรรมะให้ละเอียดก่อนแล้ว
ค่อยนอน

เริ่มต้นจากดูการกระทำของตัวเองทุกอย่างตั้ง
แต่เช้าจรดเย็น เริ่มตั้งแต่ตื่นนอน กินข้าว ทำงาน นั่ง
ธรรมะ รักษาศีล ทำทาน

ดูว่าเราทำบุญมากน้อยแค่ไหน ทำกรรมอะไรไว้
บ้าง แล้วตั้งใจให้ดี

เวรกรรมต่าง ๆ พยายามละเสีย อย่าให้ติดตัว
เราไป แม้ชั่วคืนเดียวก็ตาม

พิจารณาละไปเรื่อย ๆ ละเวร ละกรรม ละความ
ชั่วทุกชนิด ละความบกพร่องในการประพฤติปฏิบัติธรรม

ให้พิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ละความชั่วให้
หมด แล้วคิดปรับปรุง ทำแต่ความดีตลอดไป ทำอย่างนี้
ทุก ๆ วัน

เพราะชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา ต้องเอาแต่
บุญล้วน ๆ

คุณยาย ณ บริเวณบ้านธรรมประสิทธิ์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

พิจารณาด้วยธรรมะ

เมื่อมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับตัวเรา ต้องเอาธรรมขึ้นมาพิจารณาเสมอว่า เป็นอย่างไร

อย่าให้เราหลงเพลินไปตามกิเลส เต็มวันจะเป็นเหยื่อของกิเลสเปล่า ๆ

ต้องพยายามตรึกอยู่ในธรรมะตลอดเวลา เมื่อมีอะไรเกิดขึ้น ปัญญาที่เกิดจากการนั่งธรรมะจะช่วยให้เรา รู้ในสิ่งที่ถูกต้องมากที่สุด

วันหนึ่ง ๆ ผ่านไปอย่างรวดเร็ว เต็มวันเต็มคืน เต็มก็อาทิตย์ เต็มเดือนเต็มปี ลองพิจารณาดูเถิดว่า เวลาผ่านไป ๆ เราทำอะไรบ้าง

เราต้องพิจารณาอยู่เสมอว่า เราดำเนินชีวิตตามจุดมุ่งหมายของเราหรือเปล่า ?

เราควรทำอะไรบ้าง ? ควรเว้นสิ่งใดบ้าง ?

การกระทำครั้งนี้ เหมาะสมกับตัวเราและฐานะเราแล้วหรือ ?

ต้องพิจารณาอยู่เสมอ อย่าได้หลงตัวเอง

ไม่ได้บันทึกวันที่

๓

เอาตัวเองให้รอดก่อน

ตัวเราก็เหมือนลูกไก่

ยังไม่สามารถพ้นปากเหยี่ยวปากกาไปได้หรอก

พยายามเอาตัวเองให้รอดก่อน

แล้วจึงคิดไปชักชวนคนอื่น และเป็นห่วงคนอื่น

ยายออกจากบ้านมา ไม่เคยคิดถึงบ้านเลย

ไม่เคยกลับบ้านเลย จะกลับก็เมื่อแม่ตาย ไปเผาแม่

พอลับถึงบ้าน

สมบัติของยาย ยายก็แบ่งให้คนอื่นเขาหมด

ที่นา ๑๕ ไร่ให้น้องสาว เพราะเขาดูแลแม่

ที่นา ๒๐ ไร่ให้พระน้องชาย ท่านจะได้ไม่ลำบาก

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๒๔

ตน

ฟังตนเอง

คุณยายปรารภกับตัวเองว่า
หมดทั้งโลกทั้งธรรม
จะหวังฟังคนอื่นไม่ได้
ต้องฟังตัวเราเอง
ฟังคนอื่นไม่ได้เลย

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ตน

วิธีแก้ทุกข์

เวลามีทุกข์ให้สวดมนต์เยอะ ๆ

นั่งภาวนาสัมมาอรหังให้มาก ๆ

ไม่มีใครช่วยเราได้เท่ากับตัวเราเอง

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

สอนตัวเอง

เราเกิดมาแล้ว ควรจะรู้จักสอนตัวเอง

ยายเองไม่เห็นต้องมีคนสอนเลย

ยายก็ทำทุกสิ่งทุกอย่างได้

ทั้ง ๆ ที่ยายไม่รู้หนังสือสักตัว

ทุกสิ่งทุกอย่างคอยสังเกตเอา

ก็สามารถสอนตัวเองได้

อย่างกับเรื่องทำความสะอาด ก็ไม่เห็นมีใครมาสอน พ่อยายก็ไม่ได้สอน แม่ก็ไม่ได้สอน ยายสอนตัวเอง

ตั้งแต่สมัยยายเป็นเด็ก อยู่นครชัยศรีโน้น เวลากินข้าวแล้ว เก็บหม้อข้าวถ้วยชามล้าง ยายจะล้างทั้งข้างนอกทั้งข้างใน ล้างจนเกลี้ยงทั้งหมด

เวลาถูบ้าน ยายก็ถูให้สะอาดทั้งบนบันได และใต้บันได พวกพี่ ๆ เขาก็บอกว่า ทำไมไม่ล้างเฉพาะด้านที่ใช้เท่านั้น หรือทำไมไม่ถูเฉพาะบนบันไดเท่านั้น

ยายก็บอกว่า “ไม่รู้เหมือนกัน ยายก็อยากถูของยายอย่างนี้ อยากถูให้มันสะอาดให้หมด”

มันสอนตัวเองให้ล้างให้สะอาด ทั้งข้างนอกทั้งข้างใน

สมัยอยู่บ้านคุณนายเลี้ยบก็เหมือนกัน เวลาเช็ดโต๊ะเก้าอี้ ยายเช็ดทั้งข้างบนข้างล่างให้สะอาด ไม่ให้มีฝุ่นเหลือเลย

ใจยายจดจ่อรักความสะอาด ทำทุกอย่างให้สะอาด เห็นอะไรสกปรกเป็นไม่ได้ เล็งไว้เชียว วางเมื่อไรก็ทำทันที

อย่างกับวันหนึ่ง ยายมองเห็นตะไคร่น้ำขึ้นที่มุมบันได ยายเห็นแล้วเล็งเอาไว้ พอว่างปั๊บ ยายก็จัดการขัดเสียสะอาดเรียบไปเลย ทำอย่างนี้จนไม่มีที่จะทำ เขาจึงไวใจยายมาก

ตอนที่ยายมาอยู่กับคุณยายทองสุกที่วัดปากน้ำก็เหมือนกัน ยายจัดข้าวของ ตู้ เตียง สะอาดเรียบร้อยไปทุกอย่าง

เมื่อเข้าไปในโรงงานทำวิชา เขาเลือกเตียงที่เก่าที่สุด เต็มไปด้วยตัวเรือด มุ้งก็เก่า ๆ ขาด ๆ สกปรกให้ยายก็ไม่ว่าอะไร ให้ได้มานั่งธรรมะ ยายก็พอใจแล้ว

เวลาถูกตัวเรือดกัด รู้สึกเจ็บแปลบ ก็จับใส่กระโถน เอากระดาษปิดไว้ พอรุ่งเช้า ยายก็เอาไปปล่อย

เก็บทำความสะอาดอย่างนี้ จนกระทั่งทุกอย่าง
รอบตัวสะอาด เติงก็สะอาด มั่งเก่าก็สะอาดที่สุด

ตั้งแต่เล็ก ๆ มา ยายก็เป็นอย่างนี้ รักความสะอาด
ความมีระเบียบเรียบร้อย อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรอยู่
ตรงไหน ควรตั้งตรงไหน ยายสอนตัวเองเป็นหมด

กระทั่งเวลาไหนควรทำอะไร ถึงเวลายายจะทำ
เป็นอย่าง ๆ ไป อย่างมีระเบียบ ยายแบ่งเวลาของยาย
เป็น ตอนยายอยู่วัดปากน้ำ ก็สอนตัวเองเรื่องระเบียบ
วินัยทุกอย่างได้เป็นอย่างดี

ตอนหลังพยายนั่งธรรมะ ระลึกชาติได้ ยายนั่ง
เข้าที่ไปดูว่า ทำไมยายจึงเป็นอย่างนี้

ก็รู้ว่าที่สอนตัวเองได้ เพราะนั่งธรรมะมากใน
ชาติที่แล้ว ๆ มา บุญจากการนั่งธรรมะนี้เองทำให้เกิด
ปัญญาที่จะสอนตัวเอง

เพราะฉะนั้น พวกเราต้องขยันนั่งธรรมะมาก ๆ
จะได้สอนตัวเองได้

มองตัวเอง

ยายมองตัวเอง มองให้ทะลุ เข้าใจตัวเองอย่างชัดเจน มองตั้งแต่หยาบก่อนว่า เป็นอย่างไร มองให้เข้าใจทีเดียว แล้วมองละเอียดเป็นชั้น ๆ ไป

พอมองตัวเองจนเข้าใจแล้ว ก็เข้าใจสิ่งอื่น คนอื่น ได้หมดทุกอย่าง

นี่ทางธรรมเป็นอย่างนี้ เป็นเรื่องแปลก แต่เป็นความจริงทีเดียว

ขอให้เราเข้าใจตัวเองอย่างแท้จริง ก็จะเข้าใจสิ่งอื่น คนอื่นได้หมดว่าเป็นอย่างไร เพราะโลกคือตัวเรา มองไปในตัวเราก็จะเห็นทุกสิ่งทุกอย่างชัดเจน

แต่ทางโลกไม่เป็นอย่างนั้น มัวแต่มองคนอื่น ให้เข้าใจคนอื่น มองแล้วก็ร้อนใจ เห็นแล้วก็ไม่เข้าใจ อยากเข้าใจคนอื่นแต่ลืมมองตัวเอง อย่างนี้ทำไปเท่าไรก็ไม่เข้าใจ

สำหรับยาย มองแต่ตัวเองให้เข้าใจก่อน ก็จะเข้าใจคนอื่นได้หมด

ในสมัยที่หลวงพ่อดำปากน้ำทำวิชชาอยู่

ท่านเคยถามทุก ๆ คน ที่ทำวิชา ถามว่า รู้ไหม เรา
ทำวิชชานี้เพื่ออะไร ?

ถามเรียงตัวเลย ให้ตอบทีละคน บางคนก็ตอบว่า...
ทำเพื่อพระศาสนา... ทำเพื่อวัด... ทำเพื่อหลวงปู่

ตอบในทำนองนี้ทุกคน จนถามมาถึงยาย ยายก็ตอบ
หลวงพ่อบอกว่า ที่มาทำวิชชาอยู่นี้ ลูกทำเพื่อตัวเอง

เป็นคำตอบที่หลวงพ่อบอกท่านพอใจที่สุด

ท่านบอกว่า เออ ! ต้องอย่างนี้สิ จึงจะใช้ได้

ที่มาทำอยู่นี้ก็เพื่อช่วยตัวของตัวเอง

ใครจะไปช่วยใครได้

ทำไปก็เพื่อช่วยตัวเองให้พ้นทุกข์

พ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร

๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๕

งานอุปสมบท หลวงพ่อธัมมชโย ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๒
: บ้านธรรมประสิทธิ์

ตน

๗

ธรรมะเป็นที่พึ่ง

ยายมองไปตลอดหมด
ก็เห็นชัดว่า ในโลก ในธาตุ ในธรรมทั้งหมดนี้
ไม่มีใครเลยที่จะช่วยยายได้
ยกเว้นยายจะช่วยตัวเองเท่านั้น
ยายจึงพยายามช่วยตัวเองมาตลอด
ทุกข์ของเราใครเขาจะช่วยได้
คิดหาทางช่วยตัวเองอยู่เสมอ
หวังเอาตัวเองเป็นที่พึ่ง
หวังพึ่งธรรมะในตัวเอง
ที่เอาตัวรอดมาได้ทุกอย่าง
เพราะยายมีธรรมะเป็นที่พึ่ง

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

คำสอนของยาย

รักตัวเอง

ให้เราสร้างความดีของเราให้มากเข้า
บุญมากเท่าภูเขาเมื่อไร
อะไร ๆ ก็ปิดไม่อยู่ บังไม่อยู่
ใคร ๆ ก็จะได้เห็นความดีของเรา
จำคำของยายเอาไว้ให้ดีนะ
เราสร้างความดี สร้างบุญของเราไปอย่างนี้
จะได้ชื่อว่า รักตัวเอง ส่งเสริมตัวเอง
ทำบุญมาก ๆ เข้า สักวันหนึ่งบุญจะเต็มแน่นอน
ถึงวันนั้นเราก็สบาย
มีแต่ความสุข

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

หน้าพระอุโบสถวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ณ พระอุโบสถ วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

ตน

๑๑

หามงคลใส่ตัว

เกิดเป็นคน

มันต้องหามงคลใส่ตัว ชีวิตถึงจะเจริญได้

จะต้องนึก ต้องคิดหามงคลใส่ตัว

คิดแต่เรื่องดี ๆ ที่เป็นมงคล ใจถึงจะเจริญได้

ถ้าใจดี

คำพูดก็เป็นมงคล

ทำอะไรก็จะเป็นมงคลไปด้วย

๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

๑๒

แก้ไขตัวเอง

เราต้องคิดให้ดีกว่า

ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย

ชาติสุดท้ายที่เราจะมีโอกาสแก้ไขตัวเรา

ชาติสุดท้ายแล้ว

จะต้องแก้ไขตัวเองให้ดีที่สุด

ต้องสร้างบุญให้มาก ๆ ให้บุญเป็นภูเขา

ถ้าจะสร้างบุญให้ได้มาก ๆ

ก็ต้องนั่งธรรมะมาก ๆ

อธิษฐานมาก ๆ ล้อมคอกให้ดีด้วย

ไม่ได้บันทึกวันที่

อาศัยบุญ

ในที่สุด ตัวเราเองเท่านั้น ที่จะช่วยเราได้
คนอื่นเราจะหวังพึ่งไม่ได้
ต้องอาศัยบุญของเรา และความตั้งใจของเรา
ถ้าเอาใจจรดเข้าไปข้างในศูนย์กลางกาย
ความรู้ก็จะกว้างขวางไม่มีที่สิ้นสุด
ถ้าเอาใจไว้ข้างนอกตัว
ความรู้ก็ถูกบีบให้แคบลง

๓ กันยายน ๒๕๓๑

คุณหญิงประหยัด แพทย์พงศาวิสุทธาธิบดี เยี่ยมชมพื้นที่ ๑๙๖ ไร่ ที่ท่าน
ได้ถวาย เพื่อสร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

ตน

๑๔

ประโยชน์ตน และผู้อื่น

ยายทำเพื่อตัวเอง

และเพื่อคนหมู่มากด้วย

เราเกิดมา ควรทำประโยชน์สักอย่างหนึ่ง

อย่างน้อยที่สุดก็ทำให้ตัวเอง

ถ้าทำให้ตัวเองได้แล้ว

ยังทำให้คนหมู่มากได้

ชีวิตนี้เกิดมาก็คุ้มแล้ว

๔ มีนาคม ๒๕๒๓

ตน

๑๕

สำคัญที่ปัจจุบัน

เด็กชายคนหนึ่ง มากราบเรียนถามคุณยายว่า ชาติ
ก่อน เขาเคยเกิดเป็นใคร เป็นอะไรมาก่อน คุณยายตอบ
ว่า

เรื่องชาติก่อนจะเป็นยังไง

เอาไว้ก่อน

สำคัญอยู่ที่ตัวคุณในปัจจุบัน

จะทำอะไรให้กับตัวเอง

เอาตัวเองให้รอด

๑๐ มีนาคม ๒๕๓๔

ความไม่ประมาท

◎ ความไม่ประมาท ◎

คุณยาย และคุณหญิงประหยัด แพทย์พงศาวิสุทธาธิบติ (ผู้บริจาคที่ดิน
๑๙๖ ไร่ เพื่อสร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม)

เกิดคนเดียว ตายคนเดียว

ชีวิตเราเกิดมาคนเดียว
ตายก็คนเดียว จะมัวไปหวังใครไม่ได้
ตัวเราเองยังเอาตัวไม่รอด
เมื่อตัวเราเองยังเอาตัวเองไม่รอด
ยังไม่มีที่ยึดที่เกาะแน่นนอน
ก็แสดงว่า ตัวเรายังไม่แน่วจริง
อาจจะเสียทีพญามารเมื่อไรก็ได้
เกิดมาแล้ว พบพระพุทธศาสนาแล้ว
พบวิชาที่สำคัญและมีประโยชน์ที่สุดแล้ว
ยังไม่รีบชวนขวายเป็นยังหนุ่มยังสาวอยู่
แล้วจะรอไปเมื่อไร
เมื่อแก่แล้วก็ทำอะไรไม่ได้
เรายังไม่รู้แน่ว่า จะตายเมื่อไร

คำสอนของยาย

เกิดปุบปับตายไปมิตกนรกหรือ ?

ไม่กลัวว่า เกิดมาแล้วจะเป็นโมฆะหรือ ?

ไม่เสียดายเวลาหรือ ?

ชีวิตนี้เกิดมาสร้างบารมี

บุญที่ได้เพิ่มขึ้น ก็รักษาให้ดี มีแต่บุญเท่านั้นที่จะ
ช่วยเราได้

บุญละเอียดเป็นบุญที่สำคัญมาก

เรายังทำบุญละเอียดน้อยอยู่

แล้วเราจะหวังอะไรกับชีวิต

ถ้าเกิดมาครั้งนี้เพื่อให้เป็นโมฆะ

แล้วจะเกิดมาทำไม ?

เห็นแก่คุย เห็นแก่เล่น

เสียเวลาเปล่า ๆ เราได้อะไรบ้าง ?

ลองนึกดูก็จะรู้ว่า เราขาดทุนหรือกำไร ระวังเอาไว้

บุญต้องรักษาให้ดี

ถ้ารักษาไม่ดี ไม่นึกถึง ไม่เอาใจใส่ บุญก็น้อย

บุญก็ไม่หลังไหลมา

ความไม่ประมาท

ถ้าเรานึกไว้เรื่อย บุญก็ส่งต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ
อนาคตเราจะหวังอะไรอีก
หวังความงามในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส อย่าง
นั้นหรือ ?

จงคิดให้ดีกว่า
ก่อนที่จะทำอะไรลงไป
ผิดแล้วจะแก้ไขไม่ทัน
นอกจากจะทำใหม่

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔

ดูงานชุดคุณน้ารอบพื้นที่สร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

๑๗

ชวนขวยสร้างบุญให้เต็มที่

ธรรมะเป็นของละเอียดลุ่มลึกมาก

ยากที่คนทั่วไปจะเข้าถึงได้ง่าย ๆ

หรือเข้าใจได้ภายในช่วงเวลาอันสั้น

กว่าเราจะได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ยากนะ ลำบากนะ จะได้เป็นมนุษย์ไม่ใช่่ง่าย ๆ

ฉะนั้น เราเกิดมาแล้ว พบพระพุทธศาสนาแล้ว ก็ต้องสร้างบารมีให้คุ้มค่า เพื่อให้บุญบารมีของเราเต็มเปี่ยมจะได้หาทางพ้นทุกข์ได้

เกิดมาแล้ว จะเป็นอะไรก็ช่าง มีฐานะอย่างไรก็ช่าง จะอย่างไรเราก็ทนเอา เราเกิดมาแล้วนี่ จะไปเปลี่ยนแปลงอะไรได้ กรรมเราทำไว้อย่างไรก็ได้อย่างนั้น

ถ้าอยากให้อะไรดีก็จะต้องทำความดีให้มากยิ่งขึ้นอีก

ในเมื่อเกิดมาแล้วทุกคนก็ต้องตายทั้งนั้น

ตัวเราเองก็ต้องตายด้วย และก็ไม่ว่าจะตายเมื่อไร

เราต้องชวนขวยหาบุญกุศลติดตัวเราไปมาก ๆ

คำสอนของยาย

สมบัติอย่างอื่นเราก็ไม่สามารถนำติดตัวไปได้
เราเกิดมาแล้วเป็นอย่างนี้ ก็ต้องทนเอา

ทนเอาเถิด

ทำให้ดีที่สุด ทำตัวของเราให้ดีที่สุด
แล้วพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีที่สุด
ในอนาคตข้างหน้าจะได้แต่สิ่งดี ๆ
เราทำก็ตาย ไม่ทำก็ตาย
ฉะนั้นเราทำดีกว่า ทำสุดความสามารถของเรา
อย่าขี้เกียจนั่งธรรมะ
พยายามนั่งธรรมะให้มาก ๆ เพื่อให้จิตใจมีสมาธิ
หนักแน่น

ถ้าเราไม่มีสมาธิแล้ว อกุศลก็เข้าถึงจิตใจเราได้ง่าย
บาปก็เกิดแก่ใจเรา
แค่เราทำสมาธิให้มั่นคง
บุญกุศลก็เกิดขึ้นแก่ใจเราเสมอ ๆ
บาปอกุศลก็แทรกไม่ได้

๓๑ มกราคม ๒๕๑๘

ความไม่ประมาท

๑๕

อย่าประมาทในวัย

เราแก่แล้วนะ

อย่านึกว่ายังเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่

ให้คิดถึงความแก่ตลอดเวลา

ถ้ายังทะนงว่าเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่

ก็จะทำให้หลงตกนรกได้ง่าย ๆ

เอาบุญละเอียดยให้มากกว่าบุญหยาบ

เพราะบุญละเอียดยทำให้หลุดจากกิเลส

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

ดูงานปรับพื้นที่สร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

ความไม่ประมาท

๑๗

แก้แค้น

ให้พิจารณาว่า

“เราแก่ไปทุกวันแล้วนะ

อย่านึกว่ายังเป็นหนุ่มเป็นสาวอยู่”

ยายนึกว่ายายแก่ตั้งแต่ยายยังเป็นสาว

ทำให้ยายเร่งสร้างบารมี

๒๔ มีนาคม ๒๕๒๔

คำสอนของยาย

๒๐

เตรียมใจ

ยายอธิษฐานว่า

“แม่จะเป็นโรคหนักหนาเพียงใดก็ตาม

ขออย่าให้หมอปิดบังเลย

ขอให้หมอบอกให้รู้หมด

จะได้เตรียมตัวเตรียมใจได้”

๒๔ มีนาคม ๒๕๒๔

๒๑

ريبโกย ريبپاي

“ยังหนุ่มยังแน่น ريبโกย ريبپاي

ตลาดจะวาย สายบัวจะเน่า”

เราต้องريبโกย ريبپายนะ ใครจะพร่องก็ช่างเขา
แต่สำหรับเราเองต้องให้สมบูรณ์

ภพชาติสุดท้ายแล้ว ต้องเอาแต่สิ่งที่ดี ๆ ติดตัว
ไป ไปคว่ำธงชัยของชีวิตให้ได้ ที่จะให้ถอยหลังกลับไม่มี
อีกแล้ว มีแต่รุดหน้าไปเรื่อย ๆ

ที่ว่าภพชาติสุดท้าย เพราะวก่อน ๆ นั้นทำกัน
จริงบ้าง ไม่จริงบ้าง แต่ภพชาตินี้ต้องจริงที่สุด ไม่มีใครยอม
ใครแล้ว

ฉะนั้นต้องอธิษฐานล้อมคอกไว้ให้ดี ให้พบแต่สิ่ง
ที่ดี ๆ ตลอดไป ให้ได้ประพาศพรหมจรรย์ทุกภพทุกชาติ
ตลอดอายุขัย トラบจนกระทั่งเข้าสู่พระนิพพาน

คนไม่ดี ไม่มีศีล ไม่มีลัทธิ อย่าได้พบเลย

ที่สุดในโลกเรานี้ก็มีแต่บุญและบาป มีแต่ธาตุ
กับธรรมเท่านั้น ไม่มีอย่างอื่นเลย มนุษย์เป็นเพียงหุ่นที่
ถูกเชิดด้วยบุญและบาป

๒๒

เหมือนหุ่นเชิด

ยายนึกถึงความตาย

จึงได้ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า

ยายคิดว่า เวลามันไม่รอ เตี้ยวัน เตี้ยคืน เตี้ย
พรุ่ง ไม่รู้จะตายเมื่อไร ยายรีบ ๆ ทำไว้เป็นบุญติดตัวไป

คนเราตายไปแล้ว เอาอะไรไปไม่ได้ เอาไปได้ก็แต่
บุญกับบาป คนเราเหมือนหุ่น บุญบาปพาไป

ทำบุญ บุญก็เชิด

ทำบาป บาปก็เชิด

๒๔ ตุลาคม ๒๕๓๕

คุณยาย และคณะศิษย์คุณพี่ที่สร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

ยุคบุกเบิกสร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๑๓

๒๓

อย่าปล่อยให้เวลาให้เปล่าประโยชน์

ชีวิตของคนเรามีแต่ร่อยหรอลงไปทุกวัน

รีบทำความดีให้มาก ๆ

อย่าปล่อยให้เวลาให้เปล่าประโยชน์

เสียดายเวลาที่ผ่านไป

เพราะมันทำให้ชีวิตของเราพลอยร่อยหรอไปด้วย

๘ กันยายน ๒๕๒๕

ทุ่งนาฟ้าโล่ง ๑๙๖ ไร่

ความไม่ประมาท

๒๔

เวลาไม่คอยใคร

พวกที่ขี้เกียจ

พวกนี้มันไม่มีปัญญาคิด

ตื่นขึ้นมา ต้องคิดลืว่า

เดี๋ยวก็วัน เดียวก็เดือน เดียวก็ปี

เวลาผ่านไปไม่รอ

อยากทำความดีอะไร ให้รีบทำ

ให้ทำแต่ความดี

ทำบุญก็โกยบุญ เอาบุญไป

ทำบาปก็แบกบาปไป

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕

๒๕

สมบัติล้ำค่า

นี้ยายยังแข็งแรงอยู่ ยังพูดไหว ก็พูด ๆ เอาไว้

ยายให้สมบัติแก่เรา เป็นสมบัติที่ล้ำค่าที่สุด

เพราะฉะนั้น ให้จำคำของยายไว้

แล้วเก็บรักษาสมบัติที่ยายให้ไว้ให้ดีที่สุด

ต่อไปภายภาคหน้าจะได้เอาตัวรอดได้

ยายมีแต่ความหวังดีตลอดเวลา

มีแต่คำว่า “ให้ประโยชน์สูงสุด” อยู่เรื่อยไป

ขอให้พวกเราตั้งใจทำตัวกันให้ดี ตั้งใจเอาบุญให้
เต็มทีเมื่อยังมีกำลังแข็งแรง ให้รีบชวนชวายให้เต็มกำลัง

เมื่อสร้างวัดเสร็จแล้ว ยายจะเอาวัด (ศูนย์พุทธ
จักรา)* ขึ้นไปถวายพระพุทธรเจ้าบนพระนิพพานอีกทีหนึ่ง
จะได้บุญละเอียดติดกันไป จะได้บุญใหญ่ในครั้งนี่ ต้องตั้งใจ
ทำกันให้ดี

* ศูนย์พุทธจักรา ปัจจุบันคือ วัดพระธรรมกาย

ความไม่ประมาท

เราต้องช่วยกันทำศูนย์พุทธจักรฯ ให้สะอาด
ให้บริสุทธิ์ มีอะไรต้องกราบเรียนหลวงพ่อดำตามความเป็น
จริงทุกประการ

ให้เราถือว่า เรามีความบริสุทธิ์ใจ

มีศีล มีลัทธิจะ

เหมือนอย่างที่ยายได้ทำเป็นตัวอย่างแก่พวกเรา
แล้ว

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

พิธีบุญในพื้นที่สร้างศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

๒๖

เดี๋ยววัน เดี่ยวคืน

สาธุชนมากราบขอธรรมะจากคุณยาย คุณยาย
จึงสอนว่า

คนเราจะตายเมื่อไรก็ไม่มีใครรู้เวลา

เพราะฉะนั้นต้องรีบเข้าวัด

ก่อนที่จะเขาจะหามเข้า

เดี๋ยวก็วัน เดี่ยวก็คืน ชีวิตก็หมดไปวัน ๆ

ต้องตัดดวงเอาบุญติดตัวเราไปให้เยอะ ๆ

บุญไม่มีกิเลส

คนมีกิเลส

เวลาเดือดร้อน ต้องนึกถึงบุญ

หาบุญได้ ใช้ให้เป็น

หาเงินได้ ใช้เงินเป็น

๑๑ มกราคม ๒๕๓๔

๒๗

รีบเข้าวัด

คุณยายสอนสาธุชนที่มาวัดครั้งแรก ว่า
ควรเข้าวัดตั้งแต่เรายังเป็น ๆ อยู่
ยังเิง ๆ เราก็ต้องเข้า
พ่อแม่รักลูกแค่ไหน
ลูกตายก็ยั้งต้องเอาเข้าวัด
ลูกรักพ่อแม่มากแค่ไหน พอตายก็ต้องหามเข้าวัด
เราควรเข้าวัดตั้งแต่เรารู้เรื่อง ยังแข็งแรง ถ้า
รอให้แก่แล้วค่อยเข้า ก็จะไม่ไหว ไม่มีแรง
คนเราตายแล้วไม่สูญ คนทำความดีพอจะละโลก
ถ้าจิตคิดถึงเรื่องดี ๆ ก็ไปสวรรค์
บางคนทำความชั่ว พอจะละโลก จิตจะไปเกาะ
เรื่องที่ไม่ดี ก็ไปตกนรก
บางคนบาปไม่ทำ กรรมไม่สร้าง พอละโลกก็ท่องเที่ยว
อยู่ในโลก

๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๔

๒๔

เตรียมตัว

คุณย่าท่านหนึ่งอายุ ๘๐ ปี เป็นผู้ใหญ่ใจบุญ มีลูก ๕ คน มากราบเรียนคุณยายว่า ลูกชายคนเล็กไม่เชื่อฟัง ทำให้เสียใจ คุณยายสอนว่า

เสียใจทำไม เขาโตแล้ว บินได้ เขาก็ไปตามทางของเขา

สมัยยายอยู่บ้านนครชัยศรี เลี้ยงแมว แมวมันออกลูกมา ๕ ตัว ยายเลี้ยงลูกมันจนโตแล้วมันก็ไป

ยายพิจารณาว่า...

อ้อ ! ไฉ่หมาแมวนี้ มันก็คน มันเกิดมาใช้กรรม

นกเวลามันฟักไข่ พอลูกมันบินได้ มันก็บินไป

คุณย่าอายุมากแล้ว เราต้องเตรียมตัวแล้ว

เราต้องทำบุญ ตายแล้วเราเอาอะไรไปไม่ได้

ทำบุญก็เอาบุญติดตัวไป

ทำบาปก็ได้บาปติดตัวไป

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

๐ สันโดษ ๐

พิธีบุญที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

สันโดษ

๒๗

สันโดษ

พวกเราอย่าได้ทะเยอทะยาน อย่าโลภมาก

ให้มีความสันโดษ มัكن้อย

ความโลภ ทำให้เป็นคนไม่ซื่อ คดโกง และคนไม่
ซื่อ นั้น ยายไม่ชอบที่สุด

ถ้าโลภในสิ่งที่ไม่ดี ก็ไม่มีความสุข

ให้พยายามรักษาใจให้สะอาด บริสุทธิ์มาก ๆ

ถ้าเป็นบุญของเราแล้ว ต้องได้มาเอง ไม่ต้องคิด
ทะเยอทะยาน

แต่ถ้าปรารถนาจะสร้างแต่ความดีมาก ๆ ไม่
เป็นไร

ให้สันโดษ มัكن้อย ให้รู้จักใช้ของ

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

พิธีบูชาข้าวพระวันอาทิตย์ต้นเดือน : บ้านธรรมประสิทธิ์

ไม่อยากเด่น อยากดัง

ยายเป็นคนที่ไม่ทะเยอทะยาน ไม่อยากดัง ไม่อยากเด่นอย่างคนอื่น ๆ เขา เป็นนิสัยติดตัวมาอย่างนี้นานมากแล้ว

มาอยู่วัดปากน้ำทำวิชากับหลวงพ่อก็เป็นคนเจียม ๆ พูดจาแต่เรื่องที่เป็นสาระ อยู่ในที่ทำวิชาก็ไม่ค่อยพูด แต่เวลายายพูด คนอื่นก็ต้องฟังกันทั้งหมด

เรื่องอื่น ๆ ไม่ยุ่งไม่เกี่ยวกับเขา แต่เรื่องวิชาที่หลวงพ่อสั่งแล้ว ใครทำผิดก็ต้องว่ากัน อยู่ในที่ทำวิชา ก็พูดเฉพาะเรื่องทำวิชา นอกนั้นปกติไม่พูดอะไร ทำหน้าที่ไปเรื่อย ๆ

หลวงพ่อก็ถามคำก็พูดคำ ถามวิชา ก็ตอบเรื่องวิชา นอกนั้นไม่ได้เสนออะไรกับท่าน มีเรื่องจึงจะพูด มีหน้าที่ตอบหลวงพ่อย่างเดียว

ยายไม่มีความทะเยอทะยานอย่างคนอื่นเขา ถ้าอยากเด่นอยากดัง ในที่สุดจะไม่ได้ดังสมอยาก เพราะบุญทำไว้ไม่พอที่จะรองรับได้ เหมือนฐานไม้ดี ก็ต้องพัง

๓๑

สั่งสมความดี

คนเราเกิดมาแล้ว ต้องสร้างความดี
ยายสั่งสมความดีไว้ทีละเล็กละน้อย
ทำไปเรื่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ
ไม่มีความอยากเด่นอยากดังเข้ามาเจือปน
เมื่อสั่งสมความดีนานเข้า ความดีมากขึ้น
ผลของความดีก็ปรากฏ ได้ชื่นชมกับความดีที่ทำไว้
ความดีที่สั่งสมไว้นี้ ไม่มีใครจะปิดบังได้ ไม่อยาก
ดั่งก็ดั่งเอง

คนทางโลก ทำดีแล้วไม่เห็นผลก็บ่น
จริง ๆ แล้ว เพิ่งจะทำความดีได้นิดเดียว ยังไม่มี
ผลก็บ่นแล้ว

ยายสร้างความดีมาตลอด จนกระทั่งเห็นผล
ปรากฏ เมื่อนึกถึงการสร้างบารมีที่ผ่านมาทั้งหมด ก็ปีติใน
บุญ และชัยชนะที่สะอาดบริสุทธิ์ทุกครั้ง ยายจึงไม่มีปม
ด้อยในใจเลย

๕ พฤษภาคม ๒๕๒๓

ถวายภัตตาหารแด่คณะสงฆ์ ที่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

คุณยายนาคณะศิษย์นังสมาธิครั้งสุดท้ายที่บ้านธรรมประสิทธิ์ ก่อนจะย้าย
มาที่ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๑๘

สันโดษ

๓๒

ต้องมีความดีเป็นฐาน

คนที่ยังไม่มีความรู้

ยังไม่มีความดี แต่อยากดัง

อยากมีชื่อเสียง

อยากเป็นใหญ่

อย่างนี้ไปได้ไม่นานก็ตกกระป๋อง

เพราะไม่มีฐานของความดีรองรับไว้

ยิ่งประกาศอย่างนี้ ยิ่งทำลายตัวเองเร็วขึ้น

๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

ณ อาคารปรณิรมิตวสวัตดี (กุฏิคุณยาย) ปี พ.ศ. ๒๕๒๐

สันโดษ

๓๓

ไม่อยากได้สมบัติใคร

ยายเป็นคนสร้างวัด

อาศัยบุญ มีกิน มีน้ำอาบ มีที่อยู่

ไม่อยากได้สมบัติใคร

ไม่ไปลักขโมยใคร

ใครทำอะไรกับยาย

ให้เขาแบกเอาไปให้หมด

ยายจะไม่ทำให้ใครกระเทือนใจ

ไม่ได้บันทึกวันที่

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม : ปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ต้นไม้ที่ปลูกในพื้นที่เริ่มเจริญเติบโต
ในขณะที่กำลังทยอยสร้างอุโบสถ ศาลา และอาคารต่าง ๆ

๐ คน ๐

๓๔

การคบคน

การเลือกคบคนนั้นต้องเลือกคน
บางคนคบได้นอกจั่ว
บางคนคบในบ้านได้
คนไม่ดี ไม่ควรคบ เพราะเราอาจติดเชื้อเอาได้
ตอนแรกเราก็เห็นว่า ไม่ดี แต่ต่อ ๆ ไปเมื่อเขาพูด
กรอกหูเราบ่อย ๆ เข้า เราก็จะเห็นว่า ดี
เหมือนคนสูบเฮโรอีน ตอนแรกก็รู้ว่า มันไม่ดี ไม่
ยอมสูบ แต่พอโดนชวนบ่อย ๆ เข้าก็ลอง
นี้แหละเขาเรียกว่า “ติดเชื้อ” ละ
คบคนไม่ดีระวังจะติดเชื้อ คือ ติดเอาความวิบัติมา
ความวิบัติเหมือนกับเสนียด
เราไม่รู้หรอกว่า ติดเข้าไปตั้งแต่เมื่อไร
เพราะสิ่งเหล่านี้ซึมซับเข้าไปทีละน้อย
กว่าจะรู้ตัวก็ถอนไม่ออก

๓๕ คุณให้เป็น

เราต้องหัดให้คุณให้เป็น

ดูแต่เรื่องหมาจิ้งจอกกับราชสีห์

ชาติหมาจิ้งจอกมันกินชี เขาเอามาเลี้ยงจะให้เป็น
ราชสีห์ มันก็ทำทีจะเป็นได้ แต่เวลามันเจอชี มันก็ลี้ม มัน
ไปกินชีนั้นแหละ เขาเรียกว่า ไล่ชาติหมาจิ้งจอก

ยังไ้ ๆ มันก็ยังเป็นหมาจิ้งจอกอยู่วันยังค่ำ

เพราะฉะนั้น เราต้องรู้ ต้องดูให้เห็นว่า

ใครเป็นใคร

ดูให้ละเอียดว่า เป็นอะไรแน่

อย่างเรื่องราชสีห์กับหมาจิ้งจอกนั้น

ลันดานมันฟ้อง

จะเป็นอะไรแน่ ต้องดูที่ลันดานมัน

๑ มีนาคม ๒๕๒๔

คบคน

๓๖ เอาหมู่มุคณะ

ยายเป็นคนเอาหมู่มุคณะ

เราต้องทำตัวให้เข้ากับทุกคน

ไปไหน จะวางตัวเบ่ง ขำก็แค้น จะไม่มีหมู่มุคณะ

เวลาเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ก็จะไม่มีการช่วย

๒๘ ตุลาคม ๒๕๓๕

ริมสระน้ำ หลังอาคารดาวดิงส์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

๓๗ มนุษย์สัมพันธ์

เราต้องเข้ากับคนให้ได้
เขาไม่พูดด้วย เราก็พูดกับเขา เดี่ยวเขาก็พูดกับ
เราเอง

พวกที่ยังคิดกันว่า พวกข้าก็แน่ กูก็แน่
พวกนี้อยู่คนละมุมโลกเลย
เราต้องเข้ากับคนให้ได้ทุกชั้นทุกคน
เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยจะได้พึ่งพาอาศัยเขาได้

๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘

๓๘

ไม่เกลียดใคร

ยายไม่เกลียดใครเลย
เพราะยายกลัวว่า
ชาติต่อไปคนเขาจะมาเกลียดยาย
ยายมองไกล ๆ
ไม่ได้มองแค่สั้น ๆ เฉพาะหน้า
เพราะฉะนั้น ยายไม่เกลียดใคร
ยายรักเขาทุกคน

๑ มกราคม ๒๕๓๔

๓๙ แม่รู้ทัน ก็นิ่งเสีย

ยายนี่นะ เหมือนมีญาณอยู่อย่างหนึ่ง

ถึงยายจะไม่รู้หนังสือ

แต่ยายรู้เรื่องคน

แล้วก็ทันคน

แต่ยายไม่เอากพูด

ถ้าไม่ทันคน

ยายสร้างวัดไม่ได้หรอก

แต่ยายคิดว่า

พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสีย (ได้) ตำลึงทอง

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

ช่างอาคารดาวดิ่งส์ ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

๔๐

การรับแขก

เรื่องรับแขกเป็นของยาก จะต้องทำตัวให้ดี
ถึงเราทำตัวดีแล้ว ก็ต้องระวังรักษาความดีไว้อีก
โดยเฉพาะเรื่องของธรรมะ
แขกที่มาหา บางคนมีแต่เรื่องมาให้แก้ไข
มาปรับทุกข์ด้วย นำเรื่องครอบครั้วมาเล่าให้ฟัง
ส่วนใหญ่เป็นเรื่องดั่งใจเราออกจากธรรมะ
ออกจากศูนย์กลางกาย
เราอยู่ทางธรรม
ก็ต้องพูดเรื่องที่ดั่งใจเขาเข้าหาธรรมะ
ถ้าเราคุยไม่ดี ไม่มีสติ จะถูกเขาดั่งใจเราออกไป
แต่ถ้าคุยดี มีสติ เราจะต้องค่อย ๆ ทะล่อมดั่งใจ
เขาเข้ามา พูดง่าย ๆ เหมือนเล่นชักเย่อกัน ใครมีกำลัง
มากก็ชนะ
การรับแขก ต้องระวังตัวไว้ให้ดีเพราะแขกมีหลาย
ประเภท

ที่สำคัญจะต้องทำตัวเราให้ดีกว่าก่อน

จะต้องดูตัวเองให้เข้าใจ ให้แจ่มแจ้งเสียก่อน

ถ้าเราเข้าใจตัวเราดีแล้ว

เราก็เข้าใจคนอื่นได้

ที่เรียกว่า รู้เขา รู้เรา รู้ทั้งหมดได้

พอรู้อย่างนี้แล้ว

เราก็จะเข้าใจปัญหาที่เขามาพูด มาคุยด้วยได้

ต้องทำใจให้อยู่ในบุญมาก ๆ อยู่ในความเมตตา

แล้วมองดูตัวเอง ระลึกชาติของตัวเองในอดีต

ดูในธรรมะระลึกไปเรื่อย ๆ ว่า

เราสร้างบารมีมากเท่าไร

แล้วมองดูในปัจจุบันว่า เรามีความพยายามทำ
ตัวเองให้บริสุทธิ์ได้มากแค่ไหน

ดูด้วยว่า เราอยู่ในฐานะอย่างไร

อยู่ในฐานะที่ต้องจุดเขาขึ้นมาหรือไม่

คนนี้จุดได้ ก็จุดขึ้นมา

คนนี้จุดไม่ได้ ก็ปล่อยไป

ถ้าขึ้นมัวไปจุดก็จะเอาตัวเราไม่รอด
เขาจะจุดเราลงไปเสียเอง
แล้วมองดูในอนาคตว่า
เราต้องการจะเป็นอะไร ไปถึงไหน
มองดูทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคตให้ดี ในเวลาพักผ่อน
เราจะได้ไม่เปลืองตัว จะได้ไม่เสียเวลาเปล่า ๆ
ถ้าเราทำอย่างนี้แล้วจะทำหน้าที่ได้ดี และใจไม่ตก
ด้วย ที่สำคัญที่สุดต้องนั่งธรรมะมาก ๆ จึงจะทำให้ใจอย่าง
นี้ได้ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วก็ยาก
โบราณท่านว่า
สวดมนต์เป็นยาทา ภาวนาเป็นยากิน
ถ้าทั้งกิน ทั้งทา โรคก็หายเร็วขึ้น
คนเรามีทุกข์ก็เหมือนกับมีโรค
เราต้องแนะนำเขาไป
คนที่มีความทุกข์ ๆ
ก็ต้องพยายามให้เขาทั้งสวดมนต์และนั่งธรรมะ
เขาจะได้มีบุญช่วยตัวเองได้

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม (วัดพระธรรมกาย) ปี พ.ศ. ๒๕๒๖

◉ ၆၅၅၈ ◉

บริเวณหลังอุโบสถ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

๔๑

ความลับแม้เส้นผมก็ไม่มี

ความลับไม่มีในโลก

ธรรมะของหลวงพ่อวัดปากน้ำละเอียดลึกซึ้ง

ยายได้เจอมาแล้ว ความลับแม้เส้นผมก็ไม่มี เห็น
กระจ่างหมดทุกอย่าง

ฉะนั้นใครทำอะไร ก็ทำให้ดี จะปิดบังอะไรไม่ได้
เพราะความลับไม่มีในโลก

วิราครธาตุ วิราครธรรม เป็นธาตุธรรมของ
พระพุทธเจ้านิพพานเป็น สะอาดที่สุด สะอาดบริสุทธิ์มาก
สะอาดทั้งธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ สะอาดทุกกาย สะอาดทุก
ดวง แยกออกสะอาดในสะอาด

ยายไปเจอมาแล้ว ใช้เวลา ๒ อาทิตย์ ทำวิชา
หลวงพ่อใช้ให้ไป

ยายตอบปัญหาทุกอย่างได้ เอาตัวรอดได้เพราะ
วิชาของหลวงพ่อวัดปากน้ำ

๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๙

๔๒

ทำวิชาได้

เพราะเหตุที่ยายเป็นคนที่บริสุทธิ์กาย วาจา ใจ
มีศีล มีสัจจะ และรักธรรมะมากที่สุด
เมื่อมาถึงหลวงพ่อดปากน้ำแล้ว
ก็ได้ทำวิชาเลย
ปกติคนที่จะทำวิชาได้ ต้องสอบแล้วสอบอีก
สอบกันมากมายก่อน
ถ้าผ่านจึงเข้าทำวิชาได้
แต่ยายมาถึงก็ได้เข้าไปทำวิชาเลย

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

๔๓

รักธรรมะจริง ๆ

ยายปฏิบัติธรรมมาก
ในสมัยสงครามโลก
ต้องนั่งธรรมะเวลากลางวัน ๖ ชั่วโมง
กลางคืน ๖ ชั่วโมง
วิชชาะนั้นต้องละเอียดมาก
ถึงยายไม่ได้ทำวิชชาครั้งแรก
แต่ก็มาทันทน์ทำวิชชาละเอียด ๆ
เพราะหลวงพ่อก็เริ่มทำวิชชาละเอียดตอนที่ยาย
เข้ามาอยู่ในโรงงานแล้ว
ธรรมะของยายจึงเชี่ยวชาญมาก
เพราะในชีวิตของยาย
ยายรักธรรมะจริง ๆ

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

ริมสระน้ำ ข้างอาคารปรนิมิตวสวัตดี ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

๔๔

รักธรรมะมากที่สุด จึงได้ดี

ยายสังเกตดู หมอปิยะ หมอควั่น หมอเจริญ แต่
ละหมอที่รักษายายก็เก่งคนละอย่าง ชำนาญไม่เหมือนกัน
ชำนาญแต่เฉพาะในเรื่องของตัวเอง

หมอปิยะก็ชำนาญในเรื่องฟัน

หมอควั่นก็ชำนาญในเรื่องแมะ

หมอเจริญก็ชำนาญในเรื่องลูกตา

คนเราจะทำอะไรเก่ง

ก็อาศัยที่ว่า รักในสิ่งที่ทำนั้น ๆ

ใครรักสิ่งใดก็ทำสิ่งนั้นได้ดี ได้ประณีต ละเอียด
อ่อน และดีที่สุด

เหมือนยายรักธรรมะมาก รักเป็นที่สุด

เพราะฉะนั้น ธรรมะของยายจึงละเอียดตลอด
เวลา และเชี่ยวชาญ

๔๕

ความลับไม่มีในโลก

ธรรมชาติของยายละเอียดมาก

ละเอียดจนเห็นทุกสิ่งทุกอย่าง

“ความลับไม่มีสำหรับยาย”

เหมือนอย่างที่โบราณว่า “ความลับไม่มีในโลก”

นี่เรื่องจริง เพราะว่าไม่มีความลับสำหรับผู้ที่มี
ธรรมชาติละเอียดมาก ๆ อะไร ๆ ก็ปิดบังไม่อยู่

จะปิดบังได้แต่เฉพาะผู้มีกิเลสเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ใครจะทำอะไร ๆ อยู่ที่ไหน

ยายรู้หมด

เพียงแต่จะพูดหรือไม่พูดเท่านั้นเอง

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

ละเอียดจริง ๆ

ที่ว่าธรรมะละเอียดนั้น ละเอียดจริง ๆ
ขนาดว่า กินข้าว กินกับข้าว รู้เลยว่า สัตว์กินสัตว์
ดูในตัวเอง เวลากิน ดูในไส้ตัวเอง เห็นคนกินคน
เพราะสัตว์ที่กินเข้าไป ก็คนเหมือนกับเรานี่แหละ
เพียงแต่ไปสวมชั้นที่เป็นหมู เป็ด ไก่
ตามกรรมของมันเท่านั้น

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๔๗ ไม่รู้จริง

เรื่องธรรมะของหลวงพ่อดปากน้ำ

ยายรู้ดี รู้มากที่สุด

เพราะยายอยู่ทำวิชชากับหลวงพ่อดตลอด

ไม่ได้ไปไหนเลย

ทำตั้งแต่สมัยก่อนสงครามโลก

จนเกิดสงครามโลก จนกระทั่งสงครามโลกเล็ก
แล้ว ก็ยังทำวิชชาอยู่

คนที่เขาเอาวิชาของหลวงพ่อดไปพูดทำโน้น ทำนี้
แสดงว่าเขาไม่รู้จริง แต่อยากทำตัวเป็นคนมีชื่อเสียง

ตัวยายเองถึงจะรู้ดี ในฐานะผู้ใหญ่ ก็พูดไม่ได้
เพราะคนทางโลกหยาบ เขาฟังแล้วก็ไม่เข้าใจ

๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๓

คุณยายสอนศิษย์ : สนามหญาหลังอุโบสถ

๔๔

ไม่รู้จะบอกว่ามากเท่าไร

อย่างยายทำความดีมาตลอดเป็นเวลาหลายสิบปี
อยู่ทำวิชชากับหลวงพ่อดีปลากน้ำมาตลอด
ได้รับวิชาถ่ายทอดจากหลวงพ่อดีโดยตรงด้วย
ได้รู้เห็นจริง
ความรู้ที่ยายได้รับถ่ายทอดมานี้มากมาย
จนไม่รู้จะบอกว่ามากเท่าไร
เมื่อได้ที่ดินที่ศูนย์พุทธจักรฯ ใหม่ ๆ
ยายมองดูเนื้อที่ทั้งหมด ๒๐๐ ไร่
แล้วนึกในใจว่า เนื้อที่ใหญ่โตมากขนาดนี้
ไม่พอที่จะใส่ความรู้ของยายได้หมด
ใส่ได้เพียงปลายนิ้วก้อยนิดเดียวเท่านั้นเอง
แต่พูดไม่ได้ คนอื่นไม่เข้าใจ
คนมีธรรมะเท่านั้นที่จะรู้ จะเข้าใจได้

๔๗ รับศึกได้

ธรรมะของยายนะ
รับศึกได้เป็นร้อย
เรื่องนี้ไม่มีใครเข้าใจ
แต่ตัวยายเองเข้าใจดีว่า อะไรเป็นอะไร
เหตุที่ได้ปฏิบัติธรรมมามาก
และหวังพึ่งธรรมะในตัวเอง
ถึงเอาตัวรอดได้อย่างนี้

ไม่ได้บันทึกวันที่

๕๐

เกาะรถให้ดี

คนจะหลุด หลุดกันยังไง ?

ท่านมหา (หลวงพี่ชิตชัย มหาชิตโต) สมัยนั้นมีงานก่อสร้างน้อย ท่านนั่งธรรมะมาก ท่านฝันไปว่า เห็นรถคันหนึ่ง โผล่ขึ้นมาจากกลางมหาสมุทร และมีคนเกาะติดรถไปด้วย รถวิ่งเร็วมาก วิ่งไปบนน้ำนี่แหละ เร็วมาก จนคนที่เกาะรถไม่แน่น ต้องหลุดตกลงมา

รถเร็ว ๆ นั่นคือยาย ยายสร้างบารมี ทำอะไรทำจริง จึงไปเร็วอย่างนั้น

ศูนย์พุทธจักรฯ นี่เปรียบเหมือนนภุเขา คนบางคนเห็นนภุเขาแล้วไม่กล้าปีน

บางคนขึ้นมาแล้วมองเห็นสิ่งนั้นสิ่งนี้ ก็เกิดอยากได้นั้น อยากได้นี้ ตรงนั้นน่าไป ตรงนี้น่าไป แล้วก็เลยตกลงมา

ไอ้คนที่ไม่กล้าปีน คือ คนที่เห็นระเบียบวินัยของวัด แล้วไม่ยอมทำตาม อยากฝืนระเบียบวินัย

เกาะรถให้ดี ๆ นะหลานนะ
อย่าให้ตกลงไปเด็ดขาด
ต้องนั่งธรรมะให้มาก พยายามทำจิตทำใจทำตัว
ให้เป็นบุญ
แล้วทำ “ลัมมารัง” ไปเรื่อย ๆ
ไม่ว่าวันใดก็วันหนึ่งจะเห็นธรรม
ยายอดทนมาก ๆ มากจริง ๆ เป็นร้อยเท่าพันทวี
ถึงได้มีศูนย์พุทธจักรฯ ขึ้นมา
พระทั้ง ๑๐ รูป ถึงได้บวช

๒๑ มีนาคม ๒๕๒๓

๕๑

ไม่ต้องให้ใครมาโอ้

พวกเราอย่าน้อยใจ

เราต้องเข้าใจว่า หลวงพ่อมีงานมาก

ไม่ได้มาโอ้ * พวกเรา ยายไม่ชอบให้ใครมาโอ้เลย

แต่คนบางพวกแก่งแย่งชิงดีกัน

อะไร ๆ ก็อยากให้หลวงพ่โอ้

แย่งกันไปแย่งกันมา

ธรรมะก็เลยไม่ก้าวหน้า

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

* โอ้ ในความหมายของคุณยาย หมายถึง การเอาอกเอาใจ

๕๒

บุกธรรมะอย่างเดียว

เรื่องธรรมะ ยายทำจนรู้หมดทุกสิ่งทุกอย่างว่า
อะไรเป็นอะไร อะไรอยู่ที่ไหน

อย่างกับว่า สมมุติของหยาบนะ เข้มอยู่ตรงไหน
 जानอยู่ตรงไหน ต้องไปค้นหามาให้หลวงพ่อวัดปากน้ำจน
ได้

ธรรมะก็เหมือนกัน ต้องค้นได้ขนาดนี้

เรื่องนั่งธรรมะยายเก่งมาก นั่งเก่งจริง ๆ

เวลาเข้าที่แล้ว ทั้งทุกอย่างหมด

เอาแต่ธรรมะอย่างเดียว บุกธรรมะอย่างเดียว

ที่เห็นออกมารบกับหยาบ เวลายายออกมารบ
กับหยาบ ต้องถอยออกจากธรรมะละเอียดยี่สิบชั้น ถอย
ออกมาทีละกาย ตั้งแต่กายพระอรหันต์จนถึงกายมนุษย์
หยาบ

พอถึงกายมนุษย์หยาบ ก็จวกเขาได้

พอเรื่องข้างนอกเรียบร้อยแล้วก็ทิ้ง เอาธรรมะคืน
บุกธรรมะ ลืมเรื่องข้างนอกหมด

คำสอนของยาย

เพราะยายยังอาศัยโลกอยู่ จึงต้องถอยออกมา
หยาบ เรายังต้องกินข้าวนี้

หยาบก็ต้องรบ ละเอียดก็ต้องรบ

ที่เห็นยายออกมารบหยาบข้างนอก ก็เพื่อให้งาน
เรียบร้อย รบไปงั้นแหละ

แต่พอเข้าสู่ภavnั้งธรรมะ เรื่องทุกอย่างก็วางทิ้ง
หมด

มีแต่ธรรมะอย่างเดียว

เรื่องนี้ยายแบ่งเวลาเป็น

พอนั้งธรรมะก็เอาใจหยุดไปเรื่อย ๆ ที่ศูนย์กลาง
กาย หยุดที่กายมนุษย์ ตกศูนย์ก็ถึงกายมนุษย์ละเอียด
จนถึงกายธรรมอรหัต มี ๑๘ กาย เป็นทางผ่าน

พอถึงกายธรรมอรหัตก็รู้เห็นหมด

อย่างนี้เรียกว่า “รู้รอบตัว เห็นรอบตัว”

เวลาดึงธรรมะของยาย

พอดึงธรรมะก็เหมือนออกทะเล

เวลาออกทะเลก็ไม่เห็นฝั่งเลย

ยายกัตั้งเข็มทิศให้ตรง ไม่สนใจอย่างอื่น
ตั้งเข็มทิศให้ตรงอย่างเดียว
ตั้งธรรมะตรงตามเข็มทิศของตัวเอง
ว่าชั่วโม่งนี้จะเอาอะไร
เหมือนทางโลก เวลาเขาออกทะเล เขาก็ยังมี
เข็มทิศเลย

เราทางธรรมก็ต้องมีเหมือนกัน
ต้องแบ่งเวลาของเราให้เป็น
วางเรื่องอื่นไว้ชั่วขณะ
นั่งธรรมะ จึงจะก้าวหน้าได้
ถ้าเราไม่แบ่งเวลาอย่างที่ยายบอก
นั่งธรรมะ เตียวคิดถึงบ้าน คิดถึงที่ทำงาน
คิดอย่างนั้น คิดอย่างนี้
คิดไป ใจก็เลยไม่หยุด
นั่งธรรมะต้องนั่งเพื่อให้ใจหยุด

๑ มีนาคม ๒๕๒๔

แนวรั้วกันเขตสังฆาวาส หลังศาลาตุลิต ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

๕๓ อย่างอื่นทิ้งให้หมด

ทำสมาธิ ล้มมารทั้ง ก็ได้บุญแล้ว
การได้ธรรมกายไม่ใช่ของง่าย ๆ
ใจเรามันวิ่งไปทั่วรอบโลก
ต้องดึงมันเข้ามา
ให้หยุดให้นิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกาย
เหนือสะดือ ๒ นิ้วมือ
เรื่องอื่นอย่าไปคิด
ทิ้งมันไปให้หมด
พอใจหยุดใจนิ่ง
มันก็จะสว่างในท้อง
ทำใจให้หยุดให้นิ่ง
นึกถึงองค์พระใส

ไม่ได้บันทึกวันที่

๕๕

หยุด เท่านั้นคือตัวสำเร็จ

หยุด เท่านั้นคือตัวสำเร็จ

สำเร็จหมดทั้งทางโลก ทางธรรม

ทางโลก เขาอยากไปไหน ๆ ไปเร็ว ๆ ก็ต้องขึ้น
รถไป ขึ้นเครื่องบินไป

แต่ทางธรรมต้อง “หยุด”

ถ้าไม่หยุด ไปไม่ได้ ยิ่งหยุดเท่าไร ก็ไปเร็วเท่านั้น

เหมือนเรื่ององคุลิมาล ที่หลวงพ่อบ้านเทศน์

องคุลิมาลจะวิ่งไปตัดนิ้วพระพุทธรเจ้า เพื่อให้ได้
นิ้วครบ ๑,๐๐๐ นิ้ว จะได้เป็นเจ้าโลก วิ่งไปก็ร้องว่า

“สมณะหยุด สมณะหยุด”

พระพุทธรเจ้าตรัสตอบว่า “สมณะหยุดแล้ว ท่าน
ลียังไม่หยุด”

“หยุด” คำนั้นแหละ คือตัวสำเร็จ

หยุดตัวนี้แหละ คือ ใจท่านหยุดแล้ว ถ้าใจไม่
หยุดก็ไม่ถึงธรรม

ธรรมทุกอย่างมีอยู่ในตัวเรา จะถึงได้ต้องทำใจให้หยุด ถ้าไม่หยุดก็ไม่ถึง

เพราะฉะนั้นเรานั่งธรรมะ ก็ต้องทำใจหยุดให้ได้ เป็นเรื่องสำคัญ

พระไตรปิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ย่อแล้วเหลือ ๓ คือ บริสุทธิกาย บริสุทธิวาจา บริสุทธิใจ

ย่อลงมาแล้วเหลือ ๑ คือ “หยุด” คำเดียว

ทำใจหยุด กายก็บริสุทธิ วาจาก็บริสุทธิ ใจก็บริสุทธิ เพราะฉะนั้นเราต้องทำนะ จะได้บุญมากก็ตอนนี้แหละ

ทำอย่างที่ยายบอก ต้องแบ่งเวลาให้เป็น

เวลานั่งธรรมะแล้ว ก็อย่าไปคิดเรื่องอะไรทั้งนั้น

คิดเอาธรรมะอย่างเดียว ไม่ถอยหลังกลับ

ถือเข็มทิศของเราให้ดี ๆ นะ

๑ มีนาคม ๒๕๒๔

๕๕

ธรรมะเท่านั้นที่ช่วยเราได้

ท้าวแสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล

ไม่มีใครช่วยเราให้พ้นทุกข์ได้หรอก

นอกจากธรรมะเท่านั้น

เกาะธรรมะให้แน่น ๆ นะ

แค่เห็นแสงสว่างเพียงแวบเดียว

บุญก็มากมายมหาศาล เป็นฟ้าครอบเชียวนะ

เวลาayaanั้ธรรมะ ใยายาก็จรดที่ศูนย์กลางกาย

ผ่านกายต่าง ๆ เข้าไปเรื่อย ๆ จนถึงพระนิพพาน

แล้วใจก็ไปติดที่โน่น

จะไปดูอะไรก็ได้ กิเลสก็ไม่มี

แต่พอยายจะพูดกับใคร

ยายก็ถอนใจมาจดจ่อกับคนที่ยายจะพูดด้วย

ใจมันก็หายาบ

อายตนะหายาบก็เกาะ

กิเลสมันก็เกาะ

คนที่แต่งงาน ใจมันต้องหยาบ จึงคิดจะแต่ง เมื่อ
ใจหยาบ อายตนะหยาบมันเกาะ

ไม่ยากหรอกที่จะได้ธรรมะ ถ้ารักธรรมะจริง

ไม่ต้องไปนึกถึงคนอื่น ให้นึกแค่ตัวเอง เพราะว่า
ไม่มีใครช่วยเราได้

ศาสนาพุทธมีเพียง ๓ อย่าง คือ ปรีชาดี ปฏิบัติ
ปฏิบัติ นอกนั้นไม่ใช่

๑๑ มีนาคม ๒๕๖๔

คุณยายตรวจวัด : หม่อมกุฎิพระภิกษุ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

๕๖

สร้างบารมีให้ดี ต้องคิดธรรมะ

ชีวิตนี้เกิดมาสร้างบารมี

ต้องพยายามทำความดีให้เต็มที่

ถ้าต้องการจะสร้างบารมีให้ได้ดีจริง ๆ ต้องคิดธรรมะ อย่าติดบุคคล แล้วจะสร้างบารมีไปได้ตลอด จะนำความเจริญมาสู่ตัวเองและหมู่คณะด้วย ให้มีสติสอนตัวเองอยู่เสมอ

ถ้าติดบุคคลแล้ว จะสร้างบารมีไปไม่ได้ตลอด จะเดือดร้อนในภายหลัง ทั้งตัวเองและหมู่คณะด้วย

ถ้าติดธรรมะ มีธรรมะเป็นที่พึ่ง จะชนะมิฉนาคิฐิได้ เพราะจะได้บุญที่สะอาดบริสุทธิ์ติดตัวไปทุกวัน

จำเอาไว้ให้ดี แล้วเอาไปปฏิบัตินะ

ยายอายุมากแล้ว แก่เข้าไปทุกวัน เมื่อยังมีแรงพูด ก็จะสอนไปเรื่อย ๆ

ขอให้นำไปปฏิบัติ จะได้เอาตัวรอด

๕๗ กำปั้นทุบขี้ดิน

การนั่งธรรมะ ก็เหมือนกำปั้นทุบขี้ดิน เพราะว่า
อะไร ๆ ทุกอย่างก็ต้องอาศัยดิน จะมีบ้านก็ต้องอาศัยดิน
จะเหาะไปได้ก็ต้องไปจากดิน จะเห็นได้ว่าดินเป็นสิ่ง
สำคัญมาก

ดังนั้นเวลาเราปฏิบัติธรรม อย่านึกว่าเราจะไม่รู้
ไม่เห็น จะทำไม่เป็นอย่างคนอื่นเขา

อย่าไปคิดอย่างนั้น

เราต้องคิดว่า ทุกคำภาวนาว่า สัมมาอรหัง
สัมมาอรหัง สัมมาอรหัง นั้นเราได้บุญทุกคำ

สัมมาอรหัง ที่ไรก็ได้บุญทุกที หลับตาที่ไรก็ได้
บุญทุกที เหมือนเราเอากำปั้นทุบขี้ดิน ทุบที่ไรก็ได้บุญทุกที

อยู่ทางธรรม อย่าประมาท ต้องทำไปเรื่อย ๆ ทำ
ไปไม่ต้องกลัว ใครเขาจะด่า ใครเขาจะว่า ใครไม่พอใจก็
ช่างเขา ให้นึกว่าเราทำให้พระพุทธรูปเจ้านานพอใจก็พอแล้ว

ทำไปเรื่อย ๆ นึกว่า สำเร็จ สำเร็จ ทุกสิ่งทุกอย่าง
ก็จะสำเร็จ

๕๘ หน้าที่ที่สำคัญที่สุด

ในชีวิตของเรา

ต้องมีความเพียรที่จะนั่งธรรมะให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

สมัยก่อน

ยายยังไม่เห็นธรรมะ

ก็พยายามนึกทั้งเดิน และนั่ง

พอทำไป ทำไป

ใจก็หยุด เข้าถึงธรรมะได้

การเข้าถึงธรรมะนี้แหละ

เป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุด

๒ ธันวาคม ๒๕๒๕

๕๗

ธรรมะเป็นเรื่องสำคัญ

การนั่งธรรมะเป็นเรื่องสำคัญที่สุดในชีวิต
เราต้องคิดอยู่เสมอว่า
ต้องเข้าถึงธรรมะให้ได้
เพราะเป็นเรื่องที่สำคัญจริง ๆ
เราต้องหมั่นนึกถึงบ่อย ๆ ทุก ๆ เวลา
ไม่ว่าเราจะเดิน ขับรถ หรือทำอะไรก็ตาม
เมื่อมีเวลาก็ให้นึกถึงให้มาก ๆ
เหมือนอย่างยาย เมื่อยังไม่เห็นธรรมะ
ก็พยายามนั่ง ขยั่นนั่ง จนเห็นธรรมะ
จากเห็นธรรมะได้ ก็ไปหาครู* ได้
ธรรมะยายจึงก้าวหน้า เพราะยายนั่งจริง ๆ

* ฆาตรู้ คือ การทำใจหยุดนิ่งสนิทสมบูรณ์ จนกระทั่งหลุดจากกายหยาบไปติดข้าง
ในละเอียด เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วจึงถอน

การหาครูทำให้จิตบริสุทธิ์มาก มีพลังมาก จิตขยาย ความรู้กว้างขวางมาก และ
มีญาณแม่นยำ

การปฏิบัติธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิต

ถ้าเราไม่หาความสุขในชาตินี้ ชาติหน้าก็หาไม่พบ

ถ้าจะพบก็ต้องพบในชาตินี้

เมื่อก่อน ยายนั่งสมาธิกลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน ๖ ชั่วโมง เติบโตนี้ยายแก่แล้ว อายุ ๘๔ ปี นั่งเดียวเดียว ก็เมื่อยแล้ว เลยนอนดั่งธรรมะไป

ตอนนี้เรายังไม่รู้หรอก ถ้าเราแก่ เราถึงจะรู้ว่า เมื่อยหลังปวดแหวเป็นอย่างไร ตอนยังหนุ่มยังสาวอยู่ไม่รู้หรอก

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕

ดูงานก่อสร้างหมู่กุฏิสามเณร ปี พ.ศ. ๒๕๓๒

ธรรม

๖๐

ห้วงธรรมะ

มาอยู่วัดปากน้ำ ทำวิชชากับหลวงพ่อ
ยายไม่ได้หนีไปไหนเลย
คนอื่นเขากลับบ้านบ้าง
เดียวไปโน่น ไปนี่บ้าง
แต่ยายห้วงธรรมะ
รักธรรมะ
ไม่เคยหนีไปไหนเลย
คนอื่นจึงรู้ไม่เท่ายาย

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

๖๑

รู้จริง...ไม่อวดใคร

คนอวดรู้มัวแต่สู้กัน

คนที่รู้จริงไม่ต้องอวดกับใคร

จึงชนะในที่สุด

๑๗ สิงหาคม ๒๕๒๓

๖๒ รู้ทั้งหมด

ยายเป็นคนแรกที่คิดสร้างวัดตั้งแต่เริ่มต้น
ต้องต่อสู้ทุกอย่างจนถึงบัดนี้
เพราะคิดว่า เราเริ่มไว้แล้วต้องเอาให้ดี เอาให้ได้
ตลอด ไม่อย่างนั้นเราก็ไม่ไหว
เรื่องไม่ดีแต่ละเรื่องที่เกิดขึ้น
ยายต้องนั่งเข้าที่แก้แทบแย่
ยิ่งอายุมากก็เหนื่อยมาก
เรื่องทุกอย่างยายรู้ทั้งหมด เพียงแต่จะถึงเวลา
พูดหรือเปล่าเท่านั้น
ยายถึงบอกว่า ในโลกนี้ไม่มีความลับ
เพียงแต่เรายังไม่สนใจเท่านั้นเอง
ลองเราจะดูจริง ๆ เข้า ก็รู้จนได้

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

ณ อาคารปรณิรมิตวสวัตดี ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๖๓

นั่งเจียบ...เหมือนแพ้...แต่ชนะ

ลูกศิษย์วัดมาขอธรรมะจากคุณยาย ท่านจึงสอนว่า

ไม่ว่าใครจะว่ายาย เลียงยาย หรือทะเลาะกับยาย
จะเป็นลูกศิษย์ใกล้ชิด หรือเป็นผู้ใหญ่กว่า เวลามีอาการ
ก็ว่ายาย ต้องอย่างนั้น อย่างนี้สิ

ยายจะเจียบ ยอมแพ้เขาไปก่อน

ให้เขาพูด ๆ และว่าไป

ยายจะเอาชนะทุกคนด้วยความเจียบก่อน

เขาพูดไป พอเหนื่อย ก็หยุดเอง

ปล่อยให้เขาโกรธ มีอารมณ์ว่าไปคนเดียว

ยายเจียบอย่างเดียว

ยายเอาชนะทุกคนแบบนี้มาทั้งนั้น

ยายนั่งเจียบ

ตั้งธรรมะดูภายใน

แล้วยายก็ชนะ

๖๔

สมาธิช่วย

คุณยายสอนวิศวกรก่อสร้างท่านหนึ่ง ที่มาราบคุณ
ยายว่า

เวลาเราคิดอะไรไม่ออก ให้หลบไปเงียบ ๆ ไปนั่ง
สมาธิ เอาใจรวมเข้าไปในตัว แล้วรวมงานทั้งหมดของเรา
เข้าไปไว้ในตัวด้วย เราจะคิดออก จะจัดแผนงานของเรา
ออกมา จะต้องทำอะไร ทำยังไง จะเห็นชัด

นั่งสมาธิทำให้เกิดปัญญา

ยายยังใช้วิธีนี้เหมือนกัน

งานในครัว มีปัญหาตรงไหน

ยายจะกลับเข้าไปในกุฏิ

นั่งเงียบ ๆ ลักพัก

ยายก็จะคิดวางแผนออกมาว่า ควรจะแก้ปัญหา
ยังไง

๙ สิงหาคม ๒๕๓๔

๖๕ ตั้งสติ...ก่อนพูด

นักธุรกิจท่านหนึ่งมาราบคุณยาย ท่านสอนว่า
คนเราทำงานด้วยกัน เวลาเราคิดอะไรไม่ออก
เราต้องหลบออกไปหาที่เงียบ ๆ ลักพักหนึ่ง
หลับตาทำใจให้หยุดนิ่ง
ประเดี๋ยวเรื่องต่าง ๆ มันจะไหลขึ้นมาสอนเราว่า
เราจะต้องทำอย่างไร แล้วเราค่อยตั้งสติไปพูด
ถ้าคิดว่า พูดแล้วเราขาดทุน ก็อย่าเพิ่งพูด ให้กลับ
ไปนั่งสมาธิใหม่ จนกว่าใจจะสบาย แล้วค่อยกลับมาพูด
ต้องพูดแล้วไม่ขาดทุน ถ้าขาดทุนอย่าพูด
พูดแล้วให้ตัวเองกำไร ไม่เสีย
เพราะชีวิตของเรา เดียวก็วัน เดียวก็คืน จะทำ
อะไรก็ให้รีบทำ ตั้งหลักให้ดี จะได้ไม่เสียทีที่เกิดมาเอากำไร
คือบุญ (ความดี) ติดตัวกลับไป

๙ ตุลาคม ๒๕๓๔

๐ บุญ·กรรม ๐

ถวายปัจจัยแด่คณะสงฆ์ หลังวันทอดกฐิน ปี พ.ศ. ๒๕๓๑

๖๖

จงเป็นใหญ่ด้วยบุญ

คนเราจะทำอะไร ต้องนึกถึงฐานะตัวเอง บุญ
ของตัวเอง ต้องดูทุนเก่าที่เราทำมา จะทำอะไรอย่าให้เกิน
ฐานะ ทำให้พอเหมาะพอสมกัน จึงจะควร

ถ้าอยากเป็นใหญ่ ต้องใหญ่ด้วยบุญ

อย่าเป็นใหญ่ด้วยกิเลส

ถ้าใหญ่ด้วยบุญ ถึงจะเป็นใหญ่ได้อย่างแท้จริง

แต่ถ้าเป็นใหญ่ด้วยกิเลสจะต้องหกละเม่นตกลง
มา เสียท่าเสียทีไปเลย เรื่องนี้ก็เป็นกันมาก ดูอย่างพระ
เทวทัต เป็นต้น

พอทำอะไรได้สักหน่อยหนึ่ง ก็อยากดังอยากเด่น
โดยไม่ดูพื้นฐานของตัวเองว่า สร้างพื้นฐานความดีมามาก
น้อยแค่ไหน มองดูแค่ปลายเหตุชนิดเดียว

เหมือนกับการสร้างบ้านที่พื้นฐานไม่ดี พื้นฐานทำ
ไว้แค่นิดหน่อย แต่พอสร้างบ้านไปแล้วอยากได้ใหญ่ ๆ
โต ๆ ในที่สุดบ้านนั้นก็มิแต่พังอย่างเดียว

คำสอนของยาย

จะเอาอย่างยายเดี๋ยวนี้ได้อย่างไร

เพราะเขาไม่รู้ว่า ยายอดทนมานาน ทำความดี
ไว้ในอดีตมากมาย จนความดีเป็นภูเขา

ที่ยายได้ดีมีชื่อเสียง

มีลูกศิษย์ลูกหามากมาย

ก็เพราะความดีที่สร้างไว้ในอดีต

๑๒ มกราคม ๒๕๖๔

ถวายปัจจัยแด่คณะสงฆ์ หลังวันทอดผ้าป่า ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๖๗

น้ำหยดทีละดิ่งยังเต็มตุ่ม

น้ำหยดทีละดิ่งยังเต็มตุ่ม

ฉะนั้นเราต้องปฏิบัติไปเรื่อย ๆ

มีบุญอะไรก็พยายามทำเรื่อยไป

สักวันหนึ่งคงเต็มด้วยบุญ เหมือนน้ำหยดทีละดิ่ง
ยังเต็มตุ่มได้

ถ้าไม่ปฏิบัติก็เหมือนกับไม่มีน้ำสักหยด

ถ้าปฏิบัติไปเรื่อย ๆ วันหนึ่งเราคงได้รู้จักกับเขา
บ้าง

ในเมื่อบารมีตอนนี้ของเรายังไม่เต็ม ก็ต้องขวน-
ขวายไปเรื่อย ๆ ทีละนิดทีละหน่อย

อย่าชี้เกียจเป็นอันขาด

อย่ามัวไปห่วงคนอื่นเขามากเกินไป

เราต้องทำให้ตัวเราเองมาก ๆ

เพราะเวลาเราตายแล้ว ใครก็ช่วยเราไม่ได้

นอกจากเราจะช่วยตัวเราเอง เราทำเราก็ได้

จงสู้ลิ...สู้ก็ตาย ไม่สู้ก็ตาย
สู้ดีกว่านะ สู้ให้ถึงที่สุด สู้จนหมดอายุขัย จะได้
แค่นี้ก็เอาแค่นี้

เราต้องเตือนตัวเราเอง
เพราะเราทำของเราเอง
เราทำมากได้มาก
ทำน้อยได้น้อย
ยายทำยายก็ได้ คุณก็ไม่ได้
คุณทำคุณก็ได้
เพราะฉะนั้นก็ทำมาก ๆ ไว้ก่อน
เราทำทุก ๆ วัน ก็ได้ทุก ๆ วัน
ทำให้ถึงที่สุด

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘

คุณยายสอนธรรมะสาธุชน : สภาธรรมกายสากล (หลังจาก)

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๖๘

มีบุญ สำเร็จทุกอย่าง

ชาตินี้ยากแล้วอยู่อย่างเดียว
กลัวว่าจะได้บุญน้อย
บุญจะแพ้คนอื่นเขา
เพราะว่าถ้าเรามีบุญมากแล้ว
ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรารถนาก็สำเร็จ
ที่จะทำก็สำเร็จทุก ๆ อย่าง
ใครมาขวางไม่ได้ ด้วยอำนาจบุญ
เพราะฉะนั้น การมีบุญมากเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
จะทำสิ่งใดก็ได้ทุก ๆ อย่าง
แล้วก็สำเร็จทุกอย่างด้วย

๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๙

คำสอนของยาย

๖๙ เกิดมาสร้างบารมี

ยายไม่อยากอยู่บนสวรรค์นานเกินไป
อยากเกิดมาในโลกมนุษย์เร็ว ๆ
เพื่อจะได้สร้างบารมีมาก ๆ ต่อไป

๓ มกราคม ๒๕๒๐

๗๐

การส่งผลของบุญ

บุญในอดีตเรามีมากหรือน้อย จะส่งผลให้เป็นไป
ในปัจจุบันนี้

ถ้าบุญในอดีตเราทำมา ๑๐ ก็ส่งผล ๑๐

ทำมา ๑๐๐ ก็ส่งผล ๑๐๐

บุญที่เราทำในปัจจุบันนี้ส่งผลในปัจจุบันเพียง ๑๐-
๒๐ % ของบุญที่ทำ แต่จะส่งผลเต็มทีในอนาคต ทำให้ชาติ
หน้าของเราจะดีมาก ด้วยผลบุญในปัจจุบัน

ดังนั้น เราต้องหัดหมกน้อยให้มาก ๆ

ถ้าเรามี ๑๐๐ ใช้ ๑,๐๐๐ ไม่นานก็วิบัติ

แต่ถ้าเรามีบุญ ๑,๐๐๐ ใช้แค่ ๑๐๐ ไม่นานบุญก็
ต้องส่งผลมากขึ้น

เมื่อได้มากขึ้น ก็ให้วางใจเป็นอุเบกขา อย่าโลภ

จงคิดว่า นั่นเป็นบุญที่ส่งผล แล้ววางใจเฉย ๆ

๑๖ สิงหาคม ๒๕๒๒

วันคล้ายวันเกิดคุณยาย ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๗๑

ใจสะอาด จึงได้ไถ่ยาย

ผู้ที่สร้างบารมีไปกับยาย หรือไปเกิดร่วมกัน
สร้างบารมีร่วมกันไปได้ตลอด จะต้องเป็นผู้มีใจสะอาด

คือ จะทำอะไรก็ตาม ก็ตั้งใจเอาบุญจริง ๆ

ทำเอาบุญอย่างเดียว

คนใจสะอาดเท่านั้น จึงจะอยู่ไถ่ยายได้

ถ้าใจสกปรกก็อยู่ด้วยกันไม่ได้

เหมือนน้ำอยู่รวมกับน้ำมันไม่ได้

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

๗๒

นึกถึงบุญได้...ได้บุญมาก

เราอย่าคิดนะว่า

อยู่ใกล้ยายแล้วจะได้บุญมาก

คนที่จะได้บุญมากคือ

คนที่นึกถึงบุญได้เท่านั้น

เราต้องพึงบุญ

พึงอย่างอื่นไม่สำเร็จหรอก

ยายจะบอกให้

ไม่ได้บันทึกวันที่

๗๓

สร้างบุญถึงที่สุด แล้วจะเป็นผู้ชนะ

ถ้าเราอยู่ในธรรม เราดูคนทางธรรมให้ออก
แล้วเราก็จะสามารถดูคนทางโลกออกได้ไม่ยาก
เลย เพราะโลกหยาบกว่าธรรม

ถ้าเรายังไม่สามารถทำได้ในชาตินี้
ในขณะที่เราต่อสู้ถึงที่สุดแล้ว
ก็ให้คิดว่าชาติต่อไปเราต้องชนะ
เราต้องชนะให้ได้
แล้วสร้างบุญในชาตินี้ให้มาก ให้หนักกว่าเดิม
ให้แก้ไขที่ตัวเราเอง
ให้สร้างบุญ
สร้างความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ในตัวเราให้
หนักยิ่งขึ้น
แล้วเราจะเป็นผู้ชนะ

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

๗๔

ตั้งใจมาก ได้บุญมาก

เออ ! ช่วยกันทำเอาบุญ

พวกเรายังหนุ่มยังสาวมีกำลัง ช่วยกันทำงานให้
พระศาสนา ทำกันแล้วก็อธิษฐานให้ได้บุญเยอะ ๆ

ใครตั้งใจมากก็ได้บุญมาก

ใครตั้งใจน้อยก็ได้บุญน้อย

ชาติหน้ายายจะดูหน้าคนแล้วระลึกชาติว่า ใครทำ
อะไรมา ชาตินั้นชื่ออะไร ๆ มาจากไหน

ชาตินี้ก็ทำได้ แต่ขี้เกียจ ก็เลสมันยังหนาอยู่

ชาติหน้ายายมองป๊อบ สว่างโล่งเลยล่ะ

พอยายจะลงมาเกิด

ยายจะตามพวกเราลงมาอีก ตามมาให้หมด

ยายจะชนไปหมดนั่นแหละ

ไปสวรรค์ก็เอาไปให้หมด

ไปนิพพานก็เอาไปให้หมด

จะลงมาเกิดสร้างบุญ ก็จะมาลงมาให้หมด

คุณยายสอนธรรมะ และนำสาธุชนนั่งสมาธิก่อนปล่อยปลา : ศาลาดูสิจ

บุญ • กรรม

๗๕ อภัยยอมแพ้

ยอมแพ้อะไรก็ยอมเถิด

แต่อย่ายอมแพ้เรื่องบุญก็แล้วกัน

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

๗๖

ใครทำ...ใครได้

พวกเราอยู่ที่วัด การที่เราเข้าวัดนี้ ต้องเสียสละ
ทุกสิ่งทุกอย่างทางโลก จึงเข้ามาอยู่วัดได้

เมื่อเรามาอยู่วัดแล้ว ต้องพยายามทำความดี

ต้องคิดว่า เสียสละทางโลก

แล้วเข้ามาอยู่วัดก็เพื่อมาทำความดี

ต้องทำความดีสุดชีวิตของเราทีเดียว

ให้สมกับความตั้งใจของเราที่มาอยู่วัด

งานทุกอย่างต้องช่วยกันทำ ช่วยกันดูช่วยกันแล

อย่าละเลยหน้าที่ คิดเสียว่าเป็นงานของเรา

ทั้งนั้น

อย่าคอยเกี่ยงว่า ไม่ใช่หน้าที่ของเรา

แล้วทำเป็นไม่สนใจ อย่างนี้ใช้ไม่ได้

ทำไปเถอะ เราทำเราก็ได้ คนอื่นเขาก็ไม่ได้

เราทำก็เป็นสมบัติติดตัวเราไป

ของเหล่านี้จะติดตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ
ยายบอกให้ เราได้จริง ๆ นะ เพราะเราทำ
ทุกอย่างในวัดนี้เป็นของศาสนา
เป็นของพระพุทธเจ้า
เราทำอะไร ๆ ก็เป็นบุญไปหมด
จะงานเล็กงานใหญ่ ก็เป็นบุญทั้งนั้น
เมื่อมีงาน ก็ร่วมกันช่วยกันทำงาน
เมื่อว่างงานแล้ว ก็หาเวลานั่งธรรมะให้ใจใส
อ่านหนังสือบ้าง จะได้มีความรู้กว้างขวาง
เวลาไปหาใคร จะคุยกับเขาได้
ได้เป็นนักปราชญ์ เป็นบัณฑิต

๑ มีนาคม ๒๕๒๔

คุณยายนําสารุชนนังสมาธิที่อาคารยามา : วันคล้ายวันเกิดคุณยาย

๗๗

ทำความดีให้สุดชีวิต

เมื่อเราเข้าวัด ก็มุ่งหวังอย่างเดียว
คือ เพื่อมาสร้างความดีให้มาก ๆ
มาเอาบุญนั่นเอง
มาเพื่อที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตัวเองแท้ ๆ
ฉะนั้นต้องตั้งใจทีเดียวว่า
เราจะต้องทำความดีให้สุดชีวิต
เพราะว่าเราได้เสียสละเวลา
สละโอกาส
ทุ่มเททุกอย่างมาแล้ว
ก็ให้ตัวดวงบุญกุศลให้เต็มที

๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๕

๗๘

เอาบุญมาช่วย

งานทุกอย่างยายวางแผนมาตลอด แม้การสร้าง
ศูนย์พุทธจักรฯ ยายก็วางแผน

ต้องทำให้ดี ดีทุกอย่าง แล้วยายก็ตั้งโรงงานขึ้น
มาได้

ที่ยายตั้งได้ เพราะยายดูตัวอย่างจากหลวงพ่อด
ปากน้ำ เห็นหลวงพ่อดปากน้ำท่านเลี้ยงพระ เลี้ยงคนได้
มาก

ท่านทำได้ ท่านมีความสุข ท่านได้บุญมาก

แม้ท่านจะละโลกแล้ว ท่านก็ยังได้บุญอยู่ทุกวัน

ยายก็อยากได้บ้าง คิดว่าเมื่อมีสำนักแล้ว จะตั้ง
โรงงานให้ได้ แล้วยายก็ตั้งได้จริง ๆ เมื่อทำได้ยายก็ดีใจ

คนอื่น ๆ เขาก็อยากตั้งเหมือนกัน แต่ตั้งไม่สำเร็จ
เพราะเป็นของยาก ขนาดคุณยายทองสุข ท่านไปสอน
ที่ไหน ๆ ท่านเทศน์เก่ง เก่งขนาดที่ว่า พระมหาเปรียญ
ประโยคสูง ๆ ลู้งไม่ได้ ท่านเก่งขนาดนี้ ท่านยังตั้งโรงงาน
ไม่สำเร็จเลย เพราะยากอย่างนี้

ยายนิกอยากจะทำ ตั้ง ยายก็นึกถึงบุญเป็นใหญ่
เวลานั่งเข้าที่ ก็อธิษฐานเอาบุญมาช่วยทำ

ในที่สุดก็สำเร็จได้ด้วยบุญ

คนมีบุญมาก จะปกครองคนมีบุญน้อย

ทุกอย่างต้องอาศัยบุญอย่างเดียว

มนุษย์เป็นเพียงหุ่น

ต้องพยายามหาบุญให้มาก ๆ

เวลานี้ยายต้องนึกถึงบุญ

เอาบุญประคองทุกอย่าง

ไม่เช่นนั้นก็อยู่อย่างมีความสุขไม่ได้

ทุกสิ่งทุกอย่างบริบูรณ์อย่างนี้

เพราะยายนึกถึงบุญ นั่งธรรมะเอาสมบัติ

ตามคนให้มาช่วยอยู่เรื่อย ๆ ให้ได้คนดี ๆ มา

ช่วยงาน

พวกเรานั่งธรรมะต้องนึกถึงบุญ

คุณยายรับแขก : อacarยามา

๗๙

มาเอาบุญ

ให้ตามน้อง ๆ มาเอาบุญกันนะ
สงสาร กลัวว่าเขาจะตกนรก
ตามเขามาเอาบุญกันเถอะ
จะได้มีโอกาสไปสวรรค์
ไปนิพพานได้

๒๖ มีนาคม ๒๕๒๔

๘๐

สำเร็จด้วยบุญ

จะทำอะไรต่าง ๆ ใหนักถึงบุญ

ให้อยู่ในบุญ

ถ้าเรามีบุญ

สิ่งนั้นก็จะสำเร็จได้ด้วยบุญ

เรามีบุญเป็นที่พึ่ง

ใหนักถึงบุญให้มาก ๆ

ทุกอย่างจะสำเร็จ

๔ เมษายน ๒๕๒๔

๘๑

ดวงบุญ ดวงบาป

เอาบุญไปเยอะ ๆ นะ

เดี๋ยวชาติหน้าเกิดมาเจอยาย

ยายจะจำได้ว่า

เจ้าคนนี่ตอนนั้นยายให้มันมาเอาบุญ มันไม่เอา

ตอนนี้บุญมันนิดเดียว ตามเขาไม่ทัน

ตอนนี้เราไม่เห็นหรอกว่า เราทำแล้วได้อะไรไป

พอตายไป ถึงไปเห็นว่า เรามีบุญมีบาปมาน้อย
เพียงไร

กายหยาบ ๆ นี่มองไม่เห็นของละเอียด จึงไม่รู้
ว่าบุญบาปมีจริง แต่พอตายไปแล้ว หลุดออกจากกายหยาบ
ที่นี้ละถึงเห็นดวงบุญ ดวงบาปของตัวเองว่า มีมาน้อยแค่
ไหน

๕ เมษายน ๒๕๒๔

คุณยายรับแขก : อคารยามา

๘๒

แนวหน้า

เออ ! เราเอาบุญในครัวไปอย่างนี้แหละ
แล้วชาติหน้าจะได้อยู่แนวหน้า
อยากอยู่ข้างหน้า หรือข้างหลังละ ?

๘ เมษายน ๒๕๒๔

๘๓

หาบุญได้ ใช้บุญเป็น

กว่าจะสร้างศูนย์พุทธจักรฯ มาได้ ยายรบกับคน
มาก ตั้งแต่มาอยู่ใหม่ ๆ ก็ต้องรบกับพวกขโมยเรือ จนมา
ถึงตอนนี้ ยายก็ต้องมารบเรื่องอื่นอีก

ยายไม่มีอะไร ยายมีแต่ความบริสุทธิ์ใจเท่านั้น

ยายจะนึกถึงบุญ นึกถึงบารมีที่ยายสั่งสมมาใน
อดีต นึกถึงบุญที่ได้ทำในปัจจุบัน และบุญที่จะได้ จะเกิด
ตามความตั้งใจสร้างความดีในอนาคต

ยายจะนึกรวมเอาบุญนี้แหละ ยายเอาบุญมาสู้
กับเขา นี่แหละเรียกว่า หาบุญได้ ใช้บุญเป็น

เราต้องช่วยตัวเอง ทั้งสากลโลก ทั้งจักรวาล
ไม่มีใครช่วยยายได้ ยายต้องช่วยตัวเอง ช่วยยังงี้ ?

ก็เอาความดีใส่ตัว

ล้างความชั่วให้มันหมดไป

หาบุญใส่ตัวเอง

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔

๘๘

สะสมบุญ

การมาวัดวันหนึ่ง ก็ได้บุญไปช่วงหนึ่ง

ถ้าไม่มา ก็ไม่ได้

ถ้ามาแล้ว ก็ได้บุญ

บุญจะสะสมทับทวี เหมือนกับเก็บออมสิน

๒๙ สิงหาคม ๒๕๒๔

๘๕ ใจบริสุทธิ์

เวลายายคุยกับใคร

ใจยายบริสุทธิ์

ใจยายจะจรดอยู่ในบุญ

จรดอยู่ในธรรม

ไม่มีโลภ โกรธ หลง อยู่ในใจ

ใจยายบริสุทธิ์ ยายจึงดูคนออก

ยายดูคนออกกว่า ใครเป็นโรคอะไร

แล้วใจยายก็มีแต่เมตตาแนะนำไป

เวรกรรมมันร้ายอย่างนี้

ยายก็บอกก็เตือนเขาไป ยายก็ได้บุญแล้ว

แต่เขาจะทำตามหรือไม่ก็แล้วแต่เขา

เป็นกรรมของเขาเอง

๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๔

แม่ป่วย ก็อยู่ในบุญ

แม้ยายป่วย ก็อยู่ในบุญมาก

ไม่ทิ้งบุญเลย

วันหนึ่ง ป่วยใหม่ ๆ ยายมองดูธรรมะของยาย

แล้วเห็นพระธรรมกายใสมาก ๆ

ใสที่สุด สว่างที่สุด

ก็มองธรรมะของยายไปเรื่อย ๆ

พอลืมตามองดูโลกตอนกลางวัน

ยังเห็นว่ากลางวันมืดเลย

เพราะฉะนั้นธรรมะนี้สำคัญที่สุด

ให้พวกเราจำคำยายไว้ให้ดี

แล้วพยายามนั่งธรรมะให้มาก ๆ

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๘๗ อยู่ในบุญ

เมื่อเกิดเรื่องหนัก ๆ ขึ้น ยายจะนึกถึงบุญ นึกถึงบารมีตลอดเวลา นึกถึงความดีที่เคยสร้างมา จะก็ภพก็ชาติก็ตาม นึกถึงบุญทั้งหมดให้มาช่วย ให้งานที่ทำนี้สำเร็จสมใจปรารถนา

เรื่องบุญเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อบุญเรามากแล้ว ก็ชนะได้ ฉะนั้นมีอะไรเกิดขึ้นก็ไม่เคยหวั่นไหวเลย ยายอยู่ในบุญเสมอ

เหมือนกับว่า ในครัวขาดข้าวของเครื่องใช้ ยายก็อยู่ในบุญ ตามสมบัติตลอดเวลา เอาสมบัติจักรพรรดิมาใช้ ให้เหลือกินเหลือใช้

คำว่า “ไม่มี” อย่าได้รู้จัก อะไรเกิดขึ้นก็ตาม ยายก็อยู่ในบุญ

เรื่องต่าง ๆ เกิดขึ้นก็เพียงแค่นั่งภายนอก เพื่อให้เขารู้เท่านั้น แต่ใจอยู่ในบุญ ไม่ได้ยุ่งไปด้วย

๘๘ กำลังบุญ

ทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นอยู่กับกำลังบุญ
มีบุญอย่างเดียว อะไร ๆ ก็สำเร็จทั้งหมด
เกิดมาในชีวิตนี้ ยายตั้งใจจะสร้างบารมีให้ดีที่สุด
ยายกลัวอยู่อย่างเดียวคือ
กลัวว่าบุญจะน้อยกว่าคนอื่นเขา
เพราะฉะนั้นตลอดเวลาที่สร้างบารมีมาในชาตินี้
ยายจึงตั้งใจมาก
มีความเพียรมาก
ไม่ย่อท้อแพ้ใคร
ไม่ย่อท้ออยู่ข้างหลังเขา
อยากอยู่แนวหน้าของการสร้างความดี

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

๘๗ ใช้บุญให้เป็น

การทำทาน เป็นเสปียง

การทำสมาธิ ทำให้หลุดพ้น

ต้องทำให้มาก ๆ

กว่าเราจะไ้บุญ ต้องมีความเพียรพยายาม

กว่าจะได้บุญ ต้องมีศรัทธา

มีเนื่อนาบุญ

มีทุกสิ่งทุกอย่างพร้อม จึงจะทำบุญได้

เมื่อทำบุญยากอย่างนี้

ต้องอย่าให้บุญหกบุญหล่นไป

ใช้บุญให้เป็น

เพราะบุญจะนำเราไปสู่ความสุขได้

ธันวาคม ๒๕๒๒

คำสอนของยาย

๙๐ ยิดบุญเป็นที่พึ่ง

ยายยิดบุญเป็นใหญ่

ยายรักบุญ

รักบุญมากที่สุด

เพราะบุญช่วยยายได้

คนยังมีกิเลส

เดี๋ยวก็ดีบ้าง

เดี๋ยวก็ร้ายบ้าง

ยายยิดบุญของยายเป็นที่พึ่ง

๒๖ มกราคม ๒๕๓๔

๙๑

บุญ...ไม่ทำไม่ได้

กว่าจะได้เกิดมาเป็นคนนะ ยากนะ
เกิดมาแล้วก็ให้ทำบุญเยอะ ๆ
มีมากก็ทำมาก มีน้อยก็ทำน้อย
ทำตามกำลัง อย่าให้เดือดร้อน
จะยังงัย ยายก็ทำบุญ ไม่ทำไม่ได้
ยายไม่รู้หนังสือ แต่ยายก็สร้างวัดเสร็จ
จนกระทั่งมาทอดกฐิน
ยายทำบุญมากขนาดที่ว่า นั่งธรรมะทำวิชาปัด
ลูกกระเปิดได้ แล้วก็สร้างวัดได้สำเร็จ
ถึงขนาดนั้นยายก็ยังอยากทำบุญทอดกฐิน
ทำให้ครบทุกอย่าง
ทั้งบุญหยาบ บุญละเอียด

๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

ศูนย์ถ่ายทอดวัฒนธรรมสาธิต : ศาลาจตุรพักตรพิมาน

๙๒

เอาทั้งบุญหยาบ บุญละเอียด

บางคนคิดจะนั่งธรรมะอย่างเดียว

งานหยาบไม่ยอมทำ

คุณยายจึงสอนว่า

ยายเอาหมดทั้งบุญหยาบ บุญละเอียด

บุญหยาบเราก็จะได้ฝึกตัว

บุญละเอียดก็จะสอนตัวเองได้

แต่ถ้าเราเข้าถึงธรรมกาย

งานหยาบ ๆ ก็จะทำให้ง่ายขึ้น

ไม่ได้บันทึกวันที่

๙๓

ทำอะไร ได้อย่างนั้น

คนเราจะหนีสิ่งที่ตนเองทำไว้ไม่ได้

จะวิ่งหนีบุญ ก็หนีไม่พ้น

จะวิ่งหนีบาป ก็หนีไม่พ้น

เพราะทั้งบุญและบาปติดที่ศูนย์กลางกายของเรา

จะหนีอย่างไรก็หนีไม่พ้นแน่นอน

ใครสั่งสมอย่างไร ก็ได้ผลอย่างนั้น

สร้างความดี สร้างกุศล ก็ได้บุญ ได้ความสุข

๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๒

๙๔

แบกบุญ แบกบาป

ใครทำกรรมไว้ ก็แบกเอาไปเองนั่นแหละ
ใครทำบุญ ก็แบกบุญไป
ใครทำบาป ก็แบกบาปไป
ใครทำอะไรกับเรา เขาก็แบกเอาไปเอง
ใครเขารู้ว่า เจ็บ ๆ แสบ ๆ เราอย่าไปถือเขา
อย่าไปโกรธเขา
อโหสิกรรมให้เขาซะ มันก็หมดเรื่อง
ให้หมดเวรหมดกรรมกันไปตั้งแต่ภพชาตินี้ จะได้
หมดสิ้นกันไป

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๕

๙๕ มอญการณโกล

ยายมอญการณโกล

คนเราตายแล้วเอาอะไรไปไม่ได้

เอาไปได้แต่บุญกับบาป

ตายไปก็เอาอะไรไปไม่ได้

ให้เราทำแต่ความดี สะสมเอาไว้เยอะ ๆ

ใครเขาจะว่าอย่างไรให้เฉย ๆ

ใครจะว่าอย่างไรก็ช่าง มันจะรู้ตอนตาย

คนเราตายแล้วต้องเกิดใหม่

ตายแล้วไม่สูญ

ใครเขาจะว่าอะไรก็ช่าง เราเฉย ๆ

อย่าไปทะเลาะกับเขา

ไม่มีประโยชน์

๑ ตุลาคม ๒๕๓๕

คุณยายรับแขก : ศาลาดุลิต

๙๖

ใคร ๆ ก็อยากคบหา

เราต้องสร้างบุญ

สร้างบุญของเราให้มาก ๆ

สร้างบุญให้เป็นกุเขา

ใครเขาจะยังงี้ เราก็สร้างบุญของเราไป

สร้างความดีของเราไป

คนอื่นเขาไม่เห็นก็ไม่เป็นไร

คนที่สร้างความดี

ใคร ๆ เขาก็อยากคบหา

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๙๗ ทำแต่กรรมดี

ให้เราสร้างแต่กรรมดี

สิ่งที่ไม่ดีให้ภพชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย

ที่จะเอามันออกให้หมด

แล้วภพชาติต่อไปเราจะมีแต่กรรมดี

แต่เราต้องมาเกิดอีก

เพราะกิเลสเรายังไม่หมด

กรรมชั่วเราไม่ทำ

เราจะทำแต่กรรมดี

๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

คุณยายสอนธรรมะสาธุชน : ศาสดาจารย์มหาชาชิกา

๙๘

บุญ...ทำความสะอาดอธิสงฆ์

คนที่ทำความสะอาดอธิสงฆ์

ไม่ว่าจะไปอยู่สวรรค์ชั้นใดก็ตาม

จาทุมหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิต... วิมาน
ก็จะใสสว่าง ผิวพรรณวรรณะก็ผุดผ่องกว่าเทวดาองค์
อื่น ๆ

คนที่จะมาทำความสะอาดอย่างนี้มีน้อย

เทวดาที่จะมีผิวพรรณสว่างไสวอย่างนั้นก็มีน้อย

ถ้าเรามีแรง เราก็ทำไปนะ

ใครทำใครได้

สะสมบุญเอาไปมาก ๆ ก็แล้วกัน

๒๙ มกราคม ๒๕๒๖

๙๙

คนมีบุญมากปกครองคนมีบุญน้อย

คนมีบุญมากปกครองคนมีบุญน้อย ค่อย ๆ ชวนกันตั้งกันไป เพราะคนมีบุญน้อยไปเองไม่ได้ ต้องเข้ามาอาศัยบารมีของคนมีบุญมาก

คนมีบุญน้อยจะไปสวรรค์ ก็ไปเองไม่ได้ ต้องอาศัยคนมีบุญมากคอยจุดไป คนมีบุญมากต้องสร้างความดีทำให้ดูเป็นตัวอย่าง

คนที่จะไปช่วยพ่อขึ้นมาจากนรกได้นะ มีน้อยนะ แทบจะไม่มีเลย พอยายไปช่วยมาได้ ยายก็โล่ง มีความสุขทีเดียว มีความสุขมาจนถึงทุกวันนี้แหละ เพราะคนหูหนวกนะ เป็นทุกข์ที่สุด* เขาจะพูดอะไรก็ไม่ได้ยิน ไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ ทุกข์จริง ๆ

กว่ายายจะไปนรกได้นะ ยายต้องเดินฉาน เดินจนกายไล่ทุกกายเลยละ ยายถึงไปได้ แม้แต่ควายที่ยายเขี่ยนมัน ยายก็ไปดูว่ามันตายแล้วไปไหน ยายก็แผ่ส่วนกุศลให้มัน

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

* สมัยคุณยายยังเด็กเคยถูกพ่อแข่งให้หูหนวก คุณยายกลัวมาก จึงตั้งใจปฏิบัติธรรมไปช่วยพ่อกับนรก และได้ขอมาพ่อ

ในวันทอดกฐิน ปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ในพิธีถวายผ้าป่า ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๐๐

บุญเก่า บุญใหม่

ยายส่งสารทั้งคนจน คนรวย
คนรวยทำบุญเก่าไว้ดี จึงมีสมบัติ
ถ้าเราไม่ชวนเขาทำบุญ
บุญเก่าเขาก็จะหมด
ภพชาติต่อไปก็จะจนและลำบาก
คนจนบุญเก่าทำมาน้อย
ถ้าเราไม่ชวนเขาทำบุญ
ภพชาติต่อไปเขาจะจนยิ่งกว่านี้อีก
ยายส่งสารทั้งคนจน คนรวย
เราต้องชวนเขาทำบุญ
จะได้มีสมบัติติดตัวไป

ไม่ได้บันทึกวันที่

ประธานใหญ่ งานทอดกฐินสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

บุญ • กรรม

๑๐๑

ช่วยคนอื่นได้ ต้องมีบุญมาก

ยายสงสารคน

อยากจะช่วยเหลือคน

คนที่จะช่วยคนอื่นได้ ต้องมีบุญมาก

ยายจึงเร่งสร้างบุญให้กับตัวเอง

ไม่ได้บันทึกวันที่

ประธานใหญ่ งานทอดผ้าป่าสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๐๒ ได้บุญทุกวัน

คนที่สร้างวัดย่อมได้บุญมาก
เพราะทำให้คนที่มาอยู่มาใช้ได้รับความสุขสบาย
ตราบใดที่วัดยังอยู่
อาคารแต่ละหลังยังไม่พังทลาย
ผู้สร้างย่อมได้รับบุญไปทุกวัน ๆ

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๔

๑๐๓ ได้ตามที่ตั้งใจไว้

คุณยายอธิษฐานผ้าป่าที่จะทอดวันมาฆบูชา พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งท่านเป็นประธานใหญ่

น้อมใจมาไว้ที่ศูนย์กลางกาย รุกขเทวดา อากาศ เทวดา ภูมิเทวดา เทวดา ๖ ชั้น พรหม ๑๖ ชั้น อรูปพรหม ๔ ชั้น ตลอดแสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล ให้มารับรู้ อนุโมทนาบุญที่ยายจะทอดผ้าป่า ถวายผ้ากาสา-พัสดุ

ให้ทุกคนได้บุญด้วยกัน ยาย หลวงพ่อธัมมะ^๑ หลวงพ่อทวดตะ^๒ พระทุกองค์ในวัด ให้ได้บุญกับยาย ให้ได้บุญตามกำลังศรัทธาที่ตั้งใจ ใครตั้งใจทำกับยายมาก ก็ได้มากเหมือนคนถือน้ำมาเต็มขัน

ใครตั้งใจ ๑๐๐ % ก็ได้บุญเต็มเหมือนน้ำเต็มขัน ใครตั้งใจน้อย ก็เหมือนถือน้ำมามาก กระจก ๑ เหลือนิดเดียว บุญก็ได้อย่างนั้นเหมือนกัน

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

^๑ หลวงพ่อธัมมะ ปัจจุบันคือ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อธัมมชโย)

^๒ หลวงพ่อทวดตะ ปัจจุบันคือ พระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่отวดตชิว)

๑๐๔

ทำบุญไม่สูญ

คุณยายเดินทางไปเชิญชวนสาธุชนมาร่วมบุญ
ทอดผ้าป่ามาฆบูชา พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่ศูนย์กัลยาณมิตร จังหวัด
อุบลราชธานี จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพิษณุโลก คุณยาย
พูดให้ธรรมะว่า

บุญเอาติดตัวไปได้ มีน้อยทำน้อย ทำบ่อย ๆ ก็
มากเอง เหมือนเก็บเงินใส่กระปุก

ถึงจะมีสมบัติพันล้าน ถ้าไม่ได้ทำบุญ

เวลาตายก็เอาติดตัวไปไม่ได้ ยังไม่ใช่ของเรา

ถ้าเราทำบุญ สมบัติก็เป็นของเรา ติดตัวเรา
ข้ามภพข้ามชาติ

ทำบุญไม่สูญเปล่า

สมบัติของเรา ถ้าเราไม่ได้ทำบุญ เราตายไปก่อน
คนที่อยู่ข้างหลังก็เป็นคนใช้สมบัตินั้น หรือไม่ก็ถมแผ่นดิน

๑๐๕

เพราะบุญ

ที่ยายบอกบุญ เพราะยายรักบุญ
บุญ คือ ความดี จะทำให้ยายพ้นทุกข์
ยายอยากได้บุญ
เพราะภพชาติต่อไป ยายต้องเกิดอีก
ที่เขายากจน เพราะเขาไม่ทำทาน
บอกบุญเขา เขาก็ได้บุญ
เราก็ได้บุญ ไปกันเป็นหมู่คณะ
ไม่ต้องนั่งจ้องอยู่คนเดียว
ภพชาติต่อไปจะได้พบกันอีก
ไม่ต้องเจอคนพาล
พบแต่คนมีบุญด้วยกัน ก็ไม่เดือดร้อน

๑๐๖ บุญช่วย

สาธุชนท่านหนึ่งกราบเรียนถามคุณยายว่า เวลา
พบอุปสรรค และอยู่ห่างไกลจากคุณยาย จะขอบารมี
คุณยายให้ช่วย จะทำอย่างไร ?

คุณยายตอบว่า

ให้นึกถึงบุญกุศลที่เราทำบุญทำทาน

เรียกบุญช่วย

บุญจะช่วยเราได้

ถ้าเราคบคนพาล คนพาลก็ช่วยเราไม่ได้

บุญจะทำให้เราได้พบกับคนดี ๆ ที่จะช่วยเราได้

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

๑๐๗

อายุน้อยไม่เป็นไร ขอให้บุญเยอะ

สาธุชนท่านหนึ่งมากราบขอให้คุณยายช่วย
เพราะต้องไปทำงานที่แห่งใหม่ ซึ่งมีหน้าที่ต้องเป็นหัวหน้า
(ดูแล ปกครอง) คนเก่าที่มีอายุมากกว่า คุณยายสอนว่า

ไม่ต้องกลัว

อายุน้อยไม่เป็นไร

ขอให้บุญเยอะก็แล้วกัน

บุญเป็นคนคุม (บริหาร ดูแลปกครอง) ไม่ใช่อายุ

ตัวเราเป็นหุ่น บุญเป็นคนทำ

ถ้าบุญเรามากก็เป็นหัวหน้าในที่นั้น

บุญเป็นผู้ควบคุม

๒๓ กันยายน ๒๕๓๔

ประธานใหญ่ งานทอดกฐินสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๐๘ อายุสั้น อายุยืน

สาธุชนท่านหนึ่งมากราบคุณยาย ขอให้ท่านช่วย
สามีซึ่งเสียชีวิตแล้ว และกราบเรียนถามว่า ทำไมสามีจึง
ตายเร็ว คุณยายตอบว่า

ที่ตายเร็ว เพราะหมดอายุขัย

คนเราอายุสั้น เพราะในอดีตฆ่าเบียดเบียนสัตว์
มามาก ต้องใช้กรรม เลຍอายุสั้น

คนอายุยืนอย่างยาย เพราะในอดีตยายไม่ค่อยฆ่า
เบียดเบียนสัตว์

ต้องทำใจว่า ทุกคนก็ต้องตายทั้งนั้น จะช้าหรือเร็ว

เราเองก็ต้องตาย แม้คนที่รักกันมากที่สุด ก็ยังดึง
ไว้ไม่ได้

๒๐ มกราคม ๒๕๓๔

๑๐๙ สร้างบุญให้มาก

สาธุชนท่านหนึ่งมาราบคุณยาย ถามเรื่องอยาก
จะไปปฏิบัติธรรม แต่ยังห่วงลูก (ที่โตแล้ว) อยู่ คุณยาย
ตอบว่า

ผู้หญิง ผู้ชาย เวลารักกันเหมือนน้ำตาลเชื่อม
เวลามีลูกสักคนแล้ว ก็ทะเลาะกันทุกวัน
ถ้าไม่อยากมีภาระ ก็อย่ามีลูก
ถ้ามีลูก ก็ต้องรับภาระเลี้ยงดู จะไปทิ้งขว้างได้
อย่างไร

ยายเป็นห่วงบุญ ไม่ห่วงใคร ในตัวเรามีดวงบุญ
กับดวงบาป เราต้องสร้างบุญของเราให้มาก ๆ

ยายสู้ทุกอย่าง มีอะไรเกิดขึ้น ยายดู แก้ปัญหา
ไม่ถอย

เวลาจะช่วยเหลือใคร เราก็ต้องมองดูตัวเราก่อน
แล้วดูตัวเขาว่า เราช่วยเขาไหวไหม

ถ้าไม่ไหว ก็วางอุเบกขา

ถ้าเตือนเขาแล้วไม่เชื่อ

ก็ต้องคิดว่า แล้วแต่บุญแล้วแต่กรรมที่เขาทำมา

ถ้าเรารับอะไรมา เราก็ต้องตั้งใจทำให้ดีที่สุด

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔

๑๑๐

เอาไปได้แต่บุญบาป

คุณยายพูดกับอดีตเทศมนตรีจังหวัดศรีสะเกษว่า
คนมียศมีตำแหน่งเวลาเข้าวัด
ยศให้วางทิ้งไว้ มันเป็นเรื่องของโลก
เวลาตายไปก็เอาติดตัวไปด้วยไม่ได้ ต้องทิ้งไว้
ที่จะเอาติดตัวไปได้ก็คือ บุญกับบาปเท่านั้น
คนมียศก็คือคนสวมหัวโขน
พอถอดหัวโขนออก ก็ไม่มีใครสนใจ
เหมือนคนตอนหมดยศแล้ว
อะไร ๆ ก็ไม่แน่
ที่แน่ ๆ คือ บุญและบาปเท่านั้น
ทุกอย่างขึ้นอยู่กับบุญและบาป

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

◎ ประพจน์ประพจน์จรรย ◎

๑๑๑

การสร้างบารมีให้ได้ตลอดรอดฝั่ง

(สอนอุบาสกเตรียมบวช)

เมื่อเราเข้าวัดเพื่อหวังสร้างบารมีให้เต็มเปี่ยม

ก็ต้องทำจริง ๆ จัง ๆ จึงจะไปตลอดรอดฝั่งได้

ยายอยากให้ทุกคนไปได้ตลอดรอดฝั่ง

จะไปได้หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับตัวเรา

ที่ต้องระวังก็คือ เรื่องผู้หญิง

เรื่องนี้สำคัญมาก

อย่าเอาความสงสารเดินหน้า

ต้องเอาปัญญา เอาอุเบกขาเดินหน้า

ถ้าเอาความสงสารเดินหน้าแล้ว เราจะตก

กระป๋อง

เรื่องนี้ยายเห็นมาหลายคนแล้ว

เพราะฉะนั้นเราต้องระวังใจของเราให้ดี

อย่าเชื่อมสะพาน

อย่าทอดสะพานให้เขาเป็นอันขาด
เพราะถ้าใกล้ชิดกันแล้วจะเลิกได้ยาก
เราอย่าทอดสะพานให้เขาก็ดมเรื่อง
ถ้าเราไม่ทอดให้ เขาก็ข้ามมาไม่ได้
นักปฏิบัติธรรมมักจะเสียในเรื่องนี้มากที่สุด
เป็นเรื่องที่ตัดทอนบารมี
ไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย
มีคุณน้อยนิดเดียว แต่มีโทษมากมาย
แม้คนที่สร้างบารมีไปไม่ได้ตลอด ก็เพราะเรื่องนี้
ป้องกันไว้ ดีกว่ามาแก้ทีหลัง
ไม่มีดีจะดีที่สุด จะได้สร้างบารมีไปตลอด
มีบารมีมาก บริสุทธิสะอาดมาก
รู้เห็นวิเศษได้มาก และชนะทุกอย่างได้หมด

๕ มกราคม ๒๕๑๘

คุณยายอนุโมทนาบุญกับประธานรอง งานทอดกฐินสามัคคี
ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๑๒

แสนสบาย

คนเรามันจะแต่งงานไปทำไมนะ

อยู่คนเดียวแสนสบาย

เหมือนนกน้อย จะบินไปไหนก็ได้

๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๔

๑๑๓

บริสุทธิ์มาก ได้บุญมาก

ผู้ที่จะนั่งธรรมะได้เห็นชัดใส

ต้องเป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์

ต้องมีความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจมาก ๆ

ไม่มีห่วงกังวล

ใจไม่เศร้าหมอง

ไม่เอาเรื่องใครทั้งนั้น

เอาแต่บุญ

เราต้องช่วยตัวเอง

ไม่ต้องให้ใครมาเอาใจ

ให้ยึดบุญเป็นใหญ่

ทำใจให้สะอาด บริสุทธิ์ สร้างความดีไปเรื่อย ๆ

บุญของเราที่ได้ จะเป็นบุญที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ ไม่
มีกิเลสเจือปน และบุญไม่หกไม่หล่น

ไม่ได้บันทึกวันที่

ประธานใหญ่ งานทอดกฐินสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๑๔ ยกใจให้สูง

ให้ยกใจของเราให้สูงขึ้น แล้วเราจะเห็นว่า กาม
เป็นทุกข์ ชาวโลกเขามองไม่เห็นกัน

ถ้าเราหัดยกใจเราให้เหนือธรรมดา ยกใจออกจาก
กาม ก็จะได้เห็นชัดว่า กามเป็นของต่ำ เป็นสิ่งที่พาให้ต่ำ
จะมองเห็นชัด เหมือนมองจากที่สูง

ชาวโลกเขาอยู่ด้วยกัน อยู่ระดับเดียวกัน เขาถึง
มองไม่เห็น

ให้อธิษฐานอีกว่า

เรื่องกามนี้ แม้เพียงจะรู้ จะเห็น จะได้ยินใครมา
คุยด้วย ก็อย่าให้มีเลย ให้สะอาดบริสุทธิ์จริง ๆ

ยายดูในอดีต ดูหยาบ ดูละเอียด ดูอ่อนหมดว่า
สะอาดไหม ก็เห็นว่านับสงฆ์ชาติมานั้นสะอาดหมด

ดูในปัจจุบันตั้งแต่เด็ก เกิดมาเป็นผู้หญิง ก็ไม่เคย
มีสิ่งนี้ในใจเลย ไม่เคยคิดรักใครเลย

ยายภูมิใจในเรื่องนี้มาก เคยมีคนมาเกี้ยว ยายก็
ไม่พูดด้วย ถ้าต้องพูดด้วยก็แบบ “สามวาสองคอก” จนมา
เข้าวัด

ยายมองเห็นว่า บริสุทธิ์มาก จึงอธิษฐานว่า อย่า
ได้เจออย่างนี้อีก และยายก็เห็นต่อไปว่า จะไม่เจออีก
แน่นอน

เราจะต้องอธิษฐานทุกเช้า ทุกวัน จะได้ยกใจสูง
ขึ้น มีความคิดออกจากสิ่งเหล่านี้

ให้หัดทำไว้ จะได้ สิ่งดี ๆ ติดตัวไป

ส่วนเรื่องอื่น ๆ ก็อธิษฐานติดไปด้วย

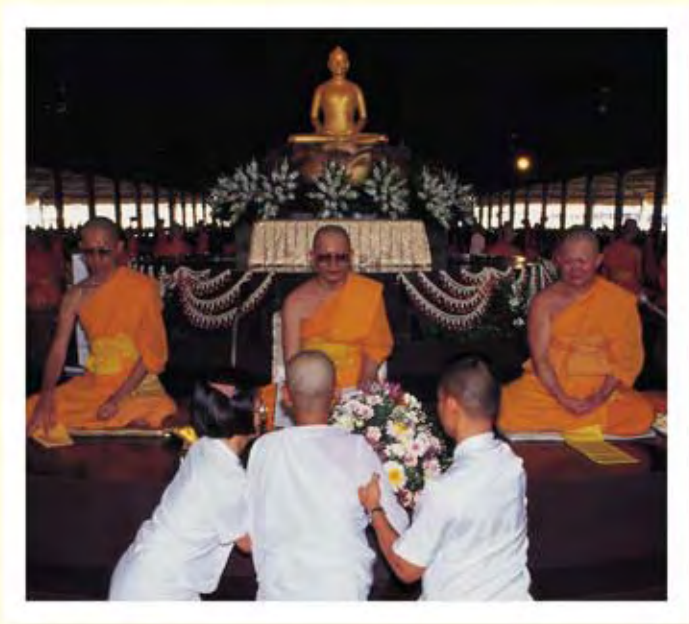
ยิ่งจรรใจเข้าไป ก็ยิ่งศักดิ์สิทธิ์

ยิ่งรับรู้เข้าไป

ยิ่งอธิษฐาน บุญก็ยิ่งมากขึ้น

ยิ่งทำให้เป็นตามท้ออธิษฐานนั้น ๆ

๓ ธันวาคม ๒๕๒๓

ถวายไทยธรรมแด่คณะสงฆ์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๑๕

ไม่สวยเลย

ยายอยู่ในความพิจารณาตลอดเวลา
ยายมองผู้หญิงไม่เห็นสวยเลย
ไม่รู้ว่าเป็นอะไร มองก็คน ๆ ก็ไม่สวย
เห็นแต่ทุกข์ เห็นโทษ
เห็นกรรม เห็นแต่ความไม่งามทั้งนั้น
พยายามแต่งทุกอย่างตั้งแต่เท้าจนถึงหัว
ก็ยังไม่เห็นอะไรสวย
ยายเห็นโทษ เห็นจริง ๆ
เห็นว่าถ้าใครไปติดพวกนี้ ก็ไปได้ไม่ตลอด
ต้องตกกระป๋องสักวันใดวันหนึ่ง
มีโอกาสพลาดมากที่สุด
ถึงอธิษฐานซ้ำแล้วซ้ำอีกอยู่เรื่อย ๆ

๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๒

๑๑๖ เห็นชัด

ยายเห็นชัดว่า

ถ้าขึ้นไปยินดีในกามแล้ว

ก็เท่ากับว่า ยอมเป็นบ่าวเป็นทาสของไอ้ดำ

ยอมให้เขาลับเขาโจกแล้ว

ยายไม่ยอม

ถ้ายอมก็เท่ากับแพ้เขาแล้วตั้งแต่แรก

จะไปสู้เขาได้อย่างไร

ใครติดในกาม ก็สร้างบารมีไปไม่ได้ตลอด

เอาตัวไม่รอด

๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๓

๑๑๗

ไม่เป็นสาระไม่พูด

เรื่องบางเรื่องที่ไม่เป็นสาระ เช่น เรื่องการ
ยายไม่เคยพูดเลย และอายุที่จะพูดด้วย
ยิ่งเมื่อยายเป็นสาวยิ่งอายุมาก
มาเดี๋ยวนี้ยายแก่มากแล้ว
บางเรื่องจึงกล้าพูด

๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๓

○ อธิษฐาน ○

ในวันทอดกฐิน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๑๘

การอธิษฐานให้ได้บุญมาก

การอธิษฐานที่ได้ผลบุญมาก หลวงพ่อวัดปากน้ำ เคยสอนยาวว่า วิธีการอธิษฐานที่จะให้ได้ผล และอานิสงส์ มาก จะต้องอธิษฐานตอนที่พระให้พร พอเวลาพระท่านเริ่ม ยถา ฯลฯ ก็ให้เราทำใจจรดลงไปที่ศูนย์กลางกาย นึกองค์ พระให้ใสที่สุด แล้วก็เริ่มอธิษฐานในระหว่างที่พระให้พร

หลวงพ่อบอกว่า

เวลาพระให้พร

คำอธิษฐานที่เราอธิษฐานก็จะติดไปกับพรพระ
ด้วย

คำให้พรของพระจะดังไปถึงพระนิพพาน

จะนำคำอธิษฐานที่เราอธิษฐานไว้ดีแล้ว

ไปสู่พระนิพพานด้วย

ให้พยายามนึกอธิษฐานให้ดี

ฝึกให้มาก ๆ เข้าแล้วจะเป็นไปเอง ต่อไปอีกช้านาน

๒๖ มกราคม ๒๕๑๘

ประธานใหญ่ งานทอดกฐินสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

๑๑๙

ไม่ชอบเลอะ ๆ เทอะ ๆ

เรารู้ว่าจุดยอดของชีวิตคือการปฏิบัติ

แต่ว่าสิ่งที่เลอะ ๆ เทอะ ๆ

ก็ต้องจัดการให้เรียบร้อยก่อน

ยายไม่ชอบเลอะ ๆ เทอะ ๆ

ใครทำเลอะเทอะ

ยายจะว่าไม่เลือกที่

ยายอธิษฐานว่า ชาติต่อไป

เรื่องร้อนเรา ร้อนเขา หรือร้อนทั้งเราทั้งเขา

ขอให้เราไม่คิด ไม่พูด ไม่ทำ

๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

๑๒๐

อิฐฐานล้อมคอก

คุณยายสอนเสมอว่า

ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ต้องอิฐฐานล้อมคอกไว้
ให้หมดทุกสิ่งทุกอย่าง

ขอให้หุติ ตาตี โรคภัยไข้เจ็บไม่มี ให้อาการ ๓๒
ครบบริบูรณ์ ขอให้ได้เกิดเป็นชาย ได้เพศบริสุทธิ์ ไม่หลง
ไหลในเพศตรงข้าม ไม่ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส
ธรรมารมณ์ของเพศตรงข้าม

ก่อนตายขอให้มัสติ ให้มีบุญบารมีมาก ๆ ทุกภพ
ทุกชาติ ให้พบแต่คนดี ๆ ว่านอนสอนง่าย

ปลูกต้นไม้ก็ให้อิฐฐาน ให้อิฐฐานไม้ทุกต้นที่เราปลูก
นี้เจริญงอกงาม ให้ความร่มเย็นเป็นสุข ใครมานั่งไต่ร่มไม้นี้
ก็ให้เห็นธรรมะ ให้จักรพรรดิลงรักษา นกกามาจับ เราก็ได้
บุญ

ตอนนอน ก็อิฐฐานอยู่ในองค์พระตลอดเวลา
พระจะได้คุ้มครองรักษา มีอะไรเกิดขึ้นเราก็ปลอดภัย

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

อธิษฐาน

๑๒๑

คุณยายอธิษฐาน...

(เมื่อไปปิดกวาด ด้ายหย้า ที่กุฏิหลวงพ่อ)

จะไปทางใด ก็ขอให้เดินได้สะดวก ๆ

มีบ้านช่องก็ขอให้สะอาด

มีคนรักษาความสะอาดให้

ทำความสะอาดให้

๒๕ มีนาคม ๒๕๒๓

ประธานใหญ่ งานทอดกฐินสามัคคี ปี พ.ศ. ๒๕๓๗

๑๒๒

สอนด้วยความบริสุทธิ์

เวลานี้ยายเห็นใคร ๆ เขาก็อยากตั้งตัวเป็น
อาจารย์ ยายเห็นแล้วก็สลดใจ ไม่รู้ว่าเขาเอาอะไรมาสอน
เห็นเราสอนให้หยุด เขาก็ว่าจะหยุดไปทำไม
ยายบอกว่า ไม่หยุดแล้วจะเห็นธรรมะได้อย่างไร
ต้อง “หยุด” จึงจะเห็นธรรม

ยายจึงอธิษฐาน จะเกิดไปภพใดชาติใด ถ้าได้เป็น
ครูเขา อาจารย์เขา ก็ขอให้เราสอนศิษย์ด้วยความบริสุทธิ์
กาย วาจา ใจ

เกิดมาปุ๊บก็ขอให้มศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗
รู้หมดตั้งแต่ฟุ้งเกิด รู้พระไตรปิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้น
หมดทุกอย่าง ให้เชี่ยวชาญตั้งแต่เกิดเลย

ทุกวันนี้ยายแก่มาแล้ว อยากเห็นทุกฝ่ายมีความ
สามัคคีกัน มีความสงบ

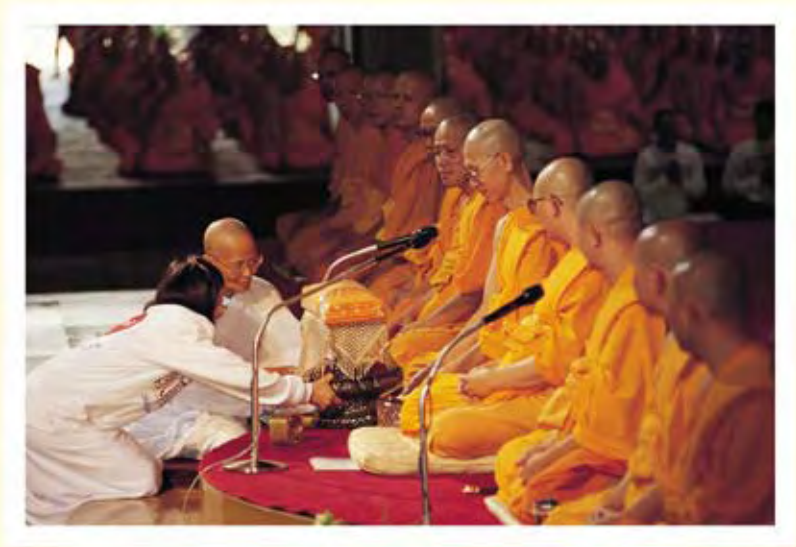
ขอให้เราตั้งใจนั่งธรรมะให้มาก ๆ จะได้ช่วยกัน
พัฒนาศูนย์พุทธจักรฯ ให้เป็นบุญสถานอันศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ

๑๒๓ อธิษฐานบารมี

เราทำไป เราก็อธิษฐานไปด้วย
อธิษฐานว่า ให้พบพระทุกภพทุกชาติ
อย่าได้ทำบาป
เราอ่านหนังสือออก ก็อธิษฐานไปสิ
อธิษฐานเป็น ๑ ในบารมี ๑๐ นะ
ทานบารมี ศีลบารมี
เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี
วิริยบารมี ขันติบารมี
สัจจบารมี อธิษฐานบารมี
เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี
เราอธิษฐานครั้งหนึ่ง
บุญก็เกิดขึ้นครั้งหนึ่งไซ้ไหม
เกิดมาภพชาตินี้ ยายมีกำไรแล้ว

ไม่ได้บันทึกวันที่

ถวายผ้ากฐินแด่คณะสงฆ์ ปี พ.ศ. ๒๕๓๗

๑๒๔

คว้างชัย

เกิดมาเป็นคนนี้ โชคดีที่สุดแล้ว เราเกิดมาก็เพื่อ
มาสร้างราชมติ มาหากำไรใส่ตัว เพราะฉะนั้นสิ่งที่ไม่ดี
อย่าให้ติดตัวไปเลย ให้มีแต่สิ่งดี ๆ ติดตัวไป

ชีวิตนี้ จะได้มีกำไรมาก ๆ ฆพชาติต่อไปจะได้ก้าวหน้า
ก้าวหน้าก้าวหน้าไม่ถอยหลังกลับ เกิดชาติหน้าต่อไป คำว่า
ตกต่ำ ไม่มีเลย

เหมือนอย่างยายเกิดมาแล้ว

พออายุ ๒๖ ปี ยายก็ถือศีล ๕ ได้บริสุทธิ์

จนกระทั่งบัดนี้ อายุ ๗๑ ปีแล้ว

ก่อนหน้านี้ ยายเคยผิติดอยู่ข้อเดียว คือชอบตบยุ่ง
แต่พออายุ ๒๖ ปี ก็สอนตัวเองได้ว่า

นี่ ยุ่งตัวเล็กกว่าเราตั้งเยอะ ยังไปรังแก ไปฆ่า
มัน เราตบมันมาตั้ง ๒๖ ปีแล้ว ยุ่งจะลดลงสักตัวก็ไม่มี

พอคิดได้อย่างนี้ จึงตั้งใจถือศีล ๕ ตั้งแต่นั้นมา

พออายุ ๒๘ ปี ก็รักษาศีล ๘ ได้บริสุทธิ์ จนบัดนี้

อธิษฐาน

เกิดมาภพชาตินี้ ยายมีกำไรแล้ว
มีแต่สิ่งที่ดี ๆ ติดตัวไป
ชีวิตยายจะก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ จะไม่ตกต่ำเลย
ยายคว่ำรังษัยของยายแล้ว จะครองเอาแต่ดี ๆ ไป
เพราะฉะนั้น ต้องอธิษฐานให้ดี ๆ ว่า
คำว่า “ไม่ดี” คำว่า “ตกต่ำ”
อย่าให้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าเลย
ให้มีแต่สิ่งที่ดี ๆ ที่ทำให้ก้าวหน้า
ติดตัวไปทุกภพทุกชาติ
ตราบกระทั่งเข้าสู่พระนิพพาน

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ไปร่วมพิธีบุญที่สภာธรรมกายสากล (หลังคาจาก)

๑๒๕

สมบุรณ์ บริบูรณ์

ภพชาตินี้

ก็เป็นภพชาติสุดท้ายแล้วสำหรับยาย

ภพชาติต่อไป

สิ่งที่จะทำให้ต่างพร้อยมนต์เดียว ก็อย่าให้มี

ให้สมบุรณ์ บริบูรณ์ทุกอย่าง

เกิดมาแล้วให้พร้อมที่จะสร้างบารมีให้ได้มากที่สุด

ให้พร้อมทุกอย่าง

๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๓

๑๒๖

โทษของการฆ่า

พักนี้ยายได้ยินข่าวการฆ่ากันเสมอ ๆ พวกที่ฆ่ากันนี้จะต้องจองเวรกันไปตลอดเวลา เกิดมาก็ต้องมาฆ่ากันอีก เราฆ่าเขา เขาฆ่าเรา เปลี่ยนกันไปเรื่อย ๆ

ยายเห็นโทษของการฆ่ากันว่า ถ้าเราไปฆ่าเขา ก็บาป ตัดทอนบุญบารมีของเราเอง

ถ้าเขาฆ่าเรา ก็ทำให้เราหมดโอกาสสร้างความดี และสร้างบุญต่อไปได้น้อย

เพราะฉะนั้น ยายจึงอธิษฐานว่า ขอให้ข้าพเจ้าอย่าได้ไปฆ่าใคร และใครก็อย่าได้มาฆ่าข้าพเจ้าเลย ทุกภพทุกชาติ ตราบกระทั่งเข้าสู่พระนิพพาน

ใครคิดฆ่ายาย แม้เพียงแค่ว่าคิด ก็ให้ความคิดร้าย ๆ นั้นหายสูญไป

ถ้าไม่หาย ก็ให้ธรณีสูบเหลือแค่คอ จะได้มีเวลาสำนึกผิด เมื่อสูบแค่คอ ก็ให้ร้องประกาศความผิดของตน พร้อมบอกให้คนอื่นรู้ว่า ใครอย่าได้เอาเยี่ยงเอาอย่างข้าพเจ้าเลย

๑๒๗

ชนะมารด้วยความดี

ชีวิตยายทำแต่ความดีมาตลอด และคิดว่าจะทำให้มาก ๆ เพื่อให้มีความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ยิ่ง ๆ ขึ้นไป และความดีนี้เองที่จะสามารถเอาชนะมารได้

นอกจากทำแล้ว ยายยังอธิษฐานตลอดเวลาว่า

ขออย่าให้มารปิดรู้ ปิดญาณของยายได้ เมื่อปิดบังรู้ญาณไม่ได้ เราก็จะมีรู้มีญาณ เห็นไปหมดว่าอะไรเป็นอะไร รู้เห็นเป็นไปตามความจริงทุกประการ รู้เห็นถูกไปหมด

เมื่อเป็นอย่างนี้ มารจะไม่ได้ช่องที่จะสอนชั่ว บังคับให้ทำความไม่ดี เราจะรู้ทันทั้งหมด

คำว่า “แพ้” อย่าได้รู้จัก

ไม่รู้จักคำว่า “แพ้มาร” ไปทุกภพทุกชาติ

ให้ชนะไปทุกชาติ ๆ ตราบกระทั่งปราบมารสำเร็จ ได้เข้าพระนิพพาน

ยายอธิษฐานแล้วก็มองดูความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ของตัวเอง มองดูดวงบุญ ดวงธรรมในตัว เห็นสว่างไสวไปหมด เห็นแล้วก็ดีใจ

อธิษฐาน

ดูฝั่งเก่า ๆ ที่ทำมาทั้งหมด มองไม่เห็นความไม่ดีเลย
เห็นแต่ความดีล้วน ๆ เห็นแต่ความบริสุทธิ์ตลอดทั้งหมด

เห็นอย่างนี้แล้ว ยายมองเห็นการสร้างความดีของ
ยายว่า คว่าจริงซัยแล้วแน่นอน เพียงแต่ประทับประคองไปหมด
ชาตินี้

ภพชาติต่อ ๆ ไป จะสมบูรณ์ทุกอย่าง

อะไรไม่ดี จะไม่เจอะไม่เจอเลย

เพราะยายอธิษฐานล้อมคอกไว้อย่างแน่นหนาทั้งหมด

ให้มีแต่สิ่งที่ดี ๆ ทั้งสิ้น

ยายชนะแน่นอน

ต้องปราบมารสำเร็จแน่นอนด้วย

เพราะยายสั่งสมความดีไว้มาก

๔ มีนาคม ๒๕๒๓

วันคล้ายวันเกิดคุณยาย : สภาธรรมกายสากล (หลังจาก)

อธิษฐาน

๑๒๘

แม้บุญเล็กน้อยก็ให้อธิษฐาน

ทำบุญนิด ทำบุญหน่อย ก็อธิษฐาน

อย่าให้ได้พบคนพาล ให้พบแต่คนดีมีศีลธรรม

เชื่อยายเถอะ

ทำนิตทำนอยให้อธิษฐานเอาไว้

๑ ตุลาคม ๒๕๓๕

๑๒๙

ให้เห็นธรรมะใส ๆ

เวลาทำบุญอะไรก็ตาม

คุณยายสอนให้อธิษฐานว่า

เกิดมาทุกข์ทุกสมัย ขอให้ปราศจากคนพาล

ให้ข้าพเจ้าหมดเวรหมดกรรม

พอเกิดมาขอให้เห็นธรรมะใส ๆ ไปทุกภพทุกชาติ

ขอให้สมบัตินำบุญทำทาน อย่ารู้จักหมดสิ้น

ให้มีที่ดินเป็นของตนเอง

ให้ได้สร้างวัด

ให้ได้ทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า

ให้หุติ ดาติ โรคภัยไข้เจ็บอย่าได้มี

ให้อายุยืน ๆ

เมื่อถึงเวลาหมดอายุขัย ก็ให้ไปอย่างสบาย

ไม่ได้บันทึกวันที่

๑๓๐

บริสุทธีกาย วาจา ใจ

คุณยายสอนให้อธิษฐานว่า

ขอให้ข้าพเจ้าเป็นผู้บริสุทธีกาย วาจา ใจ

ให้เป็นผู้มีบุญมาก ๆ มีบุญสอนตัวเองได้

สอนให้ทำแต่ความดี ต้องสอนตัวเองได้ทีเดียว

จึงจะดี

ขอให้ระลึกชาติตัวเองได้ ระลึกได้มาก ๆ จะได้

สอนตัวเองได้อย่างถูกต้อง และระลึกชาติคนอื่นได้ จะได้

สอนคนอื่นได้ด้วย

ขอให้ประพฤติพรหมจรรย์ไปทุกภพทุกชาติ ไม่

ถอยกลับมาครองเรือนอีก

อย่าได้ยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธรรมา-

รมณ์ของเพศตรงข้ามเลย

ขอให้ยินดีในเพศพรหมจรรย์ทุกภพทุกชาติ

ตราប់กระทั่งปราบมารสำเร็จ เกิดมาให้มีอาการครบ ๓๒

บริสุทธิ บริบูรณ์ ไม่เจ็บ ไม่ป่วย ไม่เป็นโรคใด ๆ ทั้งสิ้น

ให้มีร่างกายแข็งแรงตลอดเวลาการสร้างบารมี

๑๓๑

บริวารสมบัติดี ๆ

ขอให้ข้าทาสบริวาร
จะมาน้อยเพียงใด ก็ขอให้ได้แต่คนดี ๆ
เป็นนักปราชญ์บัณฑิตมาอยู่ใกล้ ๆ
จะใช้ให้ทำอะไร ก็ทำได้ตั้งใจทุกอย่าง
ให้มีสมบัติให้บริวารได้ครบทุกอย่าง
ให้มีกินมีใช้เพียงพอ

๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๓

๑๓๒

ทำบุญให้ตลอดรอดฝั่ง

การทำบุญ ต้องทำให้ตลอดรอดฝั่ง
การทำบุญไม่ตลอดรอดฝั่ง ชีวิตก็จะตกต่ำ
เราต้องอธิษฐานว่า
ขอให้ข้าพเจ้าอย่าได้พบกับคำว่า “ตกต่ำ” เลย
เหมือนอย่างยายเห็นคนที่เขาตกต่ำ
ยายรู้เลยว่า นี่เขาสรางบุญในอดีตมาไม่ตลอด
เมื่อบุญส่งผลไม่ตลอด ชีวิตก็ตกต่ำอย่างนี้
เพราะฉะนั้นอย่าได้เจอเลยกับคำว่า “ตกต่ำ”

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๕

๑๓๓ ตามยายไปได้

คุณยายอธิบายไว้อย่างง่ายดาย ว่า
คนที่จะตามยายไปได้
ต้องเป็นผู้ที่มีกาย วาจา ใจ สะอาด บริสุทธิ์
ไม่เผลอยากดั่ง ไม่เผลอยากเด่น
มีความสันโดษ
มักน้อย
ซื่อสัตย์
ซื่อตรง และปฏิบัติธรรมมาก ๆ

ไม่ได้บันทึกวันที่

๑๓๔

คำอธิษฐานของยาย

ยายเห็นคนสมัยนี้สร้างที่อยู่เป็นตึกสูงใหญ่ และ
อยู่กันอย่างแออัด ดูเหมือนถูกคุมขัง ไม่เป็นอิสระ ยายจึง
อธิษฐานว่า

“ขอให้ได้อยู่ในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์

สะอาด โปร่งสบาย อากาศดี

โดยไม่ต้องใช้เครื่องปรับอากาศหรือพัดลม”

๓ ธันวาคม ๒๕๒๓

๑๓๕

เหนี่ยวพระนิพพานไว้

การอธิษฐานนี้สำคัญ ขึ้นไปนั่งธรรมะบนศาลา
ก็ให้อธิษฐานตามที่หลวงพ่อนำ และเราต้องอธิษฐานเพิ่ม
ของเราอีก

อธิษฐานอะไรก็ตาม

ก็ให้เหนี่ยวพระนิพพานเอาไว้ทุกครั้ง

เพราะว่าการที่เราเอาใจเหนี่ยวกับพระนิพพานไว้

พระนิพพานจะสอนเราให้เราทำแต่ความดี

ไม่ให้เรตกต่ำกว่านี้อีก

เมื่อเราเหนี่ยวพระนิพพานทุกวัน ๆ

ใจเราก็จะสูงขึ้น ๆ ทุกวัน

เมื่อสูงขึ้นทุก ๆ วัน เราจะเห็นทางหลุดทางพ้นได้

เพราะฉะนั้นเราอธิษฐานอะไร

ก็เอาใจเหนี่ยวกับพระนิพพานไว้เสมอ

๔ มีนาคม ๒๕๒๓

อดทน · สู้ · ทำจริง

พิธีบุญวันอาทิตย์ต้นเดือน

อดทน • ผู้ • ทำจริง

ดต๋ ท้งอด ท้งทน

ให้ออด

ให้ทน

ให้ออดทน

อย่าไปสร้างกรรมเพิ่มขึ้นอีก

เราก็ต้องเจ็บอีก

ไม่รู้จักจบสิ้น

ไม่ได้บันทึกวันที่

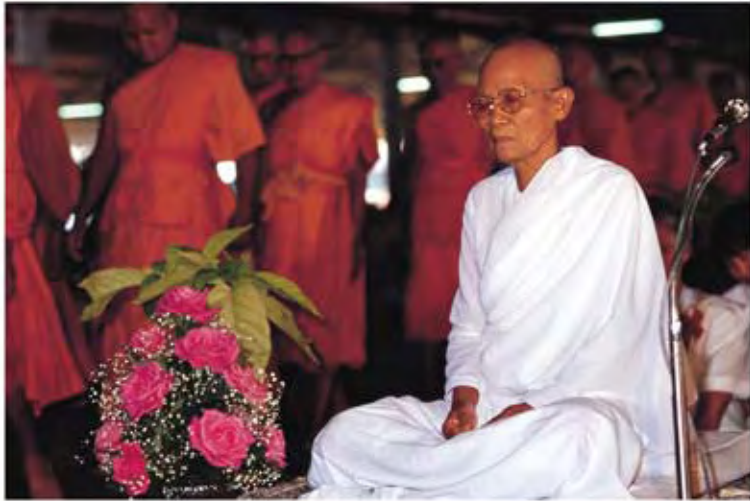
ในพิธีทอดผ้าป่าสามัคคี

๑๓๗

อดทน และปรับปรุง

เราอุตส่าห์เสียสละทุกอย่างมาแล้ว
เพื่อมาสร้างบารมี มาสร้างความดี ต้องอดทน
ใครจะว่าอะไรก็อดทน
พยายามปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดี
ดูอย่างยาย พยายามตรวจตรา แก้ไขตัวเอง ให้
เหมาะสมกับเหตุการณ์ ให้สร้างบารมีได้สะดวกที่สุด
ภพชาตินี้เราต้องพยายามอดทน
ปรับปรุงแก้ไขให้ดี ให้มีแต่สิ่งที่ดี ๆ ติดตัวไป
ถ้าภพชาตินี้แก้ไขได้
ภพชาติต่อ ๆ ไป ก็มีแต่ที่ดี ๆ ตลอดไป
แต่ถ้าแก้ไขไม่ได้
ก็ต้องติดไปแก้ภพชาติต่อไป อย่างนี้ไม่ดี
เพราะฉะนั้นต้องแก้ไขปรับปรุงตัวเองให้ดีที่สุด

๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๕

๑๓๘ จริงตัวเดียว

คนเราจะทำอะไรก็ตาม ขอให้ทำให้จริง

ดูแต่ยาย ความรู้ก็ไม่มี ปริณญาก็ไม่ได้ มีแต่จริง
อย่างเดียว ยายยังสร้างวัดได้

แล้วยายพิจารณาดูว่า ที่เขาทำกันไม่ได้ ไม่สำเร็จ
เพราะทำไม่จริง เจออะไรนิดอะไรหน่อย ก็ไม่สู้ ทั้ง ๆ ที่
เขาจบปริณญาสูง ๆ จบปริณญาตรี ปริณญาโท ปริณญา
เอก

ส่วนยายความรู้ก็ไม่มี

กอดข้อก็ไม่กระดิกหู

ไม่จับอะไรสักอย่าง

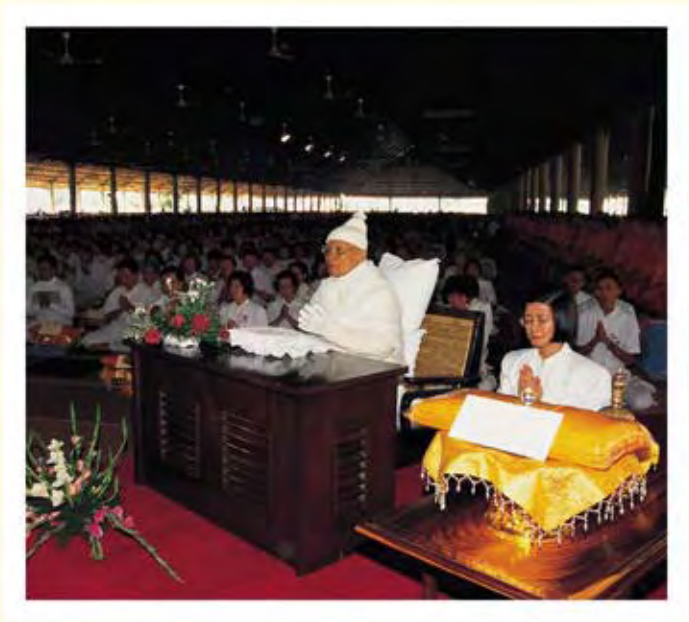
ยายมีแต่ “จริง” ตัวเดียว ทำได้ ทำสำเร็จ

แล้วยายก็มองไปในอนาคตว่า

คนเราถ้าชาตินี้ไม่จริง ชาติด่อ ๆ ไปก็ล้มเหลว
เอาดีอะไรไม่ได้

ฉะนั้นเวลาจะทำอะไร ก็ทำให้จริงตั้งแต่ชาตินี้

๖ มิถุนายน ๒๕๒๖

วันคล้ายวันเกิดคุณยาย ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๓๙

เราเป็นอย่างไร บริวารเป็นอย่างนั้น

เวลาทำงาน

เราต้องทำแบบจริง ๆ จัง ๆ อย่าเหยาะเหยะ

ถ้าเราทำงานแบบเหยาะเหยะ

เราก็จะมีบริวาร มีลูกน้องที่เหยาะเหยะเหมือนเรา

เวลาเราใช้ของ ก็ต้องรู้จักใช้

ถ้าเราไม่รู้จักใช้

เราก็จะได้บริวารที่ไม่รู้จักใช้ของ ไม่รักษาของ

เวลาเราตายไป เราก็จะเจอบริวารอย่างนั้น

เราเป็นอย่างไร บริวารเราก็จะเป็นอย่างนั้น

เราต้องตั้งใจทำงานให้ดี

ใช้ของก็ต้องใช้ให้ดี เราจะได้แต่บริวารที่ดี ๆ

ไม่ได้บันทึกวันที่

๑๕๐

เกิดเป็นคนต้องสู้

เกิดเป็นคนมันต้องสู้
สู้ด้วยการทำความดี
อยู่ที่ไหนก็ตายเหมือนกัน
สู้ก็ตาย ไม่สู้ก็ตาย
จะตายเมื่อไรก็ไม่รู้ เราต้องสู้
ไม่สบายเมื่อไร แล้วถึงนอน
ยายสู้มาตลอดตอนสร้างวัด
จนเป็นโรคขาดอาหาร
เรายังแข็งแรงอยู่ ต้องสู้
มีอะไรก็ทำไป
อย่าซีเรียจ
ไม่ไหวเมื่อไร แล้วถึงนอน

๑ ตุลาคม ๒๕๓๕

๑๔๑ สู้ถึงที่สุด

ยายนึกในใจว่า
จะชนะหรือไม่
ก็จะสู้ให้ถึงที่สุด
จะไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ เป็นอันขาด
ใครจะไปไหนก็ไป
ยายก็อยู่ของยาย
ทำวิชาของยายอย่างนี้

๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

WORLD MEDITATION DAY
6th AUGUST 1995
DHAMMA KĀYĀ

WORLD PEACE

๑๔๒ อ้ายย่อหื้อ

เกิดเป็นคน อ้ายย่อหื้อ
จะทำอะไรก็รีบ ๆ ทำ
เดี๋ยวแก่มาจะทำไม่ไหว
ยายเป็นคนขยัน
ทำโน่น ทำนี่ ทำทั่วทั้งวัด
พักนิด ๆ หน่อย ๆ
พวกเรานะ ทำอะไรนิด ๆ หน่อย ๆ ก็พักแล้ว

๑๙ เมษายน ๒๕๓๕

๑๔๓ ไม่ยอมแพ้

ยายไม่เคยยอมแพ้ต่ออุปสรรคที่มาขวางหน้า
เมื่อจะต้องทำอะไร ยายจะมานะ บุกบัน
ยายจะพยายามทุกวิถีทาง
เพื่อทำสิ่งที่ตั้งใจไว้ ให้สำเร็จให้ได้
ตอนที่ยายล้มป่วย
วันหนึ่งยายมีความรู้สึกว่ ก้าวขาเดินไม่ออก
แต่ใจของยายไม่ยอมแพ้
จึงค่อย ๆ ขยับขา ก็ขยับไม่ออกเลย
พยายามขยับนิ้วทีละนิด ๆ
จนในที่สุด
ยายก็ก้าวเดินได้สำเร็จ

๑๕ กันยายน ๒๕๖๕

๑๔๔

ทำอะไร ทำจริง

ตั้งแต่ยายเข้าวัดมา มีคนดูถูกมากมาย แต่ที่ยาย
ก้าวขึ้นมาได้ขนาดนี้ ก็เพราะทำอะไรทำจริง

ยายคิดแต่จะเอาธรรมะ

คิดแต่จะตอบหลวงพ่อดีปากน้ำให้ได้

ใจจรดธรรมะ ไม่ถอยเลย

เรื่องอื่น ๆ ยายมองข้ามไป ไม่สนใจ

ใครจะแกล้ง ใครจะดูถูกเหยียดหยาม ก็ช่างเขา

ยายก็ทนได้

ถ้ามีแต่อิจฉาริษยา แกร่งแย่งชิงดีกัน ก็เสียเวลา
ไปเปล่า ๆ คนที่คิดว่าตัวเองเก่ง ก็มีัวต่อสู้กันต่าง ๆ นานา

แต่ยายมุ่งเอาแต่ธรรมะ

ถ้าคนเก่งจริง ไม่ต้องไปสู้กับใคร

ยายไม่เสียเวลาในเรื่องเหล่านี้

จึงมีเวลาค้นธรรมะละเอียดมากขึ้น

คุณยายให้สัมภาษณ์นักศึกษาในวันมาฆบูชา

ในพิธีจุดมาฆประทีป : ลานธรรม

๑๔๕

รู้เท่าทัน...ไมโกรธตอบ

เมื่อเกิดเรื่องหนัก ๆ กับยาย ทุกครั้งยายจะอยู่ในธรรมะมาก ๆ ยิงอยู่ในธรรมะมาก ใจยิ่งใส ใจยิ่งใสก็ยิ่งดึงวิชาได้ละเอียดมากขึ้น

ยายจะไม่โกรธตอบคนที่โกรธยาย แต่ยายจะมองต้นตอที่เขาทำให้เกิดเรื่องเหล่านี้ขึ้น

นับตั้งแต่ก่อนจะเข้าวัด ก็โดนโยก เข้ามาบวชทำวิชาแล้วก็ถูกเขารังเกียจ หาว่าเป็นคนชั้นต่ำ เป็นคนรับใช้เขามา เป็นวันโรค เป็นคนไม่มีความรู้ ที่อยู่อาศัยก็ให้อยู่ที่สกปรกที่แย่ที่สุด เวลาเอาอาหารมาให้ก็กระแทกให้

เกิดมาภพชาตินี้ ยายโดนมารโยกสับตลอดเวลา เข้าวัดแล้วก็ยังโดนอยู่เรื่อย ๆ จนบัดนี้

แต่ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายที่มันจะโยกสับยายได้

เพราะเดี๋ยวนี้ยายรู้ทั้งหมดแล้ว จะไม่ยอมแพ้และพร้อมที่จะปราบมันอีกด้วย

ไม่ได้บันทึกวันที่

๑๔๖

ชนะด้วยบุญ

ทุกอย่าง ใครจะลับ จะไขทุกอย่างไร
ยายยอมแพ้เขาแต่ข้างนอก
ข้างในไม่ยอมแพ้
พอถึงสุดท้ายก็ชนะทุกอย่างทั้งหมด
เป็นอย่างนี้เรื่อย ๆ ทุกเรื่อง
ข้างในยายสู้ สู้ถึงที่สุด
สู้ด้วยบุญ ไม่ยอมถอยเลย
ข้างนอกก็ดูเหมือนแพ้
แต่ข้างในยังตั้งธรรมะใหญ่
ยิ่งตั้ง ยิ่งละเอียด
ในที่สุดก็ชนะด้วยกำลังบุญของยายเอง

๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๑๔๗

ชาติสุดท้าย

ยายมาคิดว่า ในอดีตชาติใดชาติหนึ่ง เราคงเคย
ทำสิ่งที่ไม่ดีไว้ แล้วถูกพญามารบังคับให้มีผลมาถึงปัจจุบัน
ทำให้ตกเป็นบ่าวเป็นทาสพญามาร ถูกเขาสับเข่าโขกเอา
อย่างนี้ ที่เขาใช้ให้ไปทำไม่ดีนั้นนะ เขาสับเข่าโขกเอาละ
เมื่อรู้แล้วว่า ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ตั้งแต่นี้ไป
ต้องพยายามทำความดีให้มาก ทำความดีให้มากที่สุดเท่า
ที่จะทำได้ ทำดีให้สุดชีวิตเชียว เพราะเดี๋ยวก็วันเดี๋ยวก็คืน
ผ่านไปเร็ว ต้องพยายามทำดีเข้าไว้มาก ๆ จะได้หลุดจาก
การเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร

ชาติหน้าถึงว่าจะไม่ชนะเขาทีเดียว แต่ก็ขออย่า
ให้เป็นบ่าวเป็นทาสเขาเลย จะได้มีโอกาสสร้างความดี
มาก ๆ

เมื่อใดที่เรารู้ว่า เราทำไม่ดี ถูกเขาหลอกใช้สอย
เอาแล้ว ก็ตั้งต้นใหม่ว่า ต่อแต่นี้ไปจะต้องไม่ประมาท
พยายามทำความดีให้มาก ไม่ท้อแท้ท้อถอย

อย่างโบราณเขาว่า

สืตินยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง สองขาได้แต่
มันก็ชวนเซไปบ้าง

นี่มันเป็นธรรมดา พลาดไป ชวนเซไป ก็ตั้งหลักใหม่ ทำความดีให้มาก ๆ ล้มแล้วก็ตั้งต้นใหม่ ไม่ยอมท้อถอย คิดว่าเหลือเวลาอยู่ในโลกไม่มากเท่าไร มีโอกาสทำดีได้เท่าไร ก็ต้องทำให้มากเข้าไว้ ภพชาติต่อไปจะได้ไม่ต้องตกเป็นบ่าวเป็นทาสเขาอีก

ถ้าภพชาตินี้เอาชนะได้ ต่อไปก็ชนะทุกภพทุกชาติ ภพชาตินี้จึงสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นจะต้องอดทนและอดกลั้นให้เป็นพิเศษ ต้องมีสติ มีปัญญา ต้องไม่ประมาท ต้องมีความบริสุทธิ์

ทำความดีในภพชาติสุดท้ายนี้ให้ดีที่สุด ที่ไม่ดีอย่าให้มีติดตัวไปได้ ต้องเอาชนะให้ได้ตั้งแต่เดี๋ยวนี้ จะได้ชนะไปจนกระทั่งหมดลมหายใจ

เราทุ่มตัวมาขนาดนี้แล้ว ต้องทำให้ได้

สู้ก็ตาย ไม่สู้ก็ตาย สู้ยังมีโอกาสชนะ

แต่ถ้าไม่สู้ก็แพ้สถานเดียว

เรื่องอะไรจะยอมตายเปล่า

เราเกิดมาเพื่อจะปราบเขา (มาร)

ไม่ใช่ให้เขามาปราบเรา

๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๕

จุดมาฆประทีป ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๔๘ อีกชาติเดียว

อดทนอีกชาติเดียว

อะไรจะเกิดขึ้น ยายก็ทนได้

อดทนเป็นภพชาติสุดท้าย

ต่อไปไม่เป็นอย่างนี้อีกแล้ว

ไว้งานเสร็จแล้วรู้กันว่า ใครเป็นใคร

รู้กันหมด ใครสะอาดบริสุทธิ์มากน้อยแค่ไหน

ตัวยายเอง ยายไม่มีปมด้อย

มีแต่ความบริสุทธิ์

ทุกอย่างจะตัดสินเมื่องานเสร็จแล้ว

ว่าใครทำอย่างไร เป็นอย่างไร จะรู้หมด ไม่มี
อะไรปิดบังได้

ยายจึงองอาจกล้าหาญตลอดเวลา

เพราะสิ่งที่ยายทำไว้ บริสุทธิ์ทั้งหมด

ไม่ได้บันทึกวันที่

อดทน • ผู้ • ทำจริง

๑๔๗ ตามให้ทัน

ถ้ากลัวจะตามยายไม่ทัน

ต้องรีบทำให้บริสุทธิ์ที่สุด

ต้องมีความเพียร และความอดทน

๕ พฤษภาคม ๒๕๒๓

คำสอนของยาย

๑๕๐ สู้...เงียบ

คนเราสร้างความคิด

อย่าคิดว่าง่าย

ต้องต่อสู้

ต้องอดทน และเงียบ

ยายสร้างความคิด

ยายสู้ สู้ด้วยความเงียบมาตลอด

ยายใช้บุญช่วย

แล้วยายก็ชนะด้วยบุญ

๑๐ กันยายน ๒๕๓๔

อดทน • ผู้ • ทำจริง

๑๕๑

ต่อผู้ และอดทน

คุณยายสอนสาธุชนที่มากกราบขอบารมี ว่า

คนเราจะสร้างบารมี

ต้องต่อผู้

ต้องอดทน

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๔

หยอดเทียนมาฆประทีป ณ โรงโคมท้ายวัด ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๕๒ ไม่ออกฤทธิ์

ยายอยู่กับหลวงพ่อดีปากน้ำตลอดชีวิต
ไม่เคยออกฤทธิ์* กับท่านเลย
มีอะไรก็ใช้แต่ความอดทน
พอหลวงพ่อบำบัด ท่านสอน
ก็มีแต่ความอดทน
คิดแต่ทำความดีเรื่อย ๆ ไป
เป็นคนอื่นคงทนไม่ได้แบบนี้

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

* ออกฤทธิ์ ในความหมายของคุณยาย หมายถึง การถือตัว อวดเก่ง

๐ อ่อนน้อม ๐

คุณยายปฏิสันถารท่านชิงหวินต้าซือ เจ้าอาวาสวัดฟองกซาน ประเทศไต้หวัน
ในงานพุทธบูชามาฆะประทีป ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

อ่อนน้อม

๑๕๓ อย่าเพลอสติ

พวกเราต้องอย่าแสดงฤทธิ์นะ
แม้ว่าตัวเราเองจะมีฤทธิ์
มีงานทำมากน้อยแค่ไหน
ก็อ่อนน้อม อดทนเอาไว้
ผู้ใหญ่ ครูอาจารย์มีแต่ความหวังดีกับเรา
พวกเราต้องจำคำของยายไว้ให้ดี
เอามาอธิษฐานกำกับไว้ว่า
อย่าเพลอสติเรื่องนี้เป็นอันขาด
ไม่อย่างนั้นแล้ว เราจะเสียคน
จะไปได้ไม่ตลอด
จะไม่มีวิชา ไม่มีความรู้

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

ตักบาตรบริเวณหน้าอุโบสถ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

อ่อนน้อม

๑๕๔

อ่อนน้อมเสมอ

พวกที่ใช้งานแล้วมีฤทธิ์
แล้วก็เอาฤทธิ์มาแสดงกับคนโน้นคนนี้
อย่างนี้ใช้ไม่ได้
คนที่หลวงพ่อก็ใช้เหมือนกัน
พอท่านใช้ก็มีฤทธิ์มาก
ออกฤทธิ์จนลืมหูลืมตา
แต่ยายไม่เคยไปแสดงฤทธิ์กับใคร ๆ เลย
มีแต่ความอ่อนน้อมอยู่เสมอ

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

๑๕๕

ยอม...เพื่อให้ทุกคนได้บุญ

ยายเป็นคนยอมคนนะ

อยู่ที่ไหนก็ลดทิฐิ

อ่อนน้อมถ่อมตนเสมอ

เราต้องยอมทุก ๆ คน

เพื่อให้ทุกคนทำความดีด้วยกัน

เราต้องอดทน จ้อเขาทุกอย่าง

จ้อเพื่อให้เขาสามัคคีกัน รักกัน

จะได้ทำความดีกันได้

พอเรายอมได้

งานทุกอย่างก็สำเร็จ

สุดท้ายก็ได้บุญกันทุกคน

๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๙

คุณยายถวายน้าปานะแด่คณะสงฆ์ : ซ้ำงอาคารดาวดิงส์

๑๕๖

จะลำบากแคไหนดียอม

ยายสร้างบารมี มุ่งหวังไปนิพพานเมื่อปรานมาร
หมดแล้ว

ถ้ายังไม่หมด ยายก็ไม่ยอมเข้านิพพาน

ยายนึกถึงบุญ ชาตินี้ชาติสุดท้าย จะลำบาก
ขนาดไหนดียอม ยอมลดทิวทุกอย่าง จึงหาคนทำอย่าง
ยายได้ยาก

ไม่ว่าใครก็ตาม ที่มาที่ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม
(วัดพระธรรมกาย) ยายยกมือไหว้เขาก่อนเสมอ เพราะที่
เขามานั้น ที่ศรัทธายายก็มี มาจ้องจับผิดก็มี

ยายแก่แล้ว คนแก่ทำอะไรก็งก ๆ เงิน ๆ

พอยกมือไหว้เขาก่อน แทนที่เขาจะจับผิด เขาก็
รับไหว้ยาย เท่ากับว่ายายได้ช่วยปิดนรกให้เขา

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐

อ่อนน้อม

๑๕๗

ลดทูล

ยายลดทูลทุกอย่าง

เอาทูลที่ไม่ดีออกจากใจ

เอาทูลที่ดีใส่ตัว

พระทุกรูปในวัดนี้

ยายลดทูลให้หมด

ยายลดทูลกับคนที่คิดจะสร้างความคิดกับยาย

แต่ถ้าใครมีทูลชั่ว ๆ คิดชั่ว จะทำให้หมู่คณะแตก

แยก ยายก็ต้องฟังไปข้างหนึ่ง

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๒๔

คุณยายประกอบพิธีเททองคำหล่อรูปเหมือน พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

อ่อนน้อม

๑๕๘ ความไว้วางใจ

ยายจะอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่อยู่เสมอ

ยายอ่อนน้อมด้วย

ซื่อตรงด้วย

พูดแต่ความจริง

ไม่กลัวอย่างอื่นเลย

กับผู้ใหญ่ กับหลวงพ่อดีตกน้ำด้วยแล้ว

ยายได้รับความไว้วางใจมากที่สุด

๕ พฤษภาคม ๒๕๒๓

○ ความสะอาด ○

ถวายผ้าไตรจีวรแด่คณะสงฆ์ เนื่องในวันคล้ายวันเกิด ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

๑๕๗

รักความสะอาด

ยายเริ่มต้นจากไม่มีอะไร

แต่ยายรักความสะอาด

รักสะอาดมาตั้งแต่ไหนแต่ไร

ยายรบจนกระทั่งที่นี่ (ศูนย์พุทธจักรฯ) สะอาด

ทำให้คนศรัทธาเลื่อมใส

ทำให้ที่นี่เป็นหลักชัย เป็นที่ปฏิบัติธรรมได้

ฉะนั้น

อย่าทิ้งเรื่องความสะอาดที่ยายพยายามรบนานะ

๒๕ ตุลาคม ๒๕๒๔

๑๖๐

มนุษย์และเทวดาสรรเสริญ

คุณยายเดินไปตรวจวัด เห็นไม้กวาดที่วางไม่เป็นระเบียบ คุณยายบอกให้ไปวางใหม่ให้เรียบร้อย แล้วสอนว่า

ข้าวของต้องเก็บให้เรียบร้อย เกิดก็ภพก็ชาติ ก็จะได้เจอแต่สิ่งที่ดีเรียบร้อย

ข้าวของที่เอามาใช้นะ เอามาใช้ได้

แต่ใช้แล้วต้องเอาไปเก็บไว้ที่เดิม

ถ้าเราทำอะไรสะอาดเรียบร้อย

เราก็จะเป็นตัวอย่างของความสะอาดเรียบร้อย

ถ้าเราทำอะไรสกปรกรกรุงรัง

ก็จะเป็นตัวอย่างของความสกปรกรกรุงรัง

คนที่ทำอะไรสะอาดเรียบร้อย

มนุษย์ก็สรรเสริญ เทวดาก็สรรเสริญ

๑๙ เมษายน ๒๕๓๕

คุณยายถวายเป็นปัจจัยแด่พระภิกษุภวณาวิริยคุณ (หลวงพ่อดัตตชีโว)
วันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๕

○ ระเปี้ยบวินัย ○

๑๖๑

รักษาระเบียบวินัย

มีความเจริญที่ไหน

ก็ต้องมีความเสื่อมที่นั่น

มีนักปราชญ์ บัณฑิตที่ไหน

ก็มีคนเสื่อมที่นั่น

เมื่อมีคนมาวัดกันมาก

ให้เราช่วยกันรักษาระเบียบวินัยของวัดให้ดีนะ

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔

กฎระเบียบของศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม

ศูนย์พุทธจักร เป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนิกชนทุกท่านที่เข้ามาปฏิบัติธรรม เพื่อความสงบ สว่าง ฝึกอบรม และสร้างสมาธิ เป็นแหล่งศึกษาของพุทธศาสนิกชน จะเป็นผู้ช่วยในการให้พุทธศาสนิกชน ได้เจริญรู้อริยสัจ สืบไป ด้วยการปฏิบัติตามกฎระเบียบดังต่อไปนี้ อย่างเคร่งครัด คือ

๑. ห้ามสูบบุหรี่ตลอดจนไม่ได้ใช้สิ่งเสพติดในบริเวณศูนย์พุทธจักร
๒. ห้ามดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
๓. ห้ามดื่มยาและของมึนเมาทุกชนิด
๔. ห้ามเล่นเครื่องเล่นเสียง หรือสิ่งที่มีเสียงดังเกินไป
๕. ห้ามเล่นกีฬา หรือกิจกรรมที่เสี่ยงอันตราย
๖. ห้ามมีสัตว์เลี้ยงในศูนย์
๗. ห้ามมีของมีค่าติดตัว
๘. ห้ามมีของมีค่าติดตัว
๙. ห้ามมีของมีค่าติดตัว
๑๐. ห้ามมีของมีค่าติดตัว

“ปฏิบัติด้วยใจ และปฏิบัติด้วยกาย”

๑๖๒

เคารพกฎระเบียบวินัย

เราอยู่ที่ไหนก็ตาม ต้องรู้จักกฎระเบียบวินัยของ
ที่นั่น เมื่อรู้แล้วก็ต้องเคารพกฎระเบียบวินัยนั้น เราจะได้
อยู่อย่างสบาย

ทุกวันนี้ยายก็ทำตัวเป็นตัวอย่างอยู่แล้ว เมื่อยาย
มาอยู่วัดปากน้ำใหม่ ๆ ยายศึกษาหมดว่า กฎระเบียบของ
วัดเป็นอย่างไร แล้วปฏิบัติตามด้วยความเคารพตลอดมา

ยายไม่เคยผิดกฎระเบียบวินัยของวัดเลยแม้เพียง
ข้อเดียว กฎระเบียบวินัยของหลวงพ่อดปากน้ำมีเท่าไร
ยายปฏิบัติตามได้หมด ไม่เคยล่วงละเมิดเลย มาอยู่ใน
โรงงานทำวิชา ยายก็ทำตามกฎระเบียบวินัยทุกอย่าง
เช่นกัน ยายจึงอยู่ได้อย่างสบายและดีที่สุดด้วย

ไม่เพียงแต่สมัยหลวงพ่อดปากน้ำยังอยู่เท่านั้น
แม้หลวงพ่อละโลกไปแล้ว ยายก็ยังเคารพกฎวินัยของวัด
ไม่เคยล่วงละเมิด หรือกระทั่งปัจจุบันนี้ มาอยู่ที่ศูนย์พุทธ
จักรฯ ก็ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยทุกอย่าง และยัง
พยายามส่งเสริมการทำตามกฎทุกอย่าง

ระเบียบวินัย

สิ่งไหนที่ทำได้ ทำไป เพื่อรักษากฎระเบียบวินัย
แม้จะเหนื่อยยากเท่าไร ยายก็ทำได้
ขอเพียงแต่ให้เป็นผู้มีกฏ มีระเบียบ มีวินัยเท่านั้น
เพราะฉะนั้น
พวกเราต้องช่วยกันรักษากฎระเบียบวินัย
ยายเหนื่อยมาก ยายแก่แล้ว
ถ้าพวกเราเป็นคนเคารพกฎระเบียบวินัย
แล้วคนอื่นเห็น เขาก็จะทำตาม
เรื่องเดือดร้อนก็จะมี
ต้องช่วยกันแบ่งเบาภาระ
จะได้นำความสุขมาให้แก่ส่วนรวมได้
และเป็นประโยชน์ที่ทุกคนจะได้รับ

๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

๑๖๓

ไม่ผิดระเบียบวินัย

เมื่อสมัยยายเริ่มมาเรียนธรรมะใหม่ ๆ
ยายต้องต่อสู้กับอุปสรรคมากมาย
มีคนมุ่งร้ายอิจฉาริษาบ้าง
กลั่นแกล้งยายบ้าง
แต่ยายก็ไม่เป็นอะไร
เขาจึงจับผิดยายไม่ได้
เพราะยายไม่เคยผิดกฎ
ผิดระเบียบ
ผิดวินัยเลย

๗ มิถุนายน ๒๕๒๓

คุณยายถ่ายภาพร่วมกับพระมหาเปรียญธรรม ๙ ประโยค รูปแรกแห่ง
วัดพระธรรมกาย (พระมหาสุวิทย์ วิฑูรย์โก) : วิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

○ การใช้สมบัติ ○

คุณยาย และคณะสงฆ์ ณ อุโบสถ ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

๑๖๔ สมบัติไม่วิบัติ

ยายอยู่ที่ไหน ยายก็รักษาสมบัติที่นั่น
รักษาของคนอื่นให้เหมือนของเรา
ของยายเอง ยายก็รักษา
ของคนอื่น ยายก็รักษา
ภพชาติต่อไป
เราก็จะสามารถรักษาสมบัติของเราได้
และมีคนช่วยดูแลรักษาให้เป็นอย่างดี
สมบัติก็ไม่วิบัติ

๗ มิถุนายน ๒๕๒๔

คุณยายถ่ายภาพร่วมกับสามเณรยุวธรรมทายาท ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

๑๖๕

ใช้ของให้เป็น

มีน้ำต้องใช้ให้เป็น ใช้ไม่เป็นก็เป็นขี้ข่าน้ำ
มีไฟต้องใช้ให้เป็น ใช้ไม่เป็นก็เป็นขี้ข่าไฟ
มีเงินต้องใช้ให้เป็น ใช้ไม่เป็นก็เป็นขี้ข่าเงิน
เมื่อหามาได้แล้ว ต้องรู้จักใช้ของให้เป็น
ใช้ไม่เป็น ก็เป็นขี้ข่าของเหล่านั้นทั้งกะชาติ
ดูแต่เวลาขายจะตักน้ำ เอน้ำไปราดส้วมยังไม่
ยอมให้น้ำหกแม้แต่หยดเดียว
ดังนั้นเมื่อจะใช้ของอะไรก็ตาม ให้ดูอย่างยาย
ใช้ให้เป็น จะได้ไม่ลำบาก

ไม่ได้บันทึกวันที่

คุณยายตรวจวัด ปี พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๖๖

คุณค่าของเงิน

การใช้เงิน ต้องรู้จักคุณค่าของเงิน ไม่ใช่จ่ายอย่าง
สุร่ยสุร่าย ไม่เป็นคนใจใหญ่ใจโต ไม่รู้จักเก็บ อย่างนี้ต้อง
เป็นข้าของเงินไปตลอดชีวิต ต้องรู้จักคำนึงถึงเวลาหาเงิน
บ้างว่า กว่าจะได้มานั้นเหนื่อยยากแค่ไหน

ยายหาเงินมาให้ใช้อย่างเพียงพอ ให้อยู่อย่าง
สบาย หาทั้งหยาบทั้งละเอียด ต้องเข้าที่ตามสมบัติอยู่
ทุกวัน

ถ้าหามาแล้ว บริวารได้กินอยู่อย่างสบาย ได้สร้าง
บารมีสะดวง ยายก็สบายใจ

ถ้าหาให้ครบตามที่กำหนดไว้เพียงพอ ก็จะได้พัก
หลับตาบ้าง จะได้มีความสุขในธรรมมากขึ้น

แต่ถ้าหามาแล้ว บริวารเอาไปใช้ไม่คุ้มค่า อย่าง
นี้หาเท่าไรก็ไม่พอ ต้องเหนื่อยในการหาสมบัติไปจนตาย

จะจ่ายเงินต้องดูอย่างยาย ใช้ให้คุ้มค่า เงินที่ยาย
หามาให้ใช้ ต้องใช้อย่างมีประโยชน์มากที่สุด

๑๖๗ อย่าให้รู้ไหล

ดูผลงานก่อสร้างให้ดี

อย่าให้รู้ไหลนะ

เพราะเราใช้สมบัติบนหัวชาวบ้าน

เขามี ๕ บาท ๑๐ บาท เขาจบนะ

มีบาทสองบาท สลึงสองสลึง เขาจบขึ้นหัวนะ

อธิษฐานแล้ว อธิษฐานอีก

แล้วมาทำแบบนี้ระวังนะ

เดี๋ยวจะได้บุญไม่คุ้มบาป

๒๕๒๑

คุณยายถ่ายภาพพร้อมมกุฏาสนกผู้บวชอุทิศชีวิต หน้าหอระฆัง
เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๖๘

ต้องตามดูแลรักษา

ทำอะไร ก็ทำได้

คนดูแลนี้สำคัญ ทำอะไรมันต้องคิดก่อน

มีปัญญาทำ แต่ไม่มีปัญญารักษา

อย่างนี้ใช้ไม่ได้

ทำได้ต้องตามดูได้

ดูไม่ได้ก็ไม่ต้องไปทำ

ใครทำอะไรไว้ ต้องตามดูแลรักษา

เมื่อดูแลรักษาไม่ได้ ก็อย่าไปทำ

ดูยายลิ ยายสร้างวัดได้ ยังตามดูแลรักษาได้

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕

๑๖๙

จน...หมดตัว

สาธุชนท่านหนึ่ง พากฎาติซึ่งติดการพนัน มาให้คุณ
ยายช่วยชี้ทางให้ คุณยายจึงสอนว่า

คุณได้เงินมาเท่าไรก็หมด

บ้านก็ร้อนเป็นไฟ

มีเงินพันล้าน ก็หมดพันล้าน

คนเล่นการพนันทุกคนใจไม่บริสุทธิ์

ฉันก็จะเอา เขาก็จะเอา จ้องจะเอา

ได้เงินก็เป็นเงินไม่บริสุทธิ์

ได้มาก็หมดไป

ตอนแรกอาจจะได้

ตอนหลังก็เสีย ไม่มีทางรวย

ถ้าไม่เล่นการพนันก็จะมีทางรวย

แต่ถ้าเล่นต่อไป แม้มีพันล้านก็ต้องจนหมดตัว

๐ ปกิณกะ ๐

ศาลาจตุรมหาราชึกา

๑๗๐ แหล่งบุญกุศล

พอยายมาอยู่ที่ศูนย์พุทธจักรฯ
ยายมุ่งหวังอย่างเดียวคือ
ให้เป็นทีที่สะอาดบริสุทธิ์
เป็นแหล่งบุญกุศล
ให้ทุกคนได้ปฏิบัติธรรม
ได้มีความบริสุทธิ์ติดตัวไปมาก ๆ

ไม่ได้บันทึกวันที่

๑๗๑

เอาชีวิตเข้าแลก

ยายต้องเอาชีวิตเข้าแลกกับการสร้างศูนย์พุทธ-
จักรฯ กว่าสร้างเสร็จ

พอเกือบเสร็จยายก็ล้มเจ็บ

เจ็บคราวนี้แทบเอาชีวิตไม่รอด

ยายต้องเอาตัวเองเหมือนกับจุ่มอยู่ในบุญตลอด
เวลา ถึงรอดได้

ถ้าเป็นผู้เฒ่าคนอื่น

คงเป็นขี้เถ้าไปแล้ว

ตอนนี้ยายก็หายแล้ว

แต่ก็สบายแบบคนแก่นะแหละ

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

๑๗๒ อย่าคิดนำ

เวลาทำอะไรพลาด อย่าคิดนำไปก่อน

เพราะว่าเมื่อคิดนำไปแล้ว มารจะเข้าแทรกผั่งให้
เราคิดได้เป็นเรื่องเป็นราวทันที

ยิ่งคิด ยิ่งมีผลเสียแก่ตัวเราเอง พยายามทำใจ
ให้อยู่ที่ศูนย์กลางกายไปเรื่อย ๆ จะดีกว่า

เพราะปกติ เมื่อผิดพลาด หรือมีอุปสรรคเกิดขึ้น
คนเรามักคิดนำไปก่อน

คิดท้อแท้ คิดหดหู่ คิดท้อถอย คิดแต่ในทางไม่ดี

ถ้าคิดอย่างนี้แล้วใจจะตก มารจะแทรกผั่งสำเร็จ
ใส่ทันที ทำให้เรื่องที่ยังไม่มีอะไร กลับกลายเป็นเรื่องร้าย
ทันที ยิ่งคิดจะยิ่งเสีย

ฉะนั้นเมื่อเกิดเรื่อง ให้เราทำใจหยุดที่ศูนย์กลาง
กายอย่างเดียว แล้วจะสามารถแก้ไขได้

๒๐ กันยายน ๒๕๑๙

อาคารดาวดึงส์

๑๗๓ ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด

คนส่วนมากไม่รู้จักยาย

ยายเป็นคนที่ไม่น้อยใจอะไรเลย

ยายสอนตัวเองตลอดเวลาว่า

ตัวเราเองจะโง่ หรือฉลาด ไม่รู้หนังสือ

จะยากดีมีจนอะไร ก็ช่างมันเถิด ในเมื่อเราเกิดมาแล้ว

คิดแต่ว่า เกิดมาแล้วมีหน้าที่จะต้องทำความดีให้มาก ๆ

ภพชาติต่อไปเบื้องหน้าจะได้แต่ของดี ๆ

ของไม่ติดอย่าได้รู้จักเลย

คิดแต่ว่า ปัจจุบันจะทำดี

เพื่ออนาคตจะได้ของดี ๆ เรื่อยไป

อดีตผ่านมาแล้ว ไม่เคยเก็บมาคิดเลย

คิดแต่ว่า ปัจจุบันจะต้องทำให้ดีที่สุด

เหมือนอย่างเมื่อยายเป็นชาวนา ยังไม่ได้เข้าวัด

ยายมีเพื่อนมากมาย

คำสอนของยาย

แต่พอเข้าวัดแล้ว ยายก็คิดอย่างเดียวว่าจะเอา
ธรรมะ อย่างอื่นไม่ได้คิดเลย เพื่อนมาก ๆ ก็ไม่ได้คิดถึง
พอยายอยู่ในโรงงานทำวิชา
หลวงพ่อดัดปากน้ำใช้ให้ทำวิชา
ก็คิดอย่างเดียวว่า จะทำหน้าที่ให้สมบูรณ์
คือ หลวงพ่อถามอะไรมา จะต้องตอบหลวงพ่อ
ให้ได้ทุกอย่าง

ใจจึงต้องจรดธรรมะจี๋เลย ทำให้วิชาของยาย
ก้าวหน้ากว่าคนอื่นเขา

พอมายู่บ้านธรรมประสิทธิ์ ก็คิดแต่จะทำสถานที่
ให้สะอาด ให้บริสุทธิ์ ให้เป็นที่สร้างบารมีได้เป็นอย่างดี
อย่างอื่นก็ไม่ได้คิด

พอมายู่ศูนย์พุทธจักรฯ ก็ไม่ได้คิดถึงบ้านธรรม
ประสิทธิ์เลย คิดแต่จะทำศูนย์พุทธจักรฯ ให้สะอาด ให้
บริสุทธิ์ ให้เป็นที่สร้างบุญได้มาก ๆ

คิดอยู่แต่เฉพาะหน้าว่า จะทำให้ดีที่สุด เรื่องอื่น
ไม่ได้คิดเลย

ยายคิดจะทำเฉพาะหน้าให้ดีที่สุด เพื่อบ้านาคตะจะ
ได้แต่ของดี ๆ

๑ สิงหาคม ๒๕๒๐

๑๗๔

จะชวนคนไปสวรรค์ ก็ต้องเชิญมาวัด

เราจะชวนเขาไปสวรรค์ เราก็ต้องชวนเขามาวัด
นี่เขาชวนเราออกไปข้างนอก ให้เขาจุดเราลงคลองนี่

เมื่อตอนสมัยยายอยู่วัดปากน้ำ ยายก็ต้องไป
กินข้าวบ้านโน้นบ้านนี้

หลวงพ่อดปากน้ำท่านเตือนยายว่า

“ลูกจันทร์ กินข้าวพ่อคนเดียว

เป็นหนี้บุญคุณพ่อคนเดียวไม่พอหรือ

ทำไมต้องไปกินข้าวชาวบ้าน”

ตั้งแต่นั้นมา ยายเลยเลิกไปกินข้าวบ้านคนอื่น

พระที่วัดก็เหมือนกัน เมื่อจะรับนิมนต์นอกวัด
ยายก็บอกว่า

“ท่านบวชเป็นพระแล้ว ทำไมไม่ชวนคนเข้าวัดจะ
ออกนอกวัดทำไม ถ้าคนเขาศรัทธาเขาก็เอามาถวาย แต่
ถ้าเราออกไปข้างนอก คนเขาจะเอามาถวายที่วัดทำไมกัน”

๑๐ มกราคม ๒๕๒๔

อาคารยามา

๑๗๕ ปกรากแก้ว

เออ ! ขอให้เจริญ ๆ อย่าไปไหนเลยนะ
ใครเขาวาที่ไหนดี ก็ช่างเขาเถอะ
เราปักหลักรากแก้วอยู่ที่นี่แหละ
ปกรากแก้วของเราอยู่ที่ศูนย์พุทธจักรฯ นี่แหละ

๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

๑๗๖

วางแผนชีวิต

ต้องรู้จักวางแผนให้ดี ดูแต่ยายเองก็รู้จักวางแผนของยายได้ตลอดหมด ทำนาก็รู้จักวางแผน วางแผนจนคิดว่าทำทุกอย่างได้หมด

ยายทำมาตลอดเวลา เวลาอยู่บ้าน ยายเก่งงานมาก วางแผนตั้งแต่ทางบ้านยังเป็นหนี้เขาอยู่ จนกระทั่งมีเงินมีทอง หมดหนี้หมดสินเขาได้

พอเห็นทางบ้านอยู่ได้ พอจะช่วยตัวเองได้แล้ว ก็วางแผนจะเข้าวัด คิดจะไปตามหาพ่อ อย่างที่เคยอ่านในหนังสือ “เดินไปสู่ความสุข” นั้น ตอนนั้นคิดจะเข้าวัดแล้ว

พอมายู่กับคุณนายเลียบ ก็วางแผนของตัวเองเป็นอย่างดี ทำงานทุกสิ่งทุกอย่างเรียบร้อยหมด เป็นหูเป็นตาแทนได้

ตอนนี้ก็ไปวัดปากน้ำ ไปเจอคุณยายทองสุข ลำแดงปั้น แล้วยังไม่เห็นธรรมะ ไป ๆ มา ๆ พอเห็นธรรมะก็เข้าวัดเลย

ตอนนั้นต้องออกอุบายว่า จะขอกลับบ้าน ถึง
ออกมาได้ ไม่เช่นนั้นเขาไม่ให้ออกมา ต้องโกนหัวหนีออก
มา ช่วยกันกับคุณยายทองสุก

พอเข้าวัดได้เท่านั้น

เรื่องข้างนอกทั้งหมด

เอาแต่ธรรมะอย่างเดียว

ธรรมะจึงได้เชี่ยวชาญนี้

๑ มีนาคม ๒๕๒๔

๑๗๗ จากบ้าน

สมัยยายเป็นเด็กอายุ ๑๐-๑๒ ขวบ มีอยู่วันหนึ่ง
พ่อยายกินเหล้าเมา พ่อเขาเป็นคนจน นอนใต้ถุน แม่เป็น
เศรษฐี นอนบนบ้านกับลูกอีก ๙ คน พ่อบ่นพึมพำ

แม่เลย่ว่าพ่อว่า ไฉนกระจะออก

มันเป็นปมด้อยของพ่อที่จน

พ่อโกรธ และถามลูก ๆ ว่า ได้ยินไหมแม่เอ็งว่าพ่อ

ลูกคนอื่นเจียบ แต่ยายไม่รู้เรื่อง เลยพูดออกไปว่า

แม่เขาไม่ได้ว่าพ่อหรอก

พ่อยายเลยแข่งว่า ให้หูหนวก ๕๐๐ ซาติ

ยายกลัวจริง ๆ นะ

เมื่อวันที่พ่อตาย ยายออกไปดูทุ่งนา

พอลกลับมาเขาก็ว่า พ่อยายตายแล้ว

ลูกทุกคนได้ขอโหลสิกรรม แต่ยายไม่ได้ขอ

ยายนึกแต่ว่า ยายต้องหูหนวกแน่

ยายคิดอย่างเดียวจะขอมาพ่อ
เรื่องอื่นยายไม่ได้คิดเลย
จนเมื่อยายได้ยินเรื่องหลวงพ่อวัดปากน้ำ
ยายก็ตั้งใจจัดแจงเรื่องทางบ้านเสร็จเรียบร้อย
ที่นาต่าง ๆ ได้กลับคืนมา
เมื่อบ้านร่มเย็น
ยายก็ออกจากบ้าน

๓ มิถุนายน ๒๕๒๔

อาคารปรณิมนิตวสวัตดี

๑๗๔ คิดแต่จะเอาบุญ

ถ้ามาที่นี้ คิดจะมาเอาบุญจริง ๆ
ไม่มีวันตกกระป๋องหรอก
แต่ถ้ามาแล้วอยากเด่น อยากดัง
อยากเอาหน้า มีชื่อเสียง บ้ากาม
ก็ต้องตกกระป๋องไป
ใครไม่รู้ แต่ยายรู้จักตัวยายดี
ยายถึงรู้จักพวกเราทุกคน เรา ยายก็รู้จัก
ยายรู้จักตัวเองดี
รู้ทั้งอดีตว่า ยายทำอะไร ๆ มา
ปัจจุบันทำอะไร
ถึงอนาคตยายจะได้อะไร
ทะลุถึงพระนิพพานโน่น
ยายรู้หมดแล้ว สมบูรณ์แล้ว
ทางพ้นทุกข์ของยาย ยายเห็นแล้ว

คำสอนของยาย

แต่ยายจะมาก่ออีก กิเลสมันยังไม่หมด
แต่มันเบาบาง ลงมาก่อล้างกิเลสอีก
ยายเจียบมาตลอด ยายเป็นแบบพิมพ์ที่ดี
พระที่นี้ท่านเลยชอบเจียบ

๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๔

๑๗๙

เรื่องไม่ดี ยายไม่เคยคิด

วันนี้ มีคนมาถามยายว่า

ทุกวันนี้ ยายมีทุกข์บ้างไหม ?

ยายตอบว่า “ไม่มี”

เพราะยายคิดแต่เรื่องดี ๆ มาตลอด

เรื่องไม่ดี ยายไม่เคยคิดถึงเลย

ตื่นขึ้นมาก็คิดแต่เรื่องดี ๆ ก่อน

เรื่องไม่ดีไม่ติดในใจยายเลย

ยายลั้งสมแต่ความดี คิดดี มาเรื่อย ๆ

ถ้าเรื่องไม่ดีเกิดขึ้น ก็รีบไปเพื่อส่วนรวม แต่ไม่ได้
เก็บเอามาคิด ที่เห็นพูด บ่นคนอื่น ก็เพื่อประโยชน์ที่จะ
เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม เมื่อเรื่องผ่านไปแล้ว ก็ไม่ได้เก็บเอา
เรื่องเหล่านี้มาคิดเลย

พอนั่งธรรมะ ก็ทิ้งทุกอย่าง

ตั้งธรรมะอย่างเดียว จึงมีแต่ความสุข

อาคารบุโรหิตา

๑๘๐ แบบพิมพ์ที่ดี

เออ ! ทำอย่างนี้แหละดี
เรารู้จักเก็บ รู้จักทำ
ทำให้น้อง ๆ ดูเป็นตัวอย่าง
ตอนหลังถ้ายายไม่อยู่แล้ว
เราก็สอนน้อง ๆ ต่อไป
คนที่จะมาทีหลังนะมี
จะให้ยายมาบอกมาสอนอยู่ตลอดไปก็ไม่ได้
เราทำถูก เราก็คอยบอกคนมาใหม่
เราเป็นแบบพิมพ์ที่ดีให้คนอื่น
เหมือนที่ยายเคยเป็นมาแล้วนะ
เวลายายไม่อยู่แล้ว เราก็คอยบอกคนอื่นต่อไปนะ
เราทำไปด้วย
เราคอยบอกน้อง ๆ ทำไปด้วย

๑๘๑

สิ่งที่ไม่ดี ให้พยายามเลิกทำ

พวกเราจำคำพูดของยายไว้ให้ตึนะ

อะไรที่มันไม่ตึนะ

ให้พยายามเลิกทำซะ

ชาตินี้เราเลิกทำได้

เราก็จะไม่มีไอ้ที่มันไม่ดี ไม่ดี

พยายามเลิกทำนะ

ถ้าใครไม่ทำ

ชาติหน้ายายระลึกชาติได้

จะไปดูว่า นี่ ๆ ไอ้เจ้านี้นะ

ยายสอนให้มันเลิกทำไม่ดี

มันไม่เลิก

มันถึงได้เป็นอย่างนี้

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๒๔

๑๘๒

พุดดี ๆ อย่าไปดำไปว่าเขา

คุณยายสอนให้พุดกับน้อง ๆ ที่มาช่วยงานวัดว่า

พวกเราต้องรู้จักพุด

พุดกับเขาดี ๆ อย่าไปดำ อย่าไปว่าเขา

ค่อย ๆ พุด ค่อย ๆ ตักเตือน เขาจะฟังเรา

จะเคารพและเกรงใจเรา

จะมาช่วยเราตลอดไป

แต่ถ้าเราพุดกับเขาไม่ดี ไปดำไปว่าเขา

เขาก็จะกลัว และไม่กล้ามาช่วยงานอีก

งานเราก็เสีย เขาก็ไม่ได้บุญ

เพราะฉะนั้น เราต้องพุดดี ๆ ไม่ดำ ไม่ว่าเขา

ค่อย ๆ ตักเตือน เขาจะฟังเรา

แล้วเขาจะคิดได้

งานเราก็สำเร็จ เขาก็ได้บุญ

วันคล้ายวันเกิดคุณยาย ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ : สภาธรรมกายสากล
(หลังจาก)

๑๘๓

ความอยาก ทำให้ทุกข์

ที่เขาเป็นทุกข์กันอยู่ทุกวันนี้

เพราะเขามีแต่ความอยาก

ความอยากนี้แหละทำให้ทุกข์

อยากสวยก็ทุกข์ อยากรวยก็ทุกข์

อยากเด่นอยากดังก็ทุกข์

เพราะยายไม่มีความอยากในสิ่งเหล่านี้ จึงไม่มี
ทุกข์ ยายมีความสันโดษของยายติดตัวอย่างนี้มานานแล้ว

สิ่งของของคนอื่น ยายก็ไม่อยากได้ พอใจแต่ของ
ของตัวเอง ความอยากในสิ่งต่าง ๆ ไม่มีในใจยายเลย

มีแต่อยากสร้างความคิด สร้างเรื่อย ๆ ให้เป็นบุญ
ล้วน ๆ บุญที่สะอาดบริสุทธิ์

ใครจะเป็นอะไรก็ช่างเขา

ขอให้ยายได้ทำแต่ความดีมาก ๆ

ให้คิดแต่ที่ดี ๆ ก็พอแล้ว

๒๘ ตุลาคม ๒๕๒๕

๑๘๔

รักษาใจไว้ดีกว่า

เหตุการณ์ต่าง ๆ มีดี มีเสีย
โลกเราก็เป็นอย่างนี้มานานแล้ว
บางช่วงก็ยินดี ว่าจริง
บางช่วงทุกข์ เครียด กังวล ลับสน
โลกจะเป็นอย่างไรก็ช่างเถิด
อย่าไปกังวลกับมันนักเลย
รักษาใจเราไว้ดีกว่า
อย่าไปคิดในสิ่งที่ไม่ดี
แม้เป็นเรื่องของคนอื่น
ถ้าขึ้นไปคิด มีแต่จะเข้าตัว
เสียอะไร เสียได้ เสียไป
แต่อย่าให้ใจเสีย

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

๑๘๕ คิดได้บ้างไหม

เมื่อยายเด็ก ๆ ยายเดินตามหลังแม่
แล้วก็นึกในใจว่า
เมื่อยายแก่แล้วอย่าได้ลำบากเลย
คนทุกวันนี้จะรู้จักคิดบ้างไหมนะ
ที่ลำบากทุกวันนี้เพราะบาปมันท่วมหัว
เห็นแล้วจะคิดได้บ้างไหมนะ

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕

พิธีเทคอนกรีตฐานรากธรรมกายเจดีย์ ณ วัดพว

ธรรมกาย จ. ปทุมธานี ๑ กันยายน ๒๕๓๙

พิธีปิดทองเสามงคล สร้างมหาวิหารพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘

ปกิณกะ

๑๘๖ อย่าดูถูก

เวลาเราไปเจอคนจน

คนขอทาน

คนชั้นกลาง

คนรวย

เศรษฐี

เราอย่าไปดูถูกเขานะ

สมัยยายอยู่บนครุฑศรี

มีขอทานมาขอข้าวเปลือก ยายก็ให้ข้าวเปลือก

ขอข้าวสาร ยายก็ให้ข้าวสาร

๑๐ กันยายน ๒๕๓๕

๑๘๗

พอดี พอดี

การจัดอาหาร

หรืออะไรก็แล้วแต่

มากเกินไปก็ไม่ดี

น้อยเกินไปก็ไม่ดี

ต้องให้พอดี ๆ

เอาพอดี ๆ ถึงจะดี

ไม่ได้บันทึกวันที่

ปกิณกะ

๑๘๘

มนุษย์ประเสริฐสุด

มนุษย์เรานี้เก่งนะ
ใครจะเก่งเท่ามนุษย์เป็นไม่มี
เหล็กทั้งท่อนยังเอาไปลอยบนน้ำได้
เกิดเป็นมนุษย์นี้ประเสริฐสุด
ใครจะเก่ง และประเสริฐเท่ามนุษย์นี้
เป็นไม่มี

๑ ตุลาคม ๒๕๓๕

ประวิทย์อัฐรวบรวม

พระมหาสุวิทย์ วิชเชสโก ป.ธ.๙

อายุ ๔๔ ปี พรรษา ๑๘

การศึกษาทางโลก :

พ.ศ. ๒๕๑๘ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์-
บัณฑิต (วนศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๓๔ ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม
กระทรวงศึกษาธิการ

อุปสมบท :

วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖

การศึกษาทางธรรม :

พ.ศ. ๒๕๓๕ เปรียญธรรม ๙ ประโยค

หน้าที่การทำงานทางการคณะสงฆ์ และสังคม :

พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นพระพี่เลี้ยงพระธรรมทายาท

พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นอาจารย์สอนภาวนา

พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นครูสอนพระปริยัติธรรมของ
คณะสงฆ์ จังหวัดปทุมธานี

พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นอาจารย์ใหญ่ โรงเรียน
พระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย
เป็นพระจริยานิเทศ จังหวัดปทุมธานี
เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกรรมการตรวจบาลีสสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

คำสอนของยาย

กราบขอบพระคุณ ขอบขอบคุณ และอนุโมทนา กับผู้มีส่วนช่วยให้ “คำสอนของยาย (ฉบับรวมเล่มและภาพ)” สำเร็จบริบูรณ์

พระครูสังฆรักษ์พิพัฒน์ จิตสุทฺโธ

พระครูปลัดภูเบศ ฌานาภิญโธ	พระมหาสมบุญ สมมาบุญโธ
พระสุชาติ สุโรจโน	พระนพดล นวคุโณ
พระณรงค์ชัย สิรินาโค	คุณชัยชนะ กิตติโสภานุพันธุ์
คุณปรีชา อุ๋นรัศมีวงศ์	คุณธีระพล จันทองพูน
คุณนิตินัย ปากแคว	คุณภิญโญ ฤกษ์มานิตย์
คุณปรีชา มหารินทร์	คุณสุจิตรา พูนพิพัฒน์
คุณศรีกานดา เบญจพลศิริจิตต์	คุณอนุสรณ์ ทองทา
คุณอัญชลี ศรีวิเศษ	อาจารย์สุวณีย์ ศรีโสภา
คุณจิรวัดน์ ภูเพ็ญใจ	พ.ญ. ศิวาลัย ธนภัทร
คุณพงศ์เผติม คู่อรุณ	น.พ. ชัยเสน พานิชสุริยานนท์
คุณอนันต์ กิตติทวีสิน	คุณมณฑิยา จันทร์คงวงศ์
คุณจันทร์ทิพย์ เชียงคำ	คุณสายฝน นันทเวช
คุณนันทิดา คุณปัญญา	คุณนาบุญ ไชโยธา
คุณเปรียยุ ชื่นชม	คุณนัม ดิลัน

ผู้ทำหน้าที่กัลยาณมิตรชักชวนหมู่ญาติร่วมบุญกองทุนหนังสือ
และท่านผู้มีคุณูปการทุกท่านที่ได้กล่าวนาม ณ ที่นี้

คำสอนของยาย (ฉบับรวมเล่มและภาพ)

ISBN ๙๗๔-๘๗๙๔๓-๖-๙

ที่ปรึกษาากิตติมศักดิ์	พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อัมมมโข)	
	พระภานาวิริยคุณ (หลวงพ่อดตชีโว)	
รวบรวมโดย	พระมหาสุวิทย์ วิชเชสโก ป.ธ.๙	
บรรณาธิการบริหาร	อรนุช ฐิติญาณพร	
กองบรรณาธิการ	อารีพันธุ์ ตรีอนุสรณ์	สยมพร รังษีสกรณ
	พยุ่ง อินทร์คุ้ม	ประกาศรี บุญสุข
	ชนิดา จันทราศรีไศล	สุนิดา นาคเสน
	ธยานี สุภาวิมล	ขวัญจิตต์ จิตสินธุ
	จารุวรรณ วคินสกุล	จุฑารัตน์ ติลภพัร
	ดุษฐีวรรณ เพ็ชรน้ำริน	นิรมล เตียงพิทยาการ
	นพพร ศรีรุ่งพาณิชย์	ประไพศรี สุทธิโพธิ์
	อรเอ็ม เสมอวงศ์	รัตนภรณ์ ชุนหรัศม์
	วัลลภา เหล่าขวัญสถิตย	
	เสริมสวย ศรีโยธี	
บรรณาธิการภาพ	เสริมสวย ศรีโยธี	
ศิลปกรรม	พระวุฒม์ สุวุฒติโก	ประสิทธิ์ มังคสิกุล
	ชาญชัย พรหมตา	วัลลภ นิลถนอม
ออกแบบปก รูปเล่ม ภาพ	สุรเชษฐ์ ชำนาญไพรี	
	ศูนย์ภาพนิ่ง กองการพิมพ์ สำนักประชาลัมพันธ์	
	ชนิปป สุเกษม	พานิช จุฬาวไลวงศ์
พิมพ์ครั้งที่ ๑	๑๐,๐๐๐ เล่ม	
ลิขสิทธิ์	มูลนิธิธรรมกาย	
	๒๓/๒ หมู่ ๗ ต. คลองล้าม อ. คลองหลวง	
	จ. ปทุมธานี โทร. ๐-๒๕๒๔-๐๒๕๗-๖๓	
พิมพ์ที่	บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด	
	โทร. ๐-๒๙๖๖-๑๖๐๐-๖	

สิ่งที่ยายสอน
จะเป็นสมบัติติดตัวเราไป
จำคำยายไว้
แล้วเก็บรักษาสমබ්တ
ที่ยายให้นี้ให้ดีที่สุด
ต่อไปในภายหน้า
จะได้เอาตัวรอด

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMIC FOUNDATION